

PRAMENY K JENEČSKÉ HISTORII

Svazek č. 1

Z paměti obce Jenče, její domů a jich držitelů

Karel Duda

Unhošť, 1936

Hostivice, únor 2015

Přepsala Alena Kučerová

Zpracoval a poznámky doplnil Jiří Kučera

Stránky jsou upraveny pro zmenšování při tisku na formát A5

Z PAMĚTÍ

OBCE JENČE, JEJÍ DOMŮ

A JICH DRŽITELŮ.

Sepsal
KAREL DUDA.

V UNHOŠTI 1936.

Vyhotovení toto jest rukopisem. Pokud by bylo jakýmkoliv způsobem použito, nutno po dohodě s autorem převzít povinné závazky, stanovené:

Museem města Unhoště dle reversu ze dne 10. srpna 1934, Archivem země České dle reversu ze dne 8. srpna 1934 a 1. února 1935 a Čsl. státním archivem zemědělským v Praze dle reversu ze dne 30. ledna 1935.

Předmluva.

K dosavadnímu popisu obce Jenče, uvedenému v „Pamětech okresu Unhošťského“, napsaných zesnulým ředitelem škol Františkem Melicharem, připojuji toto dílo. Podávaje veřejnosti popis jednotlivých držitelů gruntů a domů v Jenči, doufám, že zajímáti bude nejen obyvatele obce samé, ale i snad širší veřejnost.

Měl jsem v úmyslu podati obraz od nejstarší doby, ale podařilo-li se to, nemohu tvrditi, neboť látka jest příliš rozvětvená. Prameny, ze kterých bylo čerpáno, jsou ve spise uvedeny, a data jakož i různé zprávy mohu jmenovanými gruntovními knihami a j. zápisy doložiti. Ve spisu jsou též některé mezery, bez nichž však býti nemůže, mohlť jsem zaznamenati pouze to, o čem nabyl jsem vědomosti.

Místy setká se laskavý čtenář i se zprávami méně důležitými, ale přes to zábavnými. Jsou zde uvedeny proto, že jsou veselejší v suchopáru dat dějepisných a místopisných, aby se jimi čtenář osvěžil.

V Unhošti, v měsíci červnu 1936.

K. Duda

Archiválie a literatura, z nichž čerpáno.

Gruntovní registra statku Červeno-Aujezdeckého z roku 1610.¹

Generální Commissí Visitationis role z roku 1654.

Registra purkrechní rychty Hostivické z roku 1661.

Urburní anebo gruntovní registra statku Kladenského a Červeno Aujezdeckého z roku 1662.

Soupis dětí, otců a sirotků z roku 1662.

Urburní registra z roku 1690.

Purkrecht neb kniha gruntovní panství Litovského z roku 1707.

Berní role z roku 1714.

Soupis mužů z roku 1720, 1740, 1750, 1760, 1780 a 1790.

Emphitentisches Buch 1758.

Robot Reluction Kontrakt 1773.

Individuelle Fassions Auszugsbogen der Geminde Groszjentsch 1785.

Fassion Buch der Geminde Groszjentsch und Kleinjentsch 1785.

Robot Reluction Kontrakt 1798.

Gruntovní kniha obcí Velká a Malá Jeneč z r. 1800. Gruntovníci.

Gruntovní kniha obcí Velká a Malá Jeneč z r. 1800. Domkáři.

Emphitentisches Buch 1800

Gruntovní kniha z r. 1832. Gruntovníci.

Gruntovní kniha z r. 1832. Domkáři.

Emphitentisches Buch 1832.

Protokoly z r. 1850–1875.

Pozemkové knihy kat. území Jeneč od r. 1875.

Paměti okresu Unhošťského. Frant. Melichar.

Boj za právo. Jan M. Černý.

Soupis památek historických a uměleckých v polit. okresu Kladenském. Zdeněk Witrh.

¹ Uvedené prameny se nyní nacházejí zejména ve Státním oblastním archivu v Praze ve fondu Velko-statek Tachlovice-Jeneč a ve Sbírce pozemkových knih Okresního soudu Unhošť a dále v Národním archivu ve fondu Ředitelství císařských soukromých a rodinných statků Praha – Knihy a ve Státním okresním archivu Kladno

Jeneč.

Zeměpisná poloha. Obyvatelstvo. Poloha půdy.

Tři hodiny západně od hlavního města Prahy, 373,160 m nad hladinou mořskou, mezi 30° 50' a 30° 55' východní délky a mezi 50° 5' a 50° 7' severní šířky rozkládá se obec Jeneč, mající v r. 1914 celkem domů 124 a 1 100 obyvatelů.

Jeneč byla asi od r. 1662 do r. 1850 sídelním místem právomocnosti a hospodářské správy panství Tachlovického,² od r. 1753 byl již zde poštovní úřad, od r. 1838 škola s vyučovacím jazykem českým, do r. 1864 vedly se zápisy kontribučenské sýpky, nejméně od svého založení v r. 1788.

Obyvatelstvo obce mluvilo a mluví výhradně naší mateřskou řečí českou. Velká většina přiznává se k náboženství římsko katolickému.

Z části výživu svou bere obyvatelstvo z výnosu zemědělství a řemesel. Pokud nestačí obživa tato, jest občanstvo odkázáno na různá povolání v jiných místech, ponejvíce však v Praze. Průmyslu kromě pivovarského zde není. Z toho jest patrné, že i obchod jest malý, který se omezuje hlavně na spotřebu domácí.

Politickou a policejní správu obstarává obecní zastupitelstvo, které jest voleno od veškerého občanstva. Ze zastupitelstva volí se starosta a členové rady. V rukách těchto jest veškerá politická a policejní správa obce, tito však jsou obecnímu zastupitelstvu zodpovědnými.

Život spolkový soustřeďuje se v několika spolcích.

Území obce hraničí na severu s pozemky obcí Dobrovíze a Hostouně, na východě obce Litovice, na jihu s pozemky téže obce, na západě obce Červeného Újezda.

Následující silnice spojují obec s obcemi okolními: 1. Stará Karlovarská od Hostivice k Unhošti s odbočkou z Jenče přes Pavlov do Dobré, 2. z Jenče do Dobrovíze, která na hranicích území se rozdvouje a směřuje novým ramenem do Hostouně, a 3. z Jenče k Hájku, kde se spojuje se silnicí z Červeného Újezda do Sobína, rovnoběžně vedoucí se silnicí Karlovarskou. Mimo tyto silnice v území obce jest několik vozových cest, slou-

² Správa panství byla za Žďárských ze Žďáru na Červeném Újezdu, případně na Kladně, a za hraběte Bredy, tj. v prvních desetiletích 18. století, v Hostivici. Do Jenče byla přenesena až za Anny Marie Toskánské nebo ještě později

– 6 –

žících jen k účelu obhospodařování pozemků.

Zevnější poloha půdy jest rovina na severu otevřená, jen na stranu východní a západní od obce mírně se zvedající. V území obce není žádných značných vyvýšenin ani rozsáhlých údolí. Půda jest velmi dobrá a úrodná a možno s úspěchem pěstovati veškeré zemědělské plodiny.

Výše uvedené silnice rozdělují území obce na čtyři části: severovýchodní, severozápadní, jihovýchodní až jižní a jihozápadní.

V severozápadní části od silnice do Dobrovíže k silnici Karlovarské říká se „Za březí“. Dále mezi silnicí k Unhošti a odbočkou této silnice k Dobré „U černého koníčka“, neb „U Dolíku“.

V jihozápadní části pod silnicí Karlovarskou „U Unhošťské cesty“ (před zřízením dnešní silnice bývala cesta-silnice jižněji položená). Pod touto polohou k silnici k Hájku „Na Maříkovskym“ a pak „U Hájku“. V jižní poloze pod silnicí k Hájku říká se „U Kapličky“. (Kaplička, od níž jméno, leží již v katastru Litovickém.)

V jihovýchodní části – ve směru nejj jižnějším od polohy „U kapličky“ jest část pojmenována „V rybníčkách“, dále pak k silnici do Hostivice vedoucí říká se „U skalky“ a pak mezi polohou „U skalky“ až k cestě, vedoucí kolem pivovarských sklepů k Litovickému nádraží říká se „Za humny“.

Největší část území obce a také nejdále od obce rozkládá se na stranu západní.

– 7 –

Z dávnověku Jenče a okolí.

Dějiny světa rozděleny jsou na věk starý či prahory a prvohory, věk střední či druhohorní a věk nový či třetihorní.

Než objevily se první stopy po pravěkém člověku, vystřídal se doby moře silurského, devonského, doba kamenouhelná, kamenosolná, jurská a křídová, trvající každá celé věky.

Teprve v době třetihorní rozdělené na dobu hnědouhelnou, diluviální a alluviální objevují se na sklonku této první stopy lidské bytosti.

Zjevné stopy okolí Jenče zapadají do doby křídové, když před tím uplynuli věkové. Celý zdejší kraj byl mořem, neboť chobot mořský zasahoval sem ze severu Čech. V době křídové na dně mořském usazovaly se vrstvy opukové a pískové. Po odpadnutí vod nebo jich přemístění, když povrch utuhl a vítr nanasobil dobrou zemi, která stala se schopnou života rostlinného, samovolně vznikly lesy. V té době rostly první stromy dvouděložné: dub, buk, vrba, topol, ořech a jiné. Byli již také ptáci: datli, labuť a potápky. Oškliví ryboještěři z doby jurské vyhynuli a místo nich objevili se ještěři a želvy.

Na rozhraní doby druhohorní s třetihorními vystoupily další plochy z vod a nad celým krajem zavládlo klima teplých krajin. Rostly zde palmy, platany, fíky, skořicovníky, olivy, ale také olše, habry, buky, lípy a javory. V lesích těch byl hmyz, byli hadi, žáby, ještěrky, byli bobři, veverky, pestrobarevní a zpěvní ptáci, byli bažanti, slepice, sovy a orli.

Po obrovitých stromech pnuly se liany, břechťan, vinná réva, v haluzích proháněly se opice, v korunách lomozili papoušci. Na pastvinách a po stepích divocí vepři a j.

V té době v nynějších severních Čechách ze sopek vyléval se čedič a znělec a ještě po celou dobu hnědouhelnou panovala u nás povětrnost teplá. Na konec doby té ochladilo se tak, že v době diluviální Evropa se pokryla ledovými poli, naše vlast měla ráz nynějších tunder sibiřských, Šumava měla ráz nynějšího horstva Alpského. Dřívější rostlinstvo a živočišstvo vyhynulo.

V Čechách žil ledový medvěd, sněžný zajíc, liška lední a j. A když se povětrnost oteplila, objevila se zví-

– 8 –

řena nová.

Jen skrovní pamětníci přežili dobu diluviální, zvanou též starší dobou kamennou, ve které člověk bydlel v jeskyních, užíval za nástroje kameny vůbec neopracované, zejména pazourkové, otloukáním pazourku vytvořené bez veškerého hlazení.

V cihlářské žlutce, hlavně ve spodní vrstvě nacházejí se kosti diluviálních zvířat jako nejdříve žijících, a sice: diluviálního slona (nalezen v cihelně u Makotřas), nosorožce, hrocha a j. Po této zvířeně nastoupil pak mamut, bison, tur, jelen, sob a vepř, nejpozději pak lev, medvěd, kůň a pes.

Z doby diluviální z rostlinstva se zachoval skromně po skalách plazící se břečťan a srdečník. Jiní zbytkové rostlinstva hnědouhelného už jen v zahradách se pěstují: myrta, palma, vavříň, klokoč, jasmín, platan a tis.

My současníci jsme doby alluviální. V těsném sousedství okolí Jenečského nalézáme již člověka pokročilejšího, ale přechodně. Měl ještě kamenné nástroje, o čemž svědčí nálezy mlatů u Dobrovíze a Rymáně u Unhoště. Kovů ještě neznal, až teprve příchodem různých potulných obchodníků z Asie naučil se je znáti, a sice nejdříve bronz (směs to mědi a cínu), později zlato a stříbro. Poté v době kolem narození Kristova znal již i železo, o čemž svědčí různé nálezy v sousedství Jenče jak z doby bronzové (Hostivice, Jeneček), tak i z doby železné.

V rané době člověk pohřbíval mrtvé skrčené pod úrovní země, od čehož název „skrčenci“ (cihelna v Hostivici). Později pak vlivem různých sousedních kmenů byl i způsob pohřbívání odlišný: též mrtvé i spalovali a ukládali do „mohyl“, nanesené to hlíny tu více tu méně na mrtvolu nebo na popelnici. Ona kultura byla na západě od Jenče u Červeného Újezda a na východě u Jenečka.

Z hlíny dělal nádobí i popelnice. V nížinách stavěl dřevěné osady na kolech. Ochočil psa a ten mu pomohl ochočiti divoký skot, vepře, ovce a kozu. Počal orati, síti, obilí sklízeti a mlíti, jakož i látky tkáti.

V době předhistorické prožil člověk od počátku mnoho období neboli kultur, jichžto název ponejvíce byl dáván podle obcí nebo míst při velkých nalezištích té které kultury. Každá kultura od prvopočátku měla jiné zvyky pohřbívání, jiné druhy nástrojů, jiné tvary nádob, totéž pak platilo o bronzu, zbraních i špercích, konečně i o železe.

Kulturou hradištní, to jest X.–XI. stoletím, končí se doba předhistorická.

K starožitným nálezům nutno ještě uvéstí nález

– 9 –

„Na skalkách“³ předhistorické osady s nástroji kamennými, kterou objevil P. Krolmus a druhou severněji nad úvozem do Hostivice. Též při pracích na novém úseku státní silnice u samé obce Jenče v r. 1932 přes pozemek stát. velkostatku uhodilo se na střepy z mladší doby kamenné, ano i hliněná závaží se našla.

V blízké Chýni v cihelně vyskytly se kamenné mlaty a v pískovně tamtéž keramika „lužická“.

Nálezy kamenných mohylek na pozemku p. Horešovského po pravé straně silnice u Jenečka, kde nalezeny pod nimi kostry, 2 hladké bronzové náramky a 4 nádoby rázu „bylanského“ (vykopáno v listopadu 1906 a uloženo ve sbírce p. Jíry na Hanspaulce u Prahy) – to vše svědčí plně o tom, že již v dávnověku tu pravěký obyvatel – člověk byl.

Z doby pozdější.

Dějiny lidstva jsou roztríděny na „Starý věk“, který sahá od nepamětných dob před Kristem až do doby stěhování národů, totiž do r. 374 po Kristu, „Střední věk“ od r. 375 až r. 1440 po Kristu, totiž od stěhování národů až do vynalezení knihtisku, „Nový věk“ od vynalezení knihtisku (1440) a objevení Ameriky (1492) až do Velké revoluce francouzské 1789 a „Nejnovejší doba“ od Velké francouzské revoluce r. 1789 až na naše doby.

Dle tohoto dějepisného rozdělení na obvodu obce ani v těsném sousedství nenalzáme žádných stop po trvalém osídlení člověkem v době starého věku. Nejspíše okolní krajina neposkytovala příznivých podmínek pro život jako místa kolem řek atd. (Stradonice).

Pokud byla krajina osídlena, nebylo to na trvalo, ale jen přechodně.

V pamětích okresu Unhošťského od Františka Melichara jest o Jenči uvedeno:⁴

„Jméno své obdržela osada tato od Jence, což jest jméno osoby mužské jako náš Jan. Jest tedy Jeneč rodu mužského. Ve 13. stol. psávali také „Jens“ a „Gence“. Bývaly zde dvě tvrze a několik dvorů, čímž se vysvětluje, že

³ Lom byl zavezen a nyní je zde pole – místo se nacházelo na jenečském území poblíž litovicko-jenečského hřbitova

⁴ Navazující pasáž je víceméně doslovně převzata od Melichara

– 10 –

v dávných časích nebyla tato osada v držení jediné vrchnosti. Později vynikly zde dva dvory, které v polovici 16. stol. v jeden celek spojeny byly.

V první polovici 13. století patřila snad celá ves klášteru Kladrubskému; neboť r. 1239. jmenuje se Jeneč v kraji Pražském mezi statky papežem Řehořem IX. témuž klášteru potvrzenými.¹⁾

Ještě v témže století, roku 1253, dostal se Jeneč v Rakovnicku v držení řádu křižovníků s červenou hvězdou od krále Václava I.²⁾

Celá krajina okolo Unhoště i Jenče před dávnými léty porostlá byla hojnými lesy. Král Přemysl Otakar II. (1253.–1278.), chtěje přispěti ku zvelebení Menšího města Pražského či Malé Strany, daroval měšťanům Malostranským všecku zemi v Unhošti a Jenči, pokud nebyla majetkem těch, kteří zde již dříve usedlí byli. Měli za to o sv. Havle z každého lánu odvésti králi jednu hřivnu stříbra. Malostranští, užívající tohoto daru, káceli lesy kolem Unhoště a Jenče, vzdělávali půdu a budovali si zde hospodářská stavení, sami se zde usazující, nebo čeled' svou sem vysílající. Od té doby závisel Jeneč a Unhošť ve věcech soudních a hospodářských od městské rady Malostranské, která zde rychtáře a konšely potvrzovala.³⁾

Z měšťanů pražských, kteří zde v té době usedlosti měli, známe Mikuláše Planera, konšela Star. m. Pr., jenž zde měl r. 1357 dvůr, který po smrti otcově zdědil syn jeho rovněž Mikuláš, jenž jej r. 1360. prodal.⁴⁾

Ku konci 14. a na začátku 15. stol. měl v Jenči „na cestě k Unhošti“ klášter na Slovanech v Praze 33 hřiven čili 35 kop 12 gr. důchodu ročního a dvůr poplužní s poplužím a čtyřmi hřivnami příjmu ve vsi Valově nedaleko Jenče. Zdá se, že onen důchod vycházel klášteru na Slovanech ze dvora o pěti lánech rolí, kterýž dvůr koupil Karel IV., aby jej zmíněnému klášteru daroval, od písaře svého Leubla, měšťana Pražského, a dvůr ve Valově se třemi lány, který rovněž za stejným účelem koupil snad od Heřmana Westfala. – Oba tyto dvory, Jenečský i Valovský patřily dříve, než je Karel IV. koupil, pod šos Menšího města Pražského, ale konšelé osvobodili je k žádosti Karlově ode všech berní městských.⁵⁾ R. 1409. přešly ty dvory v držení Kašpara Čotra, konšela Staroměstského, který si je od kláštera Slovanského vyměnil za jisté platy v Čakovicích.⁶⁾

V době válek husitských (1418.–1434.) patřila tvrz

¹⁾ J. Erben. Reg. I. 454. ²⁾ Tomek. Děj. Pr. III, 144. ³⁾ Erben. Reg. II. 7. 1020. Monogr. m. Unhoště 10. Tomek. Děj. Pr. II. 428. ⁴⁾ Tomek. Děj. Pr. II. 474. ⁵⁾ Tomek. Děj. Pr. III. 106. ⁶⁾ Tamtéž. II. 490.

– 11 –

Jenečská Prokopovi z Rakovníka, řečenému Jidášek, jenž byl měšťanem Staroměstským a bakalářem učení Pražského. R. 1444 oblehl zmíněnou tvrz Aleš ze Sternberka a na Křivoklátě, dobyl jí a zajav Jidáška, odvezl jej na Křivoklát.¹⁾ R. 1460. držel tuto tvrz a dvůr Theodor Rejchel z Rejchu. Potom vládla tím zbožím Johana ze Skuhrova, po níž je zdědil v polovici 16. stol. Vilém Chlumčanský z Přestavlk; byla to tvrz, dvůr poplužní a svobodná krčma. Týž prodal to zboží r. 1553 dne 1. srpna Volfovi z Vřesovic a na Doubravské Hoře za půlsedma sta kop.²⁾

Jiný dvůr měl zde v první polovici 15. století Hašek z Jenče a manželka jeho Anežka. Tato byla dcera Anny z Hlivojed, která dceři své a manželu její dne 10. září 1435. prodala věno své, které měla po nebožci Filipovi (z Černína), muži svém, ve Vlencích za 25 kop. Svědky této smlouvy byli: Mikeš Poledne z Lidic, té doby purkrabí na Karlštejně, Hostpřid z Hostivice a jiní. Jejich syn byl snad Leonard z Jenče a Vlenec, jemuž se r. 1446. přiznal ke dluhu Jan z Terešova.³⁾ Ve druhé polovici 15. stol. náleželo to zboží panošovi Zikmundovi z Libědic a Jenče, jemuž r. 1462. postoupil Beneš svůj dvůr v Hostivici, nazvaný „Čeňkovský“. Skoro téže doby připomíná se Braž Drast z Drast a Jenče, který s Janem Fráňou z Ejziře a Zlejciny dali moc Jindřichovi z Moravěvsi, aby rybníčnou hráz udělal na cestě k Dobrovízi.

V první polovici 16. stol. náležela tato část Jenče Šebestyanovi Plánskému ze Seeberku. Týž prodal to zboží dne 12. června 1567, za 1 250 kop Volfovi z Vřesovic, jenž se tím stal pánem obou tvrzí a celého statku Jenečského.⁴⁾ Po něm zdělily Jeneč roku 1569. dcery jeho Anna a Mandalena z Vřesovic, ale prodaly jej r. 1576. Janovi Vchynskému ze Vchynic a na Nažovech za 5 500 kop. Týž prodal statek Jenečský ještě téhož roku dne 25. června Gothardu Floriánu Žďárskému za 9 000 zl.

Ve smlouvě jmenují se mimo jiné: „dvě tvrže ve vsi Jenči, dva dvory poplužní s poplužími, ves Jeneč s mlýnem, krčmou výsadní, s kovárnou a jinými krčmami v téže vsi Jenči, ve kterých se piva šenkují, a se vším příslušenstvím, jakž jest Janovi Vchynskému r. 1576. od Anny a Mandaleny, sester z Vřesovic, prodáno.“⁵⁾ Po Gothardu Florianovi Žďárském zdělil Jeneč r. 1604. syn jeho Florián Jetřich, zeť onoho z oken kanceláře české vyhozeného Jaroslava Bořity z Martinic. Týž znám byl protestantským pánům jako horlivý katolík. Proto byl mu dle usnesení sněmu odbojných stavů ze dne 7. května r. 1620. Jeneč

¹⁾ Tamtéž. VI. 115. ²⁾ DZ. quat. trh. brunátný 50. E. 1. ³⁾ Palacký. Archiv český. ⁴⁾ DZ. quat. hřebíč. 59. ⁵⁾ DZ. quat. rozin. I. 62. M. 8.

– 12 –

od direktorů zabrán, aby z užitku odtud těm, kteří od císařských vojsk na mizinu přivedeni byli, měsíční vychování poskytováno bylo. Po bitvě na Bílé Hoře byl však statek ten majiteli navrácen. (Bílek. Děj. konf. XXIII.)

Po smrti otcově r. 1653 zdědil celé panství Kladenské i Červ.-Újezdecké, tedy také Jeneč, syn jeho Frant. Adam Euzebius a vládl rozsáhlým dědictvím až do své smrti dne 7. dubna 1670. Při dělení r. 1688. přidán Velký Jeneč k dílu Litovickému, jenž připadl Kateřině z Magni, která jej odkázala synovi svému Jos. Ant. hrab. z Magni, a ten prodal statek Litovický s Jenčem r. 1702. dne 5. dubna Jos. hraběti z Vrbna, od něhož jej koupil ještě téhož roku dne 17. října Karel Jách. Breda, jenž jej připojil k panství Tachlovickému.“

Tímto o Jenči Fr. Melichar končí, odkazuje v dalším na obec Tachlovice.

Od Karla Jách. hrab. z Bredy koupila panství Tachlovické a s ním i Jeneč r. 1732 Anna Marie Toskánská za 954 166 zl. Po této připadlo panství dceři Marii Anně Toskánské, vévodkyni bavorské. Od roku 1751 až 1777 drželi panství její synové Klement⁵ Maxmilián, kurfirsti bavorští, a po těchto držel panství Karel August, vév. Zweibrückenský. Po jeho úmrtí r. 1795 z jeho odkazu připadlo panství jeho bratru Maxmiliánu Josefovi, kurfirstu a později králi bavorskému. Tímto byly statky r. 1805 postoupeny arcivév. Ferdinandu, kurfirstu salcburskému a velkovévod. toskánskému, a po něm vše zdědil syn Leopold, arcivévoda rakouský a velkovévoda toskánský. V roce 1847 připadlo panství Tachlovické jako vlastnictví soukromé císaři Ferdinandu V.

Když tento zemřel r. 1875, připadlo panství císaři rakouskému Františku Josefovi I. a po jeho úmrtí r. 1916 jeho nástupci císaři Karlu I. Poslednímu.

Po prohlášení samostatnosti 28. října 1918 zabrány statky vládou a prohlášeny dle zákona z 12. srpna 1921 majetkem Československého státu.

V urbenní knize z r. 1662 nalézáme popis, jak vypadal Jeneč ještě uvedeného roku, t. j. 14 roků po třicetileté válce, tvrz v Jenči a okolí, a sice:⁶

Platů stálých vynachází se ouroků o Jíří 37 kop 10 gr. a stejně tolik o Havla.

Ve vsi Velké Jenči před lety bejvala:

Tvrz od kamene vystavená, vodou obehnaná, nyní zbořená a pustá zůstává, pod ní byly sádky a neb rybníčky dva a chmelnice, nyní to vše křovím zarostlé jest.

Pivovar při té tvrzi též před lety bejval, v němž se

⁵ Klement byl vnukem Anny Marie Toskánské

⁶ Urbář z roku 1662, z něhož Duda v podstatě doslovně cituje, je zveřejněn jako svazek č. 2 řady P Pramenů k hostivické historii

– 13 –

vedle zprávy⁷ lidí vařivalo pivo na 30 větelův.

Sladovna ta jest pro děláni sladův nově od kamene vyzdvižená, v níž se slady dělati mohou, kdyby humno předěláno bylo.

Studnice vážná dřívím obroubená při též sladovně jest.

Dvůr panský při té tvrzi a sladovně byl od kamene předešle vystavený, nyní pustý zůstává a při něm se k ruce vrchnosti nic neseje.

V tom dvoře chovávalo se: koní 16, krávy dojných 40, jalového hovězího přes 30 kusů, sviňského přes 30 kusů a drůbeže pernaté s potřebu.

Zahrady při tom dvoře jsou dvě. Tráva z nich se pronajímá a odvozuje se vrchnosti ročně za trávu 3 kopy 30 gr.

Štěpovi⁸ co jest v nich, když se ovoce obrodí, to se k ruce vrchnosti na stromech prodává.

Ovčín při vsi Vel. Jenči panský od kamene vystavený jest a v němž se chovalo ovčího skotu přes 600 kusů. Nyní se v něm ovčí jalový skot chová.

Rolí panských k tomu dvoru, ač jest v Velikém položení, však větším dílem lesy a porostlinami zarostlé, nemohouce od lidí zprávy dostati, za kolik lánův jest, tuto se také položití a lány jmenovati nemůže, toliko kde ty rolí leží, tuto se zpráva činí:

- 1) kus panskej mezi Hoškovými poli, kterej za sadem leží a též mezi polmi Malojenečskými a Dobrovízskými.
- 2) kus zadníma konci záhony docházejí k Chalupovému poli, druhejma konci k Hoškovskému a stranou dochází Dobrovízskym drahám a gruntům a druhá strana k Vocáskovému poli
- 3) kus panskej mezi Hoškovskou rolí, z obojí strany blíže k Dobrovízským drahům z jednoho konce a druhý konec k Jenečským drahům
- 4) kus za ovčínem panské pole mezi Štípakovským nebo na Machovým poli z obojí strany, jeden konec jdouce cestou od Jenče k Aujezdci, druhej konec k Machovým plachtám a k Litovským polím
- 5) kus slově za zahradou panskou, vedle Hoškového pole, dole k Jenči vedle pole Štípakového neb Novákového.
- 6) kus – slove v Habešíně, vedle pole mladého Hoška s jedné strany a s druhé strany vedle starého Hoška, dobíhají konce k role starého Hoška, druhé konce k roli mlad. Hoška. Potom jak záhony běží a dobíhají k roli starého Hoška a na čtvrté straně k Řezáčovský roli.

Luka panské k tomu dvoru v svém obmezení jsou:

⁷ Dříve se předložka „vedle“ používala také v nynějším významu „podle“

⁸ Štěp = ovocný strom

– 14 –

- 1) Nade vsí Jenčí za Háchovic, nabírá se sena stohy 2,
- 2) pode vsí Jenče nabírá se stohův 15 na vozy sedlské, soudí se ho rok k roku počítaje přes 40 vozův.

Zpráva o rybnících při vsi V. Jenčí:

- 1) Rybník nade vsí hoření jest pustý, při něm hráz stržená, není na žádné živé vodě, kdyby se měl spraviti dáti, velikého nákladu by potřeboval.
- 2) Rybník pod ním, též nade vsí jest všecken zanešený a pustý, ten rybník se loukou k ruce vrchnosti užívá.
- 3) Rybník pode vsí Jenčí byl veliký, nyní pustý, kterýž se loukou k ruce vrchnosti užívá.

Při založení nových knih z roku 1707 nalzáme v rustikální gruntovní knize následující popis:⁹

Role obecní: Býval klín u silnice Rakovnický 1 ½ str. Dílce na hoře mezi polma Hrochovským od obce vzato a Aujezdským přiděleno pod 12 ½ str., na kteréžto místo k obci zase panský kousek pole přidáno pod 2 str. od lady panský 6 str. Suma polí obecních 9 ½ str.

Palouk: Jest mezi tím a druhým panským polem 2 str. Ten jiný kousek palouku panského na ten způsob danej, aby jej na seno hájili a rakové seno pro vojáky, vojenská marche zachovati hleděli, po seně otava, ale to pro pastvy jak panského tak jejich (poddaných) rozličného dobytka zůstává pod 2 ½ str.

Panská hospoda až posavad žádná nejni, však ale Milostivá vrchnost co nejdříve jednu tu vystavěti dáti sobě oblíbila, ku kteréžto hospodě tyto pozemky jsou zachované, tudíž 29 strychů.

Luk není žádných – kteréžto pole ale nyní šenkýř na hospodě Buryanovské (viz č. p. 12) pod nájmem užívá.

Domek panský při ovčíně.

Pole míti bude týž Hammelknecht k svému užívání sobě i s čeládkou svou k lepšímu vychování totiž:

za ovčínem	1 str. 2 věr.
dále pole	3 str.

od Matěje Náprstka, za které mu milostivá vrchnost na gruntě svým poraziti ráčí 6 kop. Suma polí k tomu domku panskému 4 ½ str.

O panském dvoru, který má číslo 7, uvádí Zdeněk Wirth v soupisu památek historických a uměleckých v polit. okresu Kladenském toto: „Budova má v průčelí pískovcový portál pocházející ze XVII. století, orámovaný bossáží, sklenutý vypjatým segmentem, jeho cípy nesený konsolami,¹⁰

⁹ Nyní SOA Praha, Sbírka pozemkových knih Okresního soudu Unhošť, kniha 149

¹⁰ Přepis zveřejněn jako svazek č. 4 řady A Pramenů k hostivické historii

– 15 –

v klenáku je maska. Po stranách jsou bossážované polosloupky bez patek, s jonisujícími hlavicemi, nesou římsu nad středem segmentem vypjatou, vyloženou a bohatě profilovanou.“

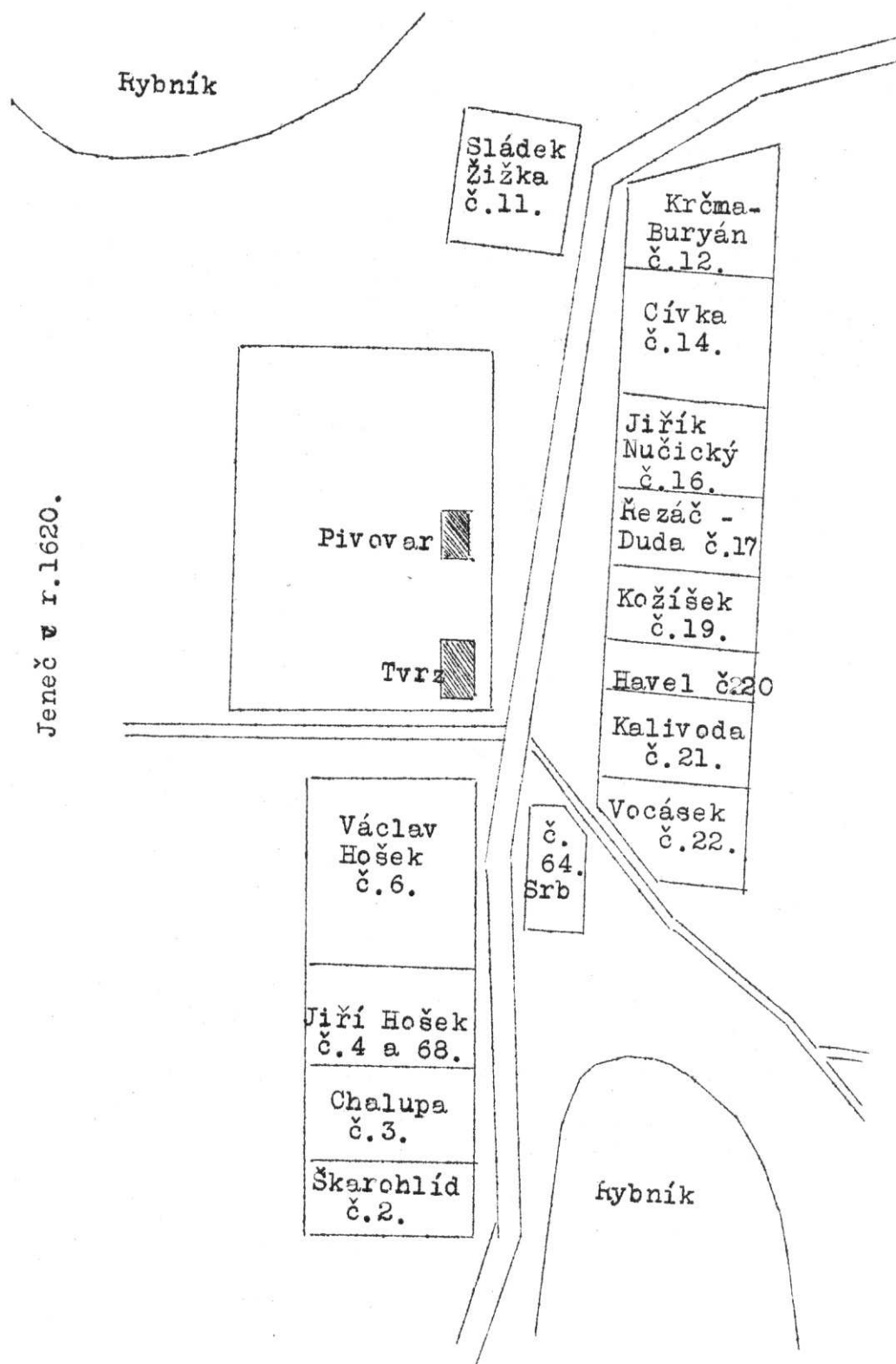
Budova tato jest tudíž nejstarší stavbou Jenečskou.¹¹

K dvoru náleží též č. p. 8, t. j. pivovar, který jest na tom samém místě, na kterém býval již před třicetiletou válkou, jenom že tehdy nebyl dnešní velikosti.

Další náležející stavbou jest č. p. 9, značenou jako byt zahradníka, dům č. p. 37, dříve byt pro čeládku, č. p. 45 byt pro bednáře při pivovaře, dům č. p. 67 býval dříve altánek, č. p. 96 bývalo dříve stodolou a dům č. p. 106 byt pro úředníky.

Popisy a držitelé těchto uvedených budov mezi následujícími domy uvedeny nejsou, neboť náležely od svého vzniku vrchnosti, jak v předu jest uvedeno.

¹¹ Je pravděpodobné, že rovněž v některých statcích se zachovaly části staveb ze 17. století

Domy, které zanikly.

Prvým známým držitelem chalupy bez polí, jež stála na neznámém nám místě, byl Mach Řezáč, kterou držel až do roku 1587. Roku toho koupil ji Vondra za 35 kop, hotově splatil 9 kop a zbytek splácel do roku 1607, kdy byla úplně zaplácena. Po úmrtí Vondry byla chalupa r. 1614 koupena Janem Mikulášů za 45 kop s povinností splatiti podíly sirotků po Vondrovi, a sice Tomáše, Matouše a Jana. Mikuláš splatil pouze za 2 roky 2 kopy a pak roku 1617 chalupu převzal nejstarší syn Vondry Tomáš v sumě 45 kop míš.

Jak dlouho chalupu držel Tomáš Vondra, dnes nevíme, neboť dalších zápisů není a po 30ti leté válce při soupisu gruntů r. 1662 zjištěno, že chalupa Vondráčkovská je pusta. U chalupy byl sádek (rybníček) a r. 1662 platil z něho Kašpar Vondra ourok 15 gr. o Jiří a stejně tolik o Havla.

Chalupa 28. ledna 1689 byla nalezena pustá a plocha po této byla as připojena k některé chalupě, neb v pozdější době jiným domem zastavěna.

Prvým známým držitelem gruntu o 40ti strychách byl Jan Hroch, který patrně pocházel ze vsi Žeradic (snad Všeradic u Berouna), neboť z této vsi byl mu vyplácen podíl z gruntu Doušového. Hroch před r. 1602 zemřel a na gruntě zůstalo 280 kop míš. dluhu.

Grunt o 40ti strychách r. 1602 převzal syn Matěj Hroch v sumě 700 kop míš. s povinností zaplatiti dluh vrchnosti a bratru Jiříkovi podíl. Matěj dluh splácel posledně r. 1615 a v následujících letech as z něho zběhl, neboť do r. 1662 není o žádném držiteli známo. R. 1662 byly u něho 2 stromy a rybníček zarostlý.

Po následující léta grunt opuštěný, až místo na stavení co kovárnu ujal 20. března 1703 Martin Mařík se 40ti strychy 2 věrtely polí za sumu 193 kop 4 gr. 2 den. Chalupa r. 1709 vyhořela a jako spáleniště jest vedena ještě v r. 1719. Později pozemky byly rozděleny k jednotlivým gruntům a tím grunt zanikl. V pozdější době bylo místo as opět zastavěno, avšak kterým domem, nelze dnes udati.

Od neznámé doby a nám na neznámém místě držel grunt,

– 18 –

jinak chalupa s 3 strychy 3 větely polí, Jan Rambousek, který byl ševcem, až do konce masopustu r. 1609, kdy vše prodal Jiříkovi Křepelkovi za 40 kop míš.

Křepelka zaplatil chalupu hotově a držel ji s manželkou Kateřinou. Po úmrtí Křepelky chalupa oceněna 60 kop a r. 1609 převzal ji Ambrož Brejcha, který měl za manželku dceru Křepelkovu. Brejcha chalupu 28. září 1623 prodal Janu Javůrkovi za 90 kop míš. Javůrek zas chalupu prodal Kašparu Ledvinkovi za 90 kop míš. Ledvinka chalupu splácel ještě r. 1631 a po této době chalupu opustil, neboť r. 1654 bylo nalezeno toliko místo a r. 1662 bylo ještě pusté a pozemky ladem. U chalupy stálo r. 1662 6 štěpů. Grunt ten 28. ledna 1689 byl pustý a neobsazený. Na bývalém místě později postaven dům jiný, avšak místo jest neznámé.

Domy, které trvají.

Dům č. p. 1.

Hospoda „Dolícká“ neb „U černého koníčka“ byla postavena před rokem 1758. Prvým držitelem byl od 24. dubna 1758 Václav Regermel (Regenermel), freier Person – volná osoba – aus Pitschkovic (Býčkovice u Litoměřic).

Budova od svého založení byla vedena jako dominicalní emphiterská hospoda¹² a jest radikovanou živností hostinskou, jakých je velmi málo. Právo to týká se jen budov postavených v r. 1743 až 1775 určité živnosti věnovaných, na podkladě dvorního dekretu ze dne 9. prosince 1824.

Emphiterský čili dědičný pacht byl u nás užíván jako právo zákupní a používali ho ponejvíce němečtí kolonisté, kteří se na základě tohoto práva „emfyentického“ v našich zemích usazovali. Svě doby říkalo se právu tomu též „justhenticum“. Výkupem pozemků právo emfyentické a postupem času proměnilo se v právo vlastnické.¹³

R. 1773 stanovená roboty obnáší ročně 6 dní, a to pouze ruční. R. 1785 bylo zde 19 jiter 713 ³/₆ sáhu pozemků a Regermel držel hospodu s pozemky až do svého stáří a r. 1791 ji koupil Jiří Čebiš pro svého schovance Františka Kropa (později jmenován Krob), který měl za manželku Annu, dceru Regermela.

Krob s manželkou hospodu držel také do stáří a pak ji 1. března 1828 prodal Marii Stibicové, roz. Günthero-

¹² Dominikální byly panské nemovitosti, tj. ty, které patřily vrchnosti přímo a nebyly prodány poddaným (poddanské nemovitosti se nazývaly rustikální)

¹³ Středověké německé zákupní právo nemá nic společného s emfyteuzí používanou v raném novověku, kdy šlo o způsob dlouhodobého pronájmu panských nemovitostí

– 19 –

rové, se 40 korci 2 věrteli pozemků za 1 800 zl. k. m.¹⁴

Stibicová hospodu 4. března 1852 prodala Václavu Kozl (Kozel) a manž. Kateřině aus Grossprendorf (snad Brenndorf u Neukirchenu v Chebsku), se vším za 10 800 zl. k. m. Kozlovi hospodu prodali dne 22. července 1870 dceři a zeti manželům Josefu a Kateřině Novotným. Po úmrtí Novotné převzal její polovici manžel, avšak 25. března 1896 „Dolík“ prodal manželům Josefu a Marii Minaříkovým. Těmito pak 27. ledna 1914 prodána Antonínu Šafránkovi za 23 000 K. Šafránek od hospody prodal pozemky a samotné budovy prodal dne 26. července 1932 Františku a Marii Neradovým za 80 000 Kč, kteří hospodu drží dosud.

Dům č. p. 2.

Od neznámé doby grunt o 12 strychách polí držel Jiřík Bakalář. Roku 1605 jej prodal Jakubu Mamrovi za 80 kop míš., hotově splatil 24 kopy a zbytek splácel po 2 kopách. Grunt splácel až do r. 1622 a v dubnu 1623 jej prodal Tobiášovi Fialovi za 124 kopy míš. Fiala splácel naposledy 7. ledna 1631 a od tohoto roku dalších splátek není. Patrně grunt opustil jako jiní a zahynul v 30ti leté válce.¹⁵ R. 1654 a 1662 při soupisu gruntů zjištěno, že místo po chalupě jest pusté a pozemky leží ladem. U gruntu r. 1662 stály 2 štěpy.

Grunt byl znovu osazen až 29. ledna 1682, kdy jej ujal Matěj Kácl za 120 kop. Pak 23. března 1688 převzal jej Jan Noháč za 120 kop. Roku 1707 bylo u něho 65 strychů. Dne 1. října 1707 ujal jej zeť Noháčův Jiřík Procházka za 130 kop, ten pak 1746 postoupil vše synu Matějovi Procházkovi za 270 kop. Matěj Procházka dříve zemřel a vdova se opět provdala za Tomáše Dolejšího, správně Dolejše, který grunt 22. října 1753 v ceně 296 kop 34 gr. 2 den. převzal. Roku 1773 obnáší roční robota 156 dní potažitá a 28 dní ruční. Contribuce 35 zl. 37 kr.

Při měření pozemků v červnu 1785 bylo u tohoto gruntu 35 jiter $899 \frac{3}{6}$ sáhu pozemků a 1 052 $\frac{1}{6}$ sáhu zahrada.

Tomáš Dolejš 18. srpna 1791 postoupil grunt synu Janovi, když synové po Matěji Procházkovi Jan a Václav zemřeli, a sice za 292 zl. 30 kr., a ten hospodařil na gruntě do 27. listopadu 1830, kdy jej prodal Terezii Langekerové za 6 062 zl. 30 kr. v. č.¹⁶ Tato grunt 5. srpna 1838 prodala Petru Ulrychovi, měšťanu pražskému, za 7 000 zl., ten zavázal se jej po 500 zl. spláceti.

Hospodaření se tomuto patrně nelíbilo a proto již 3. února 1839 prodal grunt Janu Zunovi, měšťanu z Prahy, za 6 050 zl. k. m. Zuna také dlouho nehospodařil a grunt

¹⁴ Zlaté konvenční měny

¹⁵ Od roku 1631 nebyla registra purkrechtní vedena a nelze proto nic usuzovat o tom, co se dělo s jednotlivými statky

¹⁶ Zlaté a krejcary vídeňského čísla

– 20 –

prodal Karlu Rosenthalovi a Marii Budové, a sice za 6 000 zl. a fundus instructus za 2 000 zl., tudíž celkem za 8 000 zl. k. m.

Uvedení současně koupili i rustikální grunt č. 6. Grunt tento již 23. června 1843 prodali Anně Houškové z Prahy č. 520/1 za 8 000 zl. k. m. Po roce 7. září 1844 prodala jej Therezii Richterové z Prahy za 11 000 zl. k. m., ta zase 2. února 1845 prodala jej Josefě Hoffmannové z Prahy za tutéž cenu 11 000 zl. k. m. Hoffmannová po roce, dne 27. června 1846, prodala grunt Františku Hartmannovi z Prahy za 11 000 zl. k. m., který současně koupil i grunt č. 6, a oba grunty prodal najednou, a sice 2. srpna 1848 Janu Ripotovi z Prahy, celkem za 34 000 zl. k. m.

Ripota od gruntu 28. září 1859 prodal chalupu s částí pozemků Františku Fialovi za 2 000 zl. r. č. a císaři Ferdinandovi prodal zbytek pozemků současně s gruntem č. 6 za 32 250 zl. Pozemky 21. srpna 1875 obdržel do vlastnictví císař František Josef I.

František Fiala dům držel až do 16. března 1886, kdy jej prodal manž. Václavu a Cecilii Fialovým. Fialová brzy zemřela a 16. ledna 1888 i druhá polovice přešla na Václava Fialu. Ten k usedlosti později přikoupil zas pozemky a hospodářství držel do své smrti.

Dům č. p. 3.

Prvým známým držitelem gruntu o 1 lánu polí byl Jiřík Bakalář, který jej držel do ledna 1609. V ten čas grunt koupil Jan Pozdeňský, písař pivovaru v Jenči, za 350 kop míš. Hotově splatil 120 kop a zbytek splácel. Pozdeňský vše roku 1612 zfrejmarčil¹⁷ s Vondřejem Doušou za povinnost splatiti dluhy. Douša však živnost dlouho nedržel, neboť již r. 1614 dostal ji frejmarkem Jiřík Škarohlíd za stejných podmínek.

Škarohlídovi grunt vyhořel, byl nejspíše vojáky vypálen, a pak z jara r. 1624 grunt neb spáleniště prodal Janu příjmí Chalupa za 280 kop míš. Chalupa před tím držel č. p. 64. Ten naposledy dluhy splácel r. 1630 a od té doby dalších zápisů není. R. 1654 pozemky nalezeny úplně zarostlé, a sice ve výměře 90 korců, a ještě r. 1662 ležel celý grunt ladem. Jménem ouroků co platů věčných na grunt připadalo o Jiří 4 kopy a stejně tolik o Havla.

Chalupovský grunt byl dlouho po 30ti leté válce pustý. Teprve 29. ledna 1682 ujal se ho Matěj Kácl v sumě 120 kop. R. 1707 bylo u něho 132 strychů pozemků. Po Káclovi převzal jej syn Václav, a sice 24. listopadu 1730 za 379 kop 14 gr. 4 den. Následkem dluhů již 10. března

¹⁷ Volně prodal

– 21 –

1735 převzal jej Matouš Kácl za stejnou cenu. R. 1773 obnáší robota ročně 156 dní potažitá a 28 dní ruční. Kontribuce 37 zl. 24 kr. Pro stáří 76 roků a velké dluhy postoupil 4. prosince 1778 rustikální grunt svému synu Jiříkovi Káclovi a manželce jeho, oceněn na 692 zl. 4 kr. 4 $\frac{3}{4}$ den. Dluhy činily 610 zl. 53 kr. Při vyhraženém výměnku jest poznamenáno, že odstupující hospodář skrz přidělané dluhy nezaslouží výměnku, ale že je starý a pracovat nemůže, u ohledu toho on a manželka má mít byt v tom statku a chlív vedle maštale, dále jednu hrušku a pár švestek, které stromy vedle silnice stojí.

Jiřík hospodařil až do 24. března 1807, kdy jej postoupil synovi Jakobovi za 4 300 zl. V roce 1785 naměřeno pozemků 35 jiter 727 sáhů polí a 635 sáhů zahrady. Při postupu r. 1807 nebyla postoupena chalupa u gruntu s malou zahrádkou pod věrtel, která prořacována na 594 zl. a již si Jiří Kácl pro své užívání ponechal. Ta byla označena čís. 80 (viz dům č. p. 80).

Nový hospodář byl povinen platiti vrchnosti jménem úroků gruntovní daně 4 zl. 4 kr. a s párem koní po 3 dny v týdnu roboty, pak pěší od sv. Jana do sv. Václava celkem 26 dní, mimo to pracný (?) týdně po 4 dny, desátek farářů a učitelů. Na gruntu při předání na starých dlužích zůstal nedoplatek 475 zl. 46 kr. a tudíž předešlý hospodář šetřil a dluhy uplácel. Mimo to dále nastupující musil vyplatiti sourozencům Marii a Terezii 64 zl. 15 kr., sestře Jakobově (tetě své) Magdaleně, provdané Kopřivové v H. Ptici podíl 217 zl. 31 kr.

Jakub Kácl po 2 letech 30. srpna 1809 s manž. Marií grunt s fundem instructem prodal Karlu Černému za 5600 zl. Kácl pak bydlil ve výměnku po otci v domě č. 80.

Černý hospodařil do 15. září 1823, kdy jej prodal Antonínu Vlčkovi. Kupní cenu zaplatil otec Antonín Vlček ze Sobína obnosem 3 970 zl. v. č. Vlček pak hospodářství 8. listopadu 1862 odevzdal synu a snaše, manželům Josefu a Anna Vlčkovým. Vlčkovi hospodářství odevzdali opět synovi Josefovi 20. července 1895.

Dům č. p. 4.

Prvým známým držitelem gruntu o 1 lánu polí jest Jan Krkavec, který jej držel od neznámé doby až do října 1606, kdy jej prodal Jiříkovi Hoškovi, který pocházel z Jenče, za 650 kop míš. Jeho bratr Matěj měl grunt otcovský (viz č. 6). Jiřík na grunt splácel až do r. 1631. Po tomto roce dalších zápisů není. R. 1654 nalezeno po gruntu jen místo a r. 1662 při provádění soupisů bylo ještě

– 22 –

vše pusté. U gruntu byl sad, ve kterém byly jen 4 stromy. Grunt ten časem se pronajímal a časem k ruce vrchnosti sklízeli. Platy co ouroky činí o Jiří 15 gr. a stejně tolik o Havla.

Dne 23. března 1688 převzal pustý grunt Václav Procházka za 300 kop míš. Dokdy jej držel, není známo. Grunt ten asi r. 1718 vyhořel, neboť jej s 2 lány polí shořelý převzal 7. února 1719 syn Martin Procházka v ceně 100 kop. Dcera Martina Procházky byla provdána za Tomáše Chalupu, kterému 16. října 1749 byl grunt připsán v ceně 463 kop. Roku 1773 obnáší robota ročně 260 dní potažitá a 42 dny ruční. Kontribuce ročně 81 zl. 2 gr. 4 ⁷/₈ den.

Dne 12. června 1781 na vrchnostenské kanceláři povoleno mu jeho grunt sestávající z dvojích obytných stavení, dnešní číslo 4 a 68, s pozemky pod 2 lány rozdělit mezi své 2 děti, syna Jakuba Chalupu a dceru, provdanou za Jana Horešovského.

Grunt rozdělen v stejnosti polí, roboty a dluhů. Polovice gruntu, která nesla číslo 4, měla stavení se sednicí, kuchyní a komorou s okny; stavení mělo 9 párů krovů, tedy přízemní a bylo rychtářem Tomášem Nedbalem a konšelem Matějem Káclem z Jenče prošacováno celé za 32 zl. rýnských. Další stavení byl špejchar a pod ním maštal se 7 páry krovů, dále svinské chlívký, stodola špatná s vraty, celá stavba o 8 párech krovů, oceněná na 64 zl. rýn. Dále při této polovici zůstala polovice inventáře a 60 strychů orných polí, tudíž nyní celý grunt. Tato polovice bývalého celku prošacována za 274 zl. a připadla synovi Jakubovi Chalupovi, který držel tento grunt od 12. června 1781.

Odstupující hospodář vyhradil sobě a ženě byt pod jmenovaným špejcharem o jedné komoře a výměnek s právem držeti jednu krávu na píci hospodáře.

R. 1785 vykazuje grunt 35 jiter 1417 sáhů pozemků a 254 sáhy zahrady.

Jakub Chalupa grunt držel až do 10. srpna 1808, kdy jej postoupil synu Tomáši Chalupovi za 3 923 zl. 10 kr. proti vyplacení podílu sourozencům: Františkovi 500 zl., Anně provdané Nedbalové 100 zl. a Terezii 100 zl. a otci plný výměnek.

Tomáš hospodařil do 10. listopadu 1841, pak grunt postoupil synu Josefovi Chalupovi a jeho manželce Kateřině rozené Mihulové, dceři Václava a Anny Mihulových z Vokovic, za 2 024 zl. k. m. s povinností roboty jako všichni předchůdci, a sice potažitě s párem koní 2 ½ dne týdně, pak roční od sv. Jana do sv. Václava týdně 1 ½ dne, dále desátek farářů v Hostivici, několik snopů obilí učitelům tamtéž a železné krávy 15 kr. Svárovskému

– 23 –

kostelu.

Josef Chalupa svoji manželku předemřel a jeho polovice byla připsána této 31. října 1875. Chalupová sama dlouho usedlost nedržela, neboť ji 2. dubna 1876 postoupila synovi, ještě nezletilému Josefu Chalupovi. Ten od usedlosti prodal 19. března 1878 část plochy 130 sáhů manž. Josefu a Anně Horešovským.

Pro nezletilost nebyl schopen sám hospodářství vésti, proto bylo na 9 roků, t. j. do r. 1885 propachtováno manž. Janu a Barboře Tureckým (sestře a švakru) za roční pachtovné 500 zl. r. č. Když se Josef Chalupa oženil, postoupil polovici manželce Anně, a sice 6. června 1885. Ti hospodařili spolu do odevzdání synovi a snaše Josefu a Bedřišce Chalupovým 11. května 1912.

Dům č. p. 5.

Dům ten od svého založení byl veden jako domkářský co majetek podruha. Postaven byl na vrchnostenském pozemku a prvním známým uživatelem v r. 1773 je Mathes Čermák. Od 21. února 1787 držel domek Antonín Čermák, který se po úmrtí ženy po druhé oženil. Sám zemřel 22. května 1812 a domek dle rozhodnutí vrchnosti připadl dceři Magdaleně z prvního manželství, ježto její bratr z druhého manželství otcova byl neplných let. Domek převzala se svým manželem Martinem Najmanem, za něhož se provdala, a sice 12. dubna 1824 za 205 zl. 30 kr. víd. č. s povinností vyplatiti bratru Václavovi 90 zl. Robotu při domku stanovena 6 dní v čas žní bez platu a stravy, neb náhradu do důchodu zaplatiti. Po úmrtí Najmana připadl domek 17. ledna 1845 Františku Najmanovi v ceně 260 zl. 30 kr. k. m., ten se pak oženil s Annou Kottovou, které 9. března 1846 připsána polovice.

Po těchto 19. prosince 1893 nemovitosti nabyt syn Antonín Najman.

Dům č. p. 6.

Od neznámé doby držel grunt o 1 ½ lánu polí Hošek a po jeho úmrtí dohodli se v říjnu 1607 bratři Jiřík a Václav, že starší Jiřík postupuje bratru otcovský grunt proti tomu, že mu Václav koupí grunt Jana Krkavce (č. p. 4) za 550 kop míš. a mimo to od tohoto gruntu vymínil si zahradu, kterou připojil ke gruntu č. 4, a cestu za humny se 4 záhony, 1 koně, prasat 6 a 8 ovcí, a po zaplacení gruntu ještě 50 kop míš. na hotovosti přidati.

Václav pro Jiříka skládal splátky až do r. 1618 po 25 kopách, grunt však držel až do dubna 1628, kdy jej prodal Janu Beránkovi za 800 kop míš. Beránek na grunt

– 24 –

posledně splácel 7. ledna 1631 a po této době dalších zápisů není. R. 1654 nalezeno po gruntě jen místo a 90 strychů polí zarostlých. Od 8. února 1657 držel jej Matěj Hošek, který choval potah a platil ouroků o Jiří 22 gr. a stejně tolik o Havla. Koupil jej za 400 kop a celý na dluh. Hošek novou stavbu vyzdvihl a sám náklad na vystavění světnice, stodoly a chlívů vedl částku 50 kop. Hošek 1. října 1676 odevzdal grunt vrchnosti za 200 kop, která mu mimo to přidala grunt v Hostivici, zvaný Štírkovský.¹⁸

Vrchnost část polí připojila k vrchnostenskému statku a stavení s 30 korci polí ujal 28. února 1679 Jiřík Čermák za 150 kop. V roce 1707 bylo již pozemků 66 strychů. Po úmrtí převzal 28. ledna 1717 grunt syn Tomáš Čermák a opět po otci převzal jej 19. září 1722 syn Tomáš Čermák a opět tohoto syn Vavřinec Čermák ujal jej 18. října 1750 v ceně 330 kop.

R. 1773 činí roční robota 156 dní potažitá a 42 dny ruční. Kontribuce 45 zl. 25 gr.

Vavřinec Čermák dle kšaftu z 15. srpna 1783 odkázal grunt nejmladšímu synu Jakobovi Čermákovi. Při prošacování obsahuje popis gruntu: první pořadí stavení, sednice, kuchyně, komora, kůlna, na tom všem 20 párů krovů, v druhém pořadí maštál, chlív, na tom 6 párů krovů, obě stavení v ceně 81 zl. rýn., inventář obsahoval 1 vůz, pluh, brány, klisna, pár volů, prasnice, 60 strychů orných polí a kus louky.

Dle kšaftu, jak uvedeno, náležel grunt Jakobovi, a druhému synu Jiříkovi ustanoveno odevzdati 1 klisnu neb za ni peněžitě 40 zl., vola, vůz, nebo za vše vyplatiti 73 zl. rýn., a sestře Anně svatbu vystrojiti neb za ni 15 zl., dále dáti pluh, brány neb 7 zl. a část obilí. Nejmladší sestře Mařeně, kdyby se provdati měla, dáti oběd, 6 peřin, 2 prostěradla, truhlu a krávu. Do její svatby při sobě míti a všim opatřiti.

Jakub Čermák se oženil s dcerou Martina Žebery z Dobrovíze a na její věno se gruntovně připověděl její otec částkou 214 zl. dne 22. března 1788.

Pro stáří Jakub usedlost 1. října 1814 postoupil synu Václavu Čermákovi a jeho manželce Marii, rozené Linhartové, dceři Josefa Linharta z Mal. Čičovic, za 3 960 zl. 33 kr. Pozemků bylo celkem 7 kusů stejné výměry nyní jako při měření r. 1785, a sice 42 jiter 1 292 sáhy. Povinnosti a robota v stejném a nezměněném rozsahu.

Václav Čermák manželku Marii předemřel a tato 2. října 1838 grunt prodala manž. Janu Zunovi a Marii z Prahy za 4 300 zl. k. m. s povinností na srážku kupní ceny zaplatiti podíly dětem Jakuba Čermáka ze třetího manžel-

¹⁸ Hostivice čp. 9

– 25 –

ství: Františkovi, Magdaleně provd. Chalupové, Janovi, Antonínovi, sourozencům to zemřelého Václava Čermáka.

Zunovi 27. března 1843 grunt prodali Karlu Rosenvaldovi a Marii Budové z Prahy – Nového Města č. 1054/2 za 7 000 zl. a fundus instruktus za 3 000 zl., tudíž celkem za 10 000 zl. k. m. Tito mimo to koupili současně usedlost č. p. 2 v Jenči.

Rosenvald a Budová již 23. června 1843 prodali vše Jiřímu Houškovi z Prahy č. 520/1 za 12 000 zl. k. m. Týž prodal grunt 7. září 1844 Janu Richterovi, obchodníku z Prahy č. 108/4, za 13 000 zl. k. m. Ten opět jej 2. února 1845 prodal Lukášovi Hoffmannovi z Prahy za 13 000 zl. k. m. a 27. června 1846 Hoffmann grunt prodal Františku Hartmannovi z Prahy za 14 100 zl. k. m.

Všichni tito posléz uvedení byli současně vlastníky i gruntu č. p. 2, tak také jej koupil Hartmann, který za oba zaplatil 25 100 zl. k. m. a prodal oba najednou 2. srpna 1848 Janu Ripotovi z Prahy celkem za 34 000 zl. kon. měny.

Ripota oba grundy prodal současně císaři Ferdinandovi V. r. 1859 za 32 250 zl. Tyto 21. srpna 1875 přešly do vlastnictví císaře Františka Josefa I. Po tomto nabytí jich 12. února 1918 císař Karel a dle zákona z 12. srpna 1921 připadly do majetku Československého státu.

Dům č. p. 11.

Od neurčité doby grunt – neb vejsadní krčmu – s 42 strychy polí držel Jíra Sládek až do r. 1586. Uvedeného roku koupil vše Jan Žižka za 400 kop, hotově splatil 120 kop a zbytek splácel. R. 1609 byl grunt úplně zaplacený. Grunt držel 43 roky a r. 1629 jej prodal Šebestyánu Lípovi, kováři ze vsi Velké Jenče, za 400 kop míš. Šebestyán Lípa jest později uváděn příjmením Kovář. Lípa-Kovář první a také poslední peníze na grunt složil 7. ledna 1631 a po této době dalších splátek není. Pro válečné útrapy ani splácti nemohl. Lípa-Kovář před r. 1654 zemřel, neboť grunt toho roku nalezen pustý a zbořený. Dne 6. března 1654 koupil jej Tomáš Vondra za 90 kop míš., tudíž za $\frac{1}{5}$ původní ceny. Z této částky náleželo vdově po Kováři 70 kop. R. 1662 nalézáme zde jako držitele Marka Tesaře, který choval potah a byl povinen vrchnosti platiti na ourokách 2 kopy o Jiří a stejně tolik o Havla. Tesař krčmu ujal již r. 1657. Po úmrtí Tesaře převzal krčmu Jan Macek, syn Jiřího Macka z Nučic, za 90 kop míš. a r. 1688 byla úplně zaplacená. R. 1705 dne 30. ledna vše ujal Martin Netušil za 327 kop 30 gr. Rolí jest 65 strychů. Tohoto roku jest uvedeno, že

– 26 –

v části budovy jest kovárna v nájmu s veškerým kovářským nádobím. Netušil dříve zemřel a vdova se znovu provdala za Jana Nejedlého, kterému grunt r. 1743 v ceně 395 kop byl připsán, ale 1. února 1748 vše převzal Martina Netušila syn Jan v ceně 327 kop 30 gr. Grunt byl úplně zaplacený. Nově půjčené peníze byly na gruntě ujištěny částkou 10 zl. rýnských.

R. 1773 obnáší robota ročně 156 dní s potahem a 28 dní ruční. Kontribuce 33 zl. 50 gr.

Pro sešlost věku 22. listopadu 1787 Jan Netušil postoupil grunt se starým obytným stavením, obsahujícím sednici, síň, kuchyň a komoru a s druhým stavením, nedostavěným, obsahujícím sednici, síň, kuchyň, 2 komory a dále maštal s chlívkem, kůlna, na ní špejchar, stodola s dvojitými vraty, lán polí, to vše prošacováno za 623 zl. 20 kr., svému synu Jakubovi Netušilovi a manželce jeho Magdaleně.

Na gruntu bylo mnoho dluhů, ze všech uvedených obsahují velkou položku šenkýři, což dosvědčuje, že Jan rád pil. Nejvíce propil u svého souseda, šenkýře Florianu v Jenči (t. j. Prezslera z č. 12), totiž 35 zl. rýn., dále u France Kácla, šenkýře v Litovicích, půl sudu u Michla Jíly, šenkýře tamtéž, na Dolíku u Václava Regenermela, v Hostouni na Kýrově, hostivickému hořejšímu a dolejšímu šenkýři, celkem dluh za pivo činí 57 zl. rýnských 71 kr.

Při postupu si vyhradil odstupující, že syn je povinen ve všem otce poslouchat a žádný překážky otci a máteři dělati, nýbrž v počestnosti míti.

Mimo jiné jest zde poznámka, že grunt jest hospodou, každý držitel pak povinen odbírat pivo a kořalky vrchnostenské.

Po uplacení části dluhů 19. února 1796 nový hospodář zřídil podíl sestřám, Kateřině provd. Pavelkové 100 zl. a Barboře též 100 zl. a posléz jmenované do smrti byt.

Kšaftem z 16. října 1829 odkázal s manželkou statek synovi Jakubu Netušilovi, který jej 10. března 1830 převzal v ceně 1 600 zl. k. m. s povinností zaplatiti dluhy, z nich největší Martina Nyklasa, šafáře v Hostivici, 750 zl. víd. č., neb 300 zl. k. m. Bratrům podíly Janovi 560 zl. k. m. a Josefovi 332 zl. k. m. Robota a povinnosti jako dřívější doby.

Po Jakubu Netušilovi grunt měl Jan Grein, který celý grunt s pozemky 36 jiter dominiálních a 18 jiter rustikálních čili as 189 korců 31. října 1849 prodal manželům Josefu a Marii Černým za 25 250 zl. k. m. Černých usedlost trvale drželi a 8. listopadu 1875 ji postoupi-

– 27 –

li synu a snaše manž. Josefu a Marii Černým za cenu 10 621 zl. 8 kr. r. č.

Uvedení však hospodářství dlouho nedrželi, neboť je 2. března 1876 prodali císaři Františku Josefovi I. za 1 600 zl. r. č. Dne 12. února 1918 připadlo císaři Karlu a dle zákona z 12. srpna 1921 přešlo na Československý stát.

Dům č. p. 12.

Prvým známým držitelem gruntu, který byl krčmou, byl Mach Štípák. Ve čtvrtek po sv. Duchu 1598 koupil jej Petr, krčmář, s manž. Apolenou, za 1 150 kop míš. Hotově zaplatil 180 kop míš. Vrchnosti z částky té náleželo 360 kop a r. 1610 byl grunt zaplacen. Po tomto roce Petr splácel jen k záduší Svárovskému. Po jeho úmrtí r. 1613 ve čtvrtek po třech Králích převzal grunt syn Burián proti vyplacení podílu bratru Šebkovi 50 kop míš. K záduší kostela Svárovského splácel do r. 1629. R. 1654 Burián zde byl a měl zaseto 4 ½ korce jařiny ze 120 strychů pozemků, neboť 112 strychů bylo zarostlých porostlinami. Veškerý živý inventář toho roku skládal se z 1 jalovice. Po tomto roce neb let následujících byl grunt opuštěn a roku 1662 nalézáme jej co krčmu Burianovskou, zvanou panskou, s 2 lány polí pustou. Při gruntě z té doby stanoveno dle starých zápisů ročních platů co ouroku 9 kop. R. 1662 jest uvedeno, že nyní se ta krčma pod jistý plat pronajímá, díl polí k osívání jemu pachtěři se ponechává, ročně z nich má dáti na platu 40 gr. Díl polí zůstalo v rukách vrchnosti a další díl byl ladem. Grunt ještě r. 1707 vlastníka neměl, jen pachtěře a polí z něho 17 strychů užíval Jiří Nedbal. Ostatní držela vrchnost a vykazuje uvedeného roku z původní výměry 65 strychů. Zde opět poznamenáno, že vrchnost grunt ten co krčmu pronajímá. Část polí pronajata poddaným z Červeného Újezda a Svárova.

Jména jednotlivých nájemců nejsou nám z let 1662–1707 známa. Jedině urbář r. 1690 uvádí šenkýře Jiřího Hartmana.

Po zřízení emphyteutických čili práv dědičného pachtu – neboli zákupního práva, používaného ponejvíce německými kolonisty, kteří se na základě tohoto práva usazovali, první nový zápis uvádí, že grunt s 68 strychy polí – panskou hospodou – na základě práva dědičného pachtu převzal Joseph Melichar freier Persohn aus Palek (u Loun) dne 16. října 1759 za 1 400 zl. rýnských.

Robota r. 1773 obnáší ročně 6 dní, a to pouze ruční.

Od uvedeného za stejných okolností pak 24. dubna 1781 převzal vše Florián Pressler za 1 000 zl. rýn. Roku 1785

– 28 –

bylo při gruntě 13 jiter $74 \frac{4}{6}$ sáhu orných pozemků. Prezsler přikoupil 22. dubna 1789 od Matěje Kácla od č. 14 pozemky 3 jitra 2 čtvrtce za 160 zl. r. a od téhož dalších 9 měř. Patrně tyto pozemky na čas připojil k č. 12, avšak pozemky ty 6. července 1798 prodal Václavu Vlkovi. Vlk pozemky dlouho nedržel, neboť již 3. února 1799 Prezslerovi ve výměře 7 jiter 910 sáhů za stejnou cenu 266 zl. zpět prodal. V r. 1802 koupil Prezsler svému synu Augustinu Prezslerovi a manž. jeho Josefě grunt č. p. 21 v Jenči.

Grunt č. 12 Prezsler držel až do 11. října 1815, kdy jej postoupil synu a snaše, Floriánu a Anně, rozené Rothové, za 3 450 zl. Otec jeho před tímto postupem byl ještě zákupníkem panské hospody v Hořelici.

Novým vlastníkem po Prezslerovi byl pak Georg Freiherr von Sterndahl, který v roce 1832 mimo to koupil i grunt č. p. 21 v Jenči (viz č. 21).

Manželé Josef a Marie Černých koupili 30. listopadu 1849 emph. hospodskou živnost č. p. 12. Dne 14. prosince 1850 Černý zaplatil jako výkupné z roboty vlastníku panství Tachlovského částku 132 zl. 5 kr. Roční plat totiž obnášel 6 zl. 36 $\frac{1}{4}$ kr. Roboty při gruntě co hospodě bývala stanovena s potahem 65 $\frac{1}{2}$ dne, což oceněno peněžitě ve stříbře 18 zl. 20 $\frac{1}{2}$ kr., roboty ruční obsahovala 9 dní, tehdy oceněna za den 6 $\frac{1}{2}$ kr., celkem oceněna 56 kr. a peněžitý ourok obnášel 32 $\frac{1}{2}$ kr. Na základě těchto ocenění bylo vypočítáno výše uvedené výkupné. (Jest to jediný výkup z roboty v Jenči, kde vlastník na placení odbytného přistoupil).

Černých drželi usedlost dosti dlouho a 8. listopadu 1875 tuto postoupili synu Josefovi a manž. jeho Marii, rozené Čermákové z Kněževsi č. 3, spolu s usedlostí č. p. 11, kterou otec jeho Josef Černý od r. 1857 držel.

Černý svoji manželku předemřel a tato převzala i druhou polovici. Pak 31. března 1904 usedlost převzal Josef Černý. Od tohoto ji 24. ledna 1905 koupil Pavel Burgr a 25. ledna 1906 postoupil své manželce Zdeňce polovici. Po její smrti 8. února 1919 její polovici opět převzal.

Dům č. p. 13.

Domek od nepaměti náležel vrchnosti, která jej po zrušení roboty r. 1848 prodala. Prvým známým soukromým držitelem jest Štern, pak Joachim Taussig, který jej prodal 24. ledna 1873 Bernardu Rajmanovi z Kladna za 500 zl. Ten jej však 30. dubna 1879 prodal manž. Josefu a Marii Černým. Uvedení v den nabytí a svolení z 23. listopadu 1884 prodali domek manž. Václavu a Marii Vyší-

– 29 –

novým a 30. listopadu 1907 nabyl druhou polovici po zemřelé manželce Václav Vyšín. Vyšín pak 15. listopadu 1916 postoupil domek manželům Františku a Anně Beránkovým.

Dům č. p. 14.

Prvým známým držitelem gruntu toho byl Vít Pausteřský, od něhož jej koupil léta 1579 Jan Cívka za 150 kop míš. Hotově zaplatil 37 kop míš. a zbytek splácel po 7 kopách ročně. R. 1594 byl grunt úplně zaplacený. Dalších zápisů nelze nalézt.

Nová zmínka o držitelích jest r. 1654, kdy 10 korců polí bylo orných a zbytek zarostlý, (r. 1653 oseto na podzim 6 strychů, z jara 1654 jen 3 strychy), avšak neznámo kým? R. 1657 Kašpar Vondra převzal chalupu za 60 kop míš. R. 1662 jest uvedeno, že chová potah, u gruntu jest pod 54 strychy polí a platy vrchnosti co ouroky o Jiří 1 kopa a o Havla též 1 kopa. Roku 1670 koupil chalupu Jiřík Plyr opět za 60 kop. Po něm syn Václav Plyr ujal ji 29. ledna 1679 a 23. března 1688 stavení všecko zpustlé koupil Jiřík Noháč opět za 60 kop. Na chalupu měl splácti, od r. 1689 však nesplatil nic a ani v následujících letech, a pak 13. února 1699 chalupu na stavení všecku zpustlou ujal Jan Kácl, jinak Plyr za 60 kop. Kácl-Plyr také pomalu splácel, neboť do r. 1707 splatil teprve 12 kop. K chalupě té uvedeného roku byly připojeny pozemky, které dříve užíval Šimon Hruška z Litovic, a nyní u gruntu toho jest 65 strychů polí.

Po úmrtí Jana Kácla ujal vše 24. listopadu 1730 Štěpán Pinkas za 263 kopy 5 gr. 3 den. výplaty. R. 1732 dal Pinkas na části pozemku vystavěti chaloupku Vítu Kavkovi a Bětě; kterážto chaloupka byla od gruntu oddělena. Po Pinkasovi, který současně na gruntě hospodařil, ujal grunt syn po Janu Káclovi, Martin Kácl, jako pravý dědic, dne 31. března 1747 v ceně 339 kop 15 gr.

Při tomto převodu jest uvedeno, že stavení obytné jest v jednom pořadí se stodolou, která jest z dobrého dříví o vrátňi. Martin Kácl 30. prosince 1768 postoupil grunt svému synu Matěji Káclovi, kterýž grunt prošacován za 366 zl. r. 1 ½ kr., s povinností vyplatiti nedoplatky na gruntě, odstupujícímu hospodáři dávatí výměnek a druhému synovi Janovi dáti výbavu. Mimo to chaloupka stojící u gruntu starému hospodáři patřiti má. Patrně ta, které nejdříve Kavka užíval (as č. 25).

Robota r. 1773 ročně obnáší 156 dní s potahem a 28 dní ruční. Kontribuce 34 zl. 44 gr. Při měření pozemků r. 1785 bylo u gruntu 35 jiter 930 ½ sáhu orných pozemků a 929 sáhů zahrady. Matěj Kácl byl podílníky pa-

– 30 –

trně upomínán o zaplacení jich dílu a ježto neměl peněz, prodal od gruntu 22. dubna 1789 Floriánu Preszlerovi část pozemků ve výměře 6 strychů 2 čtvrtcí za 160 zl. a ještě pak 9 měr a tak část pozemků přešla ku gruntu č. 12.

Matěj Kácl pak postoupil grunt 14. října 1807 synu Josefovi a manž. Barboře ve výměře 23 jiter 183 $\frac{3}{6}$ sáhu za 4 000 zl., jakož i s povinností roboty, prvně v gruntovní knize na tomto gruntě uvedené, a sice 2 dny týdně s párem koní, roční roboty od Jana do Václava každoročně 17 dní, farář ročně 1 strych a věrtel žita, centýř ječmene, věrtel ovsa, školnímu učiteli 1 $\frac{1}{2}$ snopu pšenice a 1 $\frac{1}{2}$ snopu žita.

Josef a Barbora Káclovi hospodařili do 1. května 1828, kdy opět grunt svému jedinému synu Josefovi a manž. téhož Barboře postoupili za 700 zl. víd. č., s povinností platiti jménem činže co gruntovní daně 2.45 zl a vykonávat robotu jako dřívější hospodáři.

Grunt drželi Joseph a Barbora Káclovi až do 1. července 1847, kdy jej prodali Anně Leinové za 6 000 zl. k. m. Leinová koupila grunt více z výdělku než z důvodu hospodaření a již příštím rokem prodala jej Josefu Jelínkovi za 8 000 zl. k. m. Jelínek opět za rok jej prodal Karlu Schramovi z Prahy za 8 500 zl. k. m. Pak grunt 23. ledna koupili manž. Tomáš a Anna Vyšínovi, postupem 20. ledna 1880 přešel na manž. Václava a Marii Vyšínovy. Po úmrtí Marie Vyšínové 30. listopadu 1907 převzal druhou polovici Vyšín sám a postupem 15. listopadu 1916 přešel na manž. Františka a Annu Beránkovy.

Dům č. p. 15.

Domek ten byl postaven na vrchnostenském pozemku a stál od nepamětna. Uživatel byl povinen splnit veškeré povinnosti vrchností stanovené. Dřívější držitelé nejsou známí,¹⁹ až první Jiří Jirotko, po něm syn František, který jej převzal 29. listopadu 1803 v ceně 65 zl. 30 kr. Jirotko 9. května 1808 domek prodal Tomáši a Anně Šafránkovým za 325 zl. Roboty obnášela 6 dní a jménem ouroků 30 kr. ročně. Pak jej drželi manželé Haušildovi a po nich dcera a zeť František a Marie Zábranských od 26. září 1934, postoupený v ceně 70 zl. Zábranských domek drželi až do 9. května 1866, kdy jej prodali Janu a Anně Vránových za 310 zl. r. č.

Po těchto 17. listopadu 1879 koupil jej Ludvík Kába. Ten zase 30. března 1889 prodal domek Václavu Chvojovi a 30. března a 21. ledna 1906 přešel na manž. Václava Choje a Antonii.

¹⁹ Duda neměl k dispozici nejstarší domkářskou pozemkovou knihu založenou v roce 1748

– 31 –

Dům č. p. 16.

Prvý známý držitel byl Jiřík Nučický. Po jeho smrti grunt koupil Vondřej Duchek, jinak Douša za 1 100 kop míš. Hotově splatil při koupi 350 kop míš. a držel jej až do r. 1611, kdy jej frejmarkem dostal Jan Pozdeňský s povinností doplatiti zbývající nedoplatky. Poslední splátka na grunt jest z r. 1621. Dalších zápisů o gruntu není, až r. 1654, že 140 strychů jest porostlinami zarostlých a 40 ladem leží, a dále nalézáme r. 1657 z 8. února, že grunt převzal Jiřík Kalivoda za 300 kop míš., r. 1662 jest uvedeno, že týž chová potah a u gruntu jest pod 2 lány polí. Vrchnosti poplatek ouroční činí o Jiří 5 kop a o Havla též 5 kop.

Od Kalivody 8. prosince 1680 koupil grunt Vavřinec Beránek za 360 kop a od tohoto 13. února 1699 Jiří Nedbal za 550 kop. R. 1707 bylo u gruntu 130 strychů polí.

Po úmrtí Jiřího Nedbala převzal grunt 26. prosince 1731 syn Han v ceně 500 kop. Dne 21. října 1759 převzal grunt syn Tomáš Nedbal v ceně 738 kop, a sice po dohodě se svým bratrem Josefem, kterému přenechal grunt č. 17 a sám ujal tento, neboť jejich otec držel ještě uvedený grunt, který koupil. Z uvedené převzaté ceny byl povinen bratru vyplatiti podíl 167 zl. r., a to Matějovi z druhého manželství otcova.

Roku 1773 nalézáme, že roční robota obnáší 260 dní s potahem a 42 dny práce ruční. Kontribuce 82 zl. 49 gr. 4 ¼ den.

Odstupující hospodář si vymínil za byt malou světničku do své smrti k užívání a na výměnku 2 větele pšenice, žita 3 strychy, ječmene 2 věr., hrachu 1 větel a odstupující hospodyně též stravu a právo 1 husu a 6 slepic chovati.

Při měření pozemků r. 1785 byla výměra 81 jitro 1 305 ⁵/₆ sáhu orných pozemků a 2 jitra 6 ⁴/₆ sáhu zahrady.

Na gruntě hospodařil plných 37 roků a pro stáří 8. prosince 1796 postoupil grunt ten svému synu Josefovi Nedbalovi s 2 lány polí vše v 9 kusech. Grunt při postupu oceněn na 1 469 zl. 52 kr. Postupující si vyhradil vybývání výměnku a byt v malé sednici, komoru a kůlnu, a kdyby zemřel, bude užívati vše pozůstalá žena.

Josef hospodařil plných 35 roků a 25. prosince 1831 postoupil grunt opět synu Václavu Nedbalovi a jeho manž. Kateřině, rozené Zábranské, za 1 394 zl. 20 kr. k. m.

Z gruntu bylo povinností odvádět jménem úroků co gruntovní daně 6 zl. 28 ½ kr. a potažita robota s párem koní 204 dny ročně, v době od sv. Jana do sv. Václava 30 ½ dne s osobou k práci dostatečnou zdarma a

– 32 –

v nátuře vybejvat hostivického p. faráře, jakož i příspěvek školnímu učiteli.

Václav Nedbal upadal se svojí polovicí do dluhů a věřiteli jsou: Lövy Tausik, Eliáš Lichtenstern, Marek Ebstein. Tausik naléhal na zaplacení své pohledávky 328 zl. 52 kr. k. m. a 155 zl. 38 kr. v. č. a po úmrtí Nedbalově dal polovici do exekuce vytáhnout. Při veřejné licitaci na právomocnosti v Jenči byla 10. června 1845 polovice prodána vdově po zemřelém, Kateřině Nedbalové za nejvyšší podání 8 080 zl. k. m. Pro značné dluhy nemohla grunt udržeti a proto jej 12. srpna 1846 již jen ve výměře 59 jiter 1 320 sáhů pozemků včetně zahrady prodala Josefu Chvojovi za 9 600 zl. k. m.

Josef Chvoj hospodářství držel až do 22. ledna 1873, kdy jej prodal synu a snaše, manželům Václavu a Anně Chvojovým, za 12 000 zl. r. č. Václav Chvoj byl důvěrníkem při sepisování protokolů pro zřízení nových pozemkových knih, zřizovaných roku 1879.

Hospodářství 5. ledna a 30. března 1906 převzali manž. Václav a Anna Chvojovi a drží je dosud.

Dům č. p. 17.

Prvým známým držitelem gruntu toho jest Tomáš Sládek. Ten jej držel až do roku 1579, kdy jej prodal Jakubu Řezáči za 52 kopy míš. Hotově splatil na grunt 16 kop a roku 1597 byl úplně zaplacený. Řezáč držel grunt až do své smrti. Grunt byl r. 1615 po Třech králích rychtářem a konšely prošacován se vším k němu od starodávna náležejícím příslušenstvím v 65 kopách míš. a převzal jej Jiřík Hroch, manžel dcery po Jakubu Řezáčovi, splatil hotově 16 kop míš. a podíl manželky jeho 7 kop míš. se odpočítal a zbytek byl povinen splatiti co podíly syna a dalších tří dcer Jakuba Řezáče. Hrochovi byl ten grunt patrně vojáky vypálen, neboť roku 1622 převzal jej vedle prošacování jako spáleného Vavřinec Finfan v sumě 40 kop míš.

Ten však na gruntě dlouho nepobyl, neboť jej od něho 29. dubna 1625 koupil Václav Duda za tutéž cenu 40 kop. Ten grunt splácel po 3 kopách ročně a splátky kladl až do 3. ledna 1630 splativ pouze čtyřikrát, celkem 12 kop míš. Po této době patrně z gruntu jako celá řada jiných zběhl neb zahynul v 30ti leté válce, neboť r. 1654 a 1662 po chalupě zůstalo místo pusté a 18 strychů polí bylo porostlinami zarostlých. Louky u gruntu nebyly, jen stromy štěpné nalezeny 4. Vrchnosti náležejí ouroky o Jiří 1 kopa a o Havla 1 kopa. Chalupu tu vrchnost znovu postavila a 9. ledna 1673 v ceně 100 kop míš. ujal ji Vojtěch Kratochvíle, kolář. Pak ji převzal 14. prosince

– 33 –

1674 Jiřík Votava za stejnou cenu. Potom 27. ledna 1705 převzal chalupu Jan Záborský v ceně 100 kop. K chalupě byly připojeny nyní pozemky a bylo u ní 32 strychy 1 větel. Po zábranském ujal chalupu Jakub Noháč 9. února 1718 za 150 kop. Roku 1735 připojeny další pozemky od Matouše Kácla v ceně 60 kop. Noháč dříve zemřel a vdova se opět provdala za Tomáše Náprstka z Jenečka, který r. 1743 grunt v sumě 297 kop 40 gr. ujal a pak jej 16. prosince 1749 ujal syn Josef Náprstek v ceně 281 kop, ale grunt dlouho nedržel, zemřel a grunt r. 1751 koupil rychtář Jan Nedbal pro svého syna Tomáše za 366 kop 17 gr. 1 den. a 21. října 1759 Tomáš Nedbal grunt směnil s bratrem Josefem v ceně 370 kop.

R. 1773 obnáší roční robota 156 dní potažitá a 28 dní ruční. Kontribuce 38 zl. 17 gr. V této době neb před ní byly ke gruntu připojeny další pozemky, neboť r. 1785 má grunt 35 jiter 929 sáhů orných pozemků a 781 $\frac{1}{6}$ sáhu zahrady.

Josef Nedbal od gruntu 15. května 1789 postoupil dceři Kateřině a zeti Matěji Linhartovým polovici staveb a polí a druhé dceři a zeti Janu a Anně Moukovejmu (později uvedeno Mouchovejmu) druhou polovici. Grunt byl rychtáři: Josefem Dudou z Červ. Újezda a Matějem Pachmanem z Hostivice oceněn a polovice, která připadla manž. Mouchovým, podržela původní označení č. 17 a oceněna s pozemky na 228 zl. rýn. 11 gr. 1 $\frac{1}{3}$ den., druhá polovice označena novým čís. pop. 74.

U čísla 17 zůstalo první obytné stavení oceněné tehdy na 90 zl. r., stodola, špejchárek, svinský chlív a polovice pozemků ve výměře 17 jiter 1237 $\frac{3}{6}$ sáhu pozemků a 279 $\frac{1}{2}$ sáhu zahrady. Pozemky dle polohy byly u průhona, na hrázku, u sklepa, na skalce a u kaple.

Při provádění právního narovnání ohledně dluhů jsou též pohledávky žida Samka z Ouho-
nic 4 zl. 39 kr. a žida Abrahama z Jenče 1 zl. r. 2 kr., jakož i podíl dcery Marie Nedbalové, celkem 100 zl. Měl tudíž Nedbal 3 dcery a žádného syna.

Jan a Anna Mouchovi grunt ten 27. února 1805 prodali Josefu a Barboře Stádníkovým za 6 250 zl. s povinností zaplatiti stávající dluhy a jim doplatiti 2 000 zl.

Stádníkovi grunt dlouho nedrželi, neboť již 24. února 1809 jej prodali Václavu Stříbrnému za 5 650 zl. Část ceny, pokud byla zaplácena, složil zaň jeho otec Jan Stříbrný.

Stříbrný na gruntě hospodařil až do své smrti a z kšaftu 3. února 1838 převzal jej syn Antonín Stříbrný jako ustanovený dědic v ceně 2 642 zl. k. m., v níž jest zahrnuta i cena domu v Unhošti č. 30 s právovárečným

– 34 –

právem, koupeného v ceně 1 500 zl. víd. č. neb 600 zl. k. m. proti tomu, že vyplatí 6ti sourozencům podíly každému 408 zl. k. m.

Od posléz jmenovaného koupili hospodářství 5. února 1877 František a Rozalie Bubeníčkoví, od nich pak 28. června 1883 manž. Václav a Anna Chvojovi. Chvojovi předali vše synu a snaše Václavu a Antonii Chvojovým 5. ledna a 30. března 1906.

Chvojovi pozemku od tohoto gruntu připojili k č. 16 a samotný dům č. p. 17 prodali 5. dubna 1913 Konsumnímu spolku pro Hostivici a okolí.

Dům pak 20. května 1917 koupil Ústřední dělnický konsum v Praze a 14. července 1927 směnou přešel do vlastnictví obce Jenečské.

Dům č. p. 18.

Dle povolení z 12. září 1801 na vrchnostenském pozemku manž. Václav a Anna Vondráčkoví vystavěli domek, který obdržel č. 18. Dle toho možno tvrditi, že všechna čísla pořadová v Jenči nebyla obsazena a byla takto doplňována.

Domek byl zapsán v domkářské gruntovní knize až 13. března 1802. Náklad stavby byl 70 zl. a uživatel měl povinnost do kasy jménem činže platiti 1 zl. 40 kr. každý rok a robotní povinnosti domkářské.

Vondráčkoví domek drželi do 30. července 1844, kdy jej postoupili dceři a zeti manž. Matěji a Anně Fišerovým. Fišerová manželka předemřela a její polovice r. 1874 připadla manželce ze inventární cenu 150 zl. Fišer ještě týž rok 8. září 1874 domek postoupil synu a snaše manž. Václavu a Marii Fišerovým za 300 zl.

Po úmrtí Václava Fišera 28. listopadu 1898 druhá polovice přešla na vdovu, a ta domek postoupila 18. října 1905 Josefu Fišerovi a Marii Hrdličkové. Od těchto 30. října 1911 domek koupili František a Marie Šmídovi.

Dům č. p. 19.

Prvý známý držitel gruntu toho jest Frýska a po něm Jan Pozdeňský, který jej držel až do r. 1906, kdy jej prodal Jiřímu Bakaláři za 160 kop míš. Vrchnosti z toho náleželo 54 kop. Bakalář dluh splácel do roku 1628, kdy byl úplně doplacen. V létech 1628–1631 musil grunt vyhořeti anebo byl vypálen, neboť 7. ledna 1631 Jiřík Bakalář grunt prodal Vondřejovi Kožíškovi za 40 kop míš. Ten jako první splátku na grunt složil 3 kopy. Zda Kožíšek v době 30ti leté války dům znovu postavil, nelze udati, avšak jak r. 1654, tak r. 1662 nalézáme grunt ten s 12 strychy polí pustý. Pozemky ladem leží, luk ani sa-

– 35 –

du u něho není. Vrchnosti náleželo jménem ouroků 1 kopa o Jiří a 1 kopa o Havla. Gruntu ujal se až 9. ledna 1673 Jan Jelínek, švec, za 100 kop míš. Grunt před tím byl vrchností nově vystaven od základů. Jelínek poslední splátku na grunt složil 28. ledna 1889. Po Jelínkovi na gruntě hospodařil Jiří Dufek a dobrovolně jej pustil 28. února 1705 Vítu Čermákovi za 100 kop. V té době bylo u gruntu již 32 ½ strychu polí. Vít Čermák dlouho nehospodařil, neboť již 20. října 1707 grunt ujal Jakub Čermák, patrně syn, za 135 kop. Ani ten dlouho jej nedržel, neboť již 1. října 1711 ujal vše Jiří Čert neb jinak Málek za 140 kop. V lednu 1713 pro nemožnost na něho nic nesplatil, až poprvé roku 1714. Po Čertovi neb Málkovi ujal grunt 24. listopadu 17... Matouš Kácl v sumě 160 kop 42 gr. 6 den., a 10. března 1735 grunt ten směnil s bratrem Václavem Káclem (manželka Rozina) za stejnou cenu. Václav Kácl dříve zemřel a vdova hospodařila sama až do 30. října 1754, kdy vše ujal syn Jan Kácl v prošacované ceně 245 kop 48 gr. 4 ¾ den. proti vyplacení podílu bratru Jakubovi, jiných dluhů a výměnku.

Jakub neměl dlouho podíl splacený a ježto as potřeboval peněz, prodal svůj podíl za 10 zl. rýn. a 1 tele r. 1775.

Roku 1773 obnáší robota ročně 104 dny potažitá a 51 den ruční. Kontribuce 18 zl. 42 gr. 1 ⅛ den.

V r. 1785 bylo u gruntu 19 jiter 294 sáhy orných pozemků a 768 sáhů zahrady. Dle tohoto urbární povinnost obnáší 30 zl. 28 kr.

Jan Kácl s manž. Kateřinou na gruntě hospodařil 36 let; 4. ledna 1790 pro sešlost věku svého dále hospodařit nemohl a proto postoupil jej synovi Matějovi Káclovi. Při postupu byl grunt prošacován a popsán: První stavení sednice, kuchyň, síň, komora, dále chlív, chlívěk, na tom jest 14 párů krovů a 14 trámů pod svisel, a oceněno na 140 zl. rýn. Dále druhé stavení sednice, kuchyň, síň, komora, sklípek, při tom malý chlívce s 4 páry krovů se 4 trámy a oceněno 53 zl. r. 40 kr. Byla to stavba patrně srubová podle ceny a původní chalupa gruntu od jeho založení. U gruntu byla též pěkná zahrada s mnoha stromy. Celé ocenění včetně dosti početného inventáře činí 511 zl. r.

Nový hospodář musil vyplatit podíly 4 bratrům a sestřám Ludmile 100 zl. r. a mimo to svatbu vystrojít.

Po úmrtí hospodářů dědicové Václav a Alžběta Káclovi prodali kontribučenský grunt Josefu Zpěváčkovi za 6550 zl. dne 21. července 1808. Trhovou cenu zaň zaplatil jeho otec Jan Zpěváček. Při tomto zápise jest plně uvedena robota, a sice potažitá 2 dny týdne a párem ko-

– 36 –

ní, pak v seně a votavě sekání a sušení na louce malojenečský, pak u chmelnice a z dílu na sádkách, pěší robota 12 dní, žena v čas žní 4 dny týdně, při sekání a nakládání ledu týdně 4 dny, stodoly pucovat, střechy zvedat, v poli hroudy tlouci, luka pucovat, na honbu posílati, chmel škubati a další ruční robotu 51 dní, jak robotný patent vymíňuje. Naproti tomu náleží gruntovníku za práci na lukách 1 zl., za žně 45 kr. z důchodenské kasy vyplatiti. Mimo uvedené byl povinen platiti desátek faráři a učiteli.

Josef Zpěváček po 2 letech grunt s živým i mrtvým inventářem prodal a sice 10. října 1810 Jiřímu Dvorskému a jeho manželce Anně za 6 050 zl. Tito hotově splatili 3 000 zl. a zbytek byly dluhy převzaté, z nichž část 389 zl. 27 kr. dluh z půjčky žida Abraháma Klingera.

Dvorský 8. ledna 1842 postoupil grunt synu Antonínu, jeho manž. Kateřině, dceři Jana Šafra ze Středokluk č. 25, za 800 zl. kon. m.

Hospodářství 2. září 1872 převzali Jan a Marie recte Antonie Dvorských. Dvorská dříve zemřela a její polovici převzal manžel. Jan Dvorský postoupil vše synovi Josefu 25. listopadu 1899 a ten po oženění postoupil polovici manželce Anežce.

Dům č. p. 20.

Nejstarším známým držitelem gruntu toho byl Jan Štípák s manž. Kateřinou. U gruntu bylo pod 4 lány pozemků a měl jej držitel r. 1591 úplně zaplacený. Po tomto roce Jan zemřel a převzal jej syn Jan Vavřinec Štípák s manž. Alžbětou. Po novém létě 1615 Vavřinec grunt prodal Havlovi z Bratronic za 1 500 kop míš., který hotově zaplatil 400 kop míš. a zbytek splácel po 35 kopách ročně. Havel splácel na grunt posledně roku 1622 a od této doby do roku 1662 po držiteli není stopy. R. 1654 jest jen jmenován jakýsi Novák a že 40 strychů leží ladem a 230 strychů je porostlých křovím. Po gruntě toliko místo jest. U gruntu byl sad neohražený. Urbář r. 1662 uvádí, že na gruntě chovalo se 8 klisen. Ouroků stanoveno 1 kopa o Jiří a 1 kopa o Havla. Mimo to z tohoto gruntu platilo se do Starého města Pražského daní 6 kop.

Grund po 30ti leté válce koupil Martin Mařík za 1 000 kop. (Pozemky ke gruntu patřící nesou dosud název polohy „na Maříkovským“).

R. 1672 koupila grunt vrchnost a pozemky spojila s pozemky vrchnostenskými.

Novým hospodářem byl Mates Náprstek, který ujal jednu část bývalého stavení a stodolu a 100 strychů polí, které vrchnost zpět ku gruntu připojila, a sice od 12.

– 37 –

března 1705 za 413 kop 34 gr. 4 den. Jediná dcera Náprstka Therezie provdala se za Matěje Hynka, který r. 1743 vše ujal v ceně 669 kop. Pro stáří Hynek postoupil grunt 31. prosince 1765 svému strýci Matěji Plodrovi a manž. téhož Anně za 667 kop 42 gr. 6 den. Hynek vyhradil si jen právo výměnku a bytu v gruntě.

R. 1773 předepsáno roboty ročně 156 dnů potažitě a 28 dní ruční. Kontribuce 34 zl. 44 kr. R. 1785 bylo 40 jiter $32 \frac{5}{6}$ sáhu orných pozemků a $632 \frac{2}{6}$ sáhu zahrady. Výnos hospodářství stanoven: 260 měřic pšenice, 327 měřic žita, 221 měřic ječmene a 329 měřic ovsa za tři roky a ze zahrady 3 centýře 56 liber sena a 1 centýř 78 liber votavy za tutéž dobu. Urbární povinnost činí 67 zl. 35 $\frac{1}{2}$ kr.

Plodr držel grunt až do 15. července 1801, kdy jej postoupil svému synu Martinovi Plodrovi za 1 287 zl. 18 kr. Od tohoto gruntu byla 21. března 1803 odprodána část pozemků Floriánu Prezslerovi (viz č. 12).

Martin Plodr 8. května 1810 grunt ve zbývající výměře 36 jiter $1\ 366 \frac{5}{6}$ sáhu pozemků a $638 \frac{2}{6}$ sáhu zahrady postoupil vše Josefu Plodrovi za 6 450 zl.

Josef Plodr předemřel svoji manželku Marii, proto táž postoupila rustikální grunt 5. května 1845 synu Matěji Plodrovi a manželce jeho Marii, rozené Homolkové, dceři Matěje Homolky, gruntovníka z Tuchoměric č. 49 za pozůstávající dluhy knihovní 2 435 zl. 15 kr. a proti vyplacení podílů bratřím Františkovi 201 zl. 46 kr. k. m. a Josefovi 190 zl. k. m. Odstupující sobě vyhradila výměnek a byt a vrchnost závazek roboty potažitě s párem koní 3 dny týdně, roční roboty od sv. Jana do sv. Václava týdně 2 dny, mimo to desátek faráři a vybývání snopy obilí učitele.

Polovici převzal syn Josef Plodr 24. prosince 1891 a druhou polovici převzal 27. června 1892 František Plodr.

Dům č. p. 21.

Prvý známý držitel gruntu byl Kalivoda, po něm převzal jej syn Matěj, ošacovanej za 100 kop míš., a r. 1610 byl úplně zaplacen. Matěj Kalivoda před r. 1616 zemřel, neboť podle prošacování z 6. ledna 1616 převzal grunt se vším příslušenstvím v ceně 180 kop míš. Vavřinec, který si vzal za manželku Annu, vdovu po Matěji Kalivodovi a sám přejal i příjmení Kalivoda, jak zní naň zápis, a grunt držel až do r. 1623, kdy jej ujal syn Matěje Kalivody Šimon v téže ceně jako nevlastní otec, proti zaplacení zbývajících podílů bratru a sestrám.

Na gruntě byl ještě r. 1627, neboť toho roku skládal podíly, ale v následujících letech patrně z gruntu zbě-

– 38 –

hl. V r. 1654 však byl zde opět, z 33 korců polí toho roku osil 13 korců a měl celkem 10 kusů dobytka. R. 1662 byl grunt s 33 strychy polí pustý. Ouroky stanovené činí 48 gr. o Jiří a stejně tolik o Havla.

Léta 1667 grunt koupil Vavřinec Čipera, jinak Hlaváček, za 90 kop míš., a sice s 54 strychy pozemků, z nichž 24 stryčů bylo orných a zbytek křovím zarostlé. Čipera as utekl, neboť není po něm dalších zpráv, a grunt převzal v následujících letech Václav Krejčík, ale ten také utekl a 3. února 1674 převzal vše Matěj Noháček za 90 kop. Dne 23. března 1688 převzal grunt Martin Noháč v ceně 90 kop a 28. ledna 1689 předal grunt bratru Jakubu Noháčovi za stejnou cenu a povinnosti. Dne 20. března 1703 ujal grunt Václav Marek v ceně 413 kop 34 gr. 4 den.

Marek v lednu 1710 nesplatil povinných splátek na grunt a jest při tom uvedeno, že stavení začíná stavěti – patrně nové –, ale již 30. září 1710 vše ujal Šimon Pospíšil za 332 kopy. V roce 1744 koupil grunt Matěj Vlček, ten ještě dluhy přidělal k stávajícím již a pro zavedení do dluhů 27. dubna 1753 jej prodal Františku Kubešovi, prvému poštmistru a Johaně, s 62 strychy polí.

Od uvedených 1. února 1765 koupila grunt Johana Guldnerová de Lobes, manželka poštmistra Bartholomeusa Guldnera. R. 1773 roční robota činí 104 dny potažitá a 51 den ruční. Kontribuce 17 zl. 48 gr. 4 ½ den.

R. 1785 jest 52 jiter 1 422 sáhů polí a 782 $\frac{3}{6}$ sáhu zahrady. Guldnerová koupila grunt za 7 336 zl. rýn. 37 kr. 5 $\frac{4}{8}$ den.

Dne 11. listopadu 1802 prodala jej Augustinu Preslerovi, pro něhož jej vlastně koupil a zaplatil jeho otec Florián Presler za 7 700 zl. Při této koupi jest též uvedena povinnost vykonávati robotu, která obsahuje: s 2 páry koní potažitě roboty 2 dny týdně, povinnost sekati a sušiti na louce v Jenečku a panské zahradě a pěší robota 4 dny týdně po celý rok.

Dle smlouvy z 25. dubna 1808 Augustin a Josefa Preslerovi grunt prodali manž. Petru a Františce Březinovým za 17 000 zl. s podmínkou platiti vrchnosti jménem úroků co gruntovní daně každoročně 6 zl. 7 ½ kr., k tomu robota přitužena, že s párem koní má se vykonávat potažitě roboty 5 dní týdně a pěší od sv. Jana do sv. Václava týdně 2 dny, při sekání a sušení sena a otavy na louce Malojenečský u Netušilový chmelnice, k této robotě má ještě žena pracovat v čas žní 4 dny týdně, další při sekání a skládání ledu týdně 4 dny, stodoly vypucovat, v polí hroudy tlouci, luka čistit, pomoci nové střechy vyzdvihovat, na honbu posílati, chmel trhati, ruční

– 39 –

robotu, která asi 51 dní víc neb níž podle potřeby činí, a sice podle hodin, jak robotný patent vyměřuje, naproti tomu za práci od luk 1 zl., ve žních 45 kr., z důchodu dány budou. Poslední povinností bylo placení desátku hostivickému faráři a školnímu učiteli.

Petr a Františka Březinovi gruntu toho dlouho nepodrželi, neboť již 4. května 1809 jej prodali Jakubu a Kateřině Tomkovým za 15 000 zl. se všemi právy, ale i s těmi všemi povinnostmi, a opět grunt prodán 27. prosince 1810 Brigitě Laukisch, provdané Keybr, šlechtičně z Hornitz, za 28 500 zl.

Grunt neustále měnil vlastníky. Tak 17. ledna 1811 opět prodán Františku a Barboře Hortig-ovým za 40 000 zl. Hortigovi ještě týž rok grunt prodali Eduardu Sulzerovi za 10 000 zl. ve valutě neb za 54 000 zl. v bankocetlích a zase 27. března 1812 jej koupili Johan a Barbora Jabůrkovi za 15 000 zl. víd. č. (Wiener Währung). A zase již po 2 letech 21. března 1814 koupili grunt Ignác Vater a Apolena za 16 000 zl. v. č., ale již 16. září 1814 grunt prodali Marii Anně Tiché, rozené Haklové za 17 500 zl. v. č., a ta 17. dubna 1817 opět Antonínu a Magdaleně Ebertovým za 26 000 zl. v. č., ta jej prodala Floriánu a Anně Procházkovým, ti zas 19. března 1827 manž. Tomáši a Anně Kopešovým (snad Kobšovým) za 4 800 zl. k. m. Dne 31. října 1828 koupil tento rustikální grunt Antonín Hubáček za 4 200 zl. k. m. a trhovou cenu zaň zaplatila jeho matka Josefa.

Pak grunt koupil Jan hrabě Rustausil a ten opět jej prodal Georgovi von Sterndahl za 6 520 zl. k. m., a sice dne 30. dubna 1832, ten opět 1. října 1834 prodal jej Floriánovi Procházkovi za 7 600 zl. k. m. a hospodařil tu po tři léta a 1. srpna 1837 prodal jej Josefu Jandovi za 8 000 zl. k. m. s povinností zaplatiti stávající staré dluhy 4 000 zl. a doplatek trhové ceny spláceti ročně po 400 zl. Robotu uvedena v stejném rozsahu jako u všech dřívějších držitelů.

Janda za rok 1. srpna 1838 grunt prodal Paulině Krausové za 9 800 zl. k. m. Ta grunt držela necelých 5 roků a 1. dubna 1843 jej předala Janu a Dorotě Wunderlichsch-ovým aus Chlumetz za 15 000 zl. k. m., ale jmenovaní vlastníci „Wunderlichovi“ ještě týž rok, a sice 11. prosince 1843, prodali grunt Janu hraběti z Thun-Hohensteina za 16 000 zl. k. m.; ten 1. prosince 1844 prodal vše Leopoldu Burghardtovi již za 18 000 zl. k. m.

Ten grunt držel do 24. prosince 1848, kdy jej prodal Františku Ursusovi, obchodníku z Prahy, za 20 000 zl. k. m.

František Ursus grunt prodal zase 15. května 1850 Františku Studenému za stejnou cenu jako sám koupil, a

– 40 –

to za 20 000 zl. k. m.

Studený na hospodářství skutečně delší čas hospodařil, avšak trvale ve svém rodě jej nedržel, neboť 9. prosince 1864 hospodářství prodal Tomáši Vyšínovi za 19 950 zl. Vyšín pak hospodařil do 3. července 1872, kdy vše postoupil synu Janu Vyšínovi a jeho manželce Anně roz. Komárkové.

Vyšínovi pak 7. ledna 1900 usedlost prodali manžel. Janu a Marii Syrovým a těmi 1. července 1908 prodána Josefu Rákosovi a jeho manželce Anně, rozené Burgrové.

Grunt ten jest v průčelí, jako bývalá pošta, opatřen s pěknou barokní facadou a nad portálem jest dosud znak pošty „trubka“.

Dům čp. p. 22.

Grunt ten byl krčmou s 1 lánem polí a prvý známý držitel jest Václav z Veleslavína, který jej držel až do 16. října 1586, kdy grunt prodal Janu Vocáskovi za 605 kop míš. Při koupi závdavkem dal 95 kop a zbytek splácel ročně po 30ti kopách. V roce 1603 bylo vše úplně zapláceno. V roce 1610 ještě na gruntě byl, ale po tomto roce není žádných zápisů o gruntě tom do r. 1654 a 1662, kdy shledán při provádění soupisů jako pustý, po gruntě jen místo a 20 strychů polí ladem a 40 strychů zarostlých. Při gruntě byl malý rybníček. Oouroků o Jiří 4 kopy a Havla též 4 kopy.

Grunt byl až do 23. března 1688 pustý. V té době převzal jej Jan Noháč v ceně 126 kop míš., pak jeho bratr Martin a 28. ledna 1689 Jakub Noháč za 108 kop. V ten čas bylo u něho 65 strychů polí.

Po Noháči grunt ujal 30. září 1710 Jakub Kácl za 300 kop, 1. prosince 1734 převzal jej syn Tomáš Kácl opět v ceně 300 kop. Roku 1742 koupil jej Jan Truneček za 330 kop 45 gr. Dne 16. října 1749 koupil grunt Jakub Kos s manžel. Annou za 315 kop 42 gr. R. 1773 robota činí ročně 156 dní potažitá a 28 dní ruční. Kontribuce 34 zl. 44 gr.

Dne 12. dubna 1779 vše koupil Petr Heřman za 287 zl. rýn. Heřman byl však poddaným nejvyššího purkrabí a proto musil předem žádati o svolení k přestupu na panství Tachlovické. Povolení to bylo uděleno a proto hospodaření se ujal. V r. 1785 bylo 34 jitra 703 ⁵/₆ sáhu orných pozemků a 605 ²/₆ sáhu zahrady.

Heřman 10. listopadu 1805 grunt prodal Václavovi Procházkovi se vším příslušenstvím i zasetým obilím 15 strychů pšenice a 9 strychů žita za 9 000 zl. proti placení jménem oouroků či gruntovní daně 4 zl. 7 kr., týdně 3 dny potažitá roboty s párem koní, pak pěší roboty

– 41 –

26 dní, desátek a školné.

Od Procházky koupil grunt 1. října 1807 Josef Novák za 6 507 zl., které zaň zaplatil jeho otec Václav Novák z Dobrovíže. Na gruntě s manž. Magdalenou hospodařil, až jej 1. července 1838 postoupil dceři a zeti Janu a Marii Malým za 1 500 zl. k. m. Otec Jana Malého Tadeáš složil celou postupní cenu, takže grunt po převzetí byl bez dluhů. Dluhy vyčerpaly však celou postupní cenu.

Jediné nové břemeno byl výměnek odstupujících hospodářů a plnění roboty.

Postupem přešla usedlost 7. září 1875 do vlastnictví Antonína a Emilie Malých a 20. května 1913 převzali ji manž. Karel a Marie Malých.

Domek č. p. 23.

Domek ten byl postaven před rokem 1800 na selském gruntě. Sloužil as co výměnkářské stavení a potom přešel do vlastnictví cizích držitelů.

Prvými známými držiteli jsou Václav a Josefa Hniličkovi. Ti domek 5. prosince 1821 postoupili synu Antonínu a manželce jeho Marii za 120 zl. Potom 9. června 1866 připadl Josefu Hniličkovi, po jeho úmrtí dědictvím připadl nezl. Růženě Hniličkové 10. června 1894. Ta jej 31. března 1898 prodala Václavu a. Anně Žákovým.

Dům č. p. 24.

Dům ten stál od nepamětných dob. Prvým známým držitelem je Petr Hrádek, který jej držel již před r. 1773. Před domem byla zahrádka. Robota r. 1773 obnáší 6 dní ročně. Po Hrádkovi převzal domek syn František a ten 20. října 1825 opět jej postoupil synu Josefovi a manželce jeho Veronice, rozené Soukupové, za 283 zl. v. č.

Josef Hrádek svoji manželku předemřel, ta se opět provdala za Jana Holuba a po jejím úmrtí měl domek připadnouti jejich synu Václavovi. Ten však nebyl zletilý a proto 8. května 1838 převzal domek sám otec v ceně 186 zl. Ten se znovu oženil a 31. května 1838 postoupil polovici manželce Kateřině.

Na domku až do zrušení roboty vázlo právo předkupní pro vrchnost. Dědicky 29. října 1853 a 30. března 1861 připadl Marii Holubové. Po tom 26. května 1906 jej koupil Antonín Holub.

Dům č. p. 25.

Dům ten byl postaven r. 1732 Štěpánem Pinkasem. Stál na pozemku náležejícím gruntu č. 14. Pinkas jej dal k obývání Vítu a Bětě Kavkovým. Pak jej jako výměnkář obýval sám. Po tomto zde bydlil Martin Kácl. Od 30. pro-

– 42 –

since 1768 náležel Matěji Káclovi, který při postupu gruntu č. 14 si jej vyhradil jako vlastnictví pro výměnek.

R. 1773 robota činí ročně 6 dní. Kácl zemřel až v roce 1805 a po něm domek převzal 10. února 1806 syn Jan Kácl. Prošacován byl na 136 zl. 18 kr. s povinností platiti daně 35 kr. a vykonávat 6 dní robotu.

Jan Kácl 12. května 1815 domek prodal Josefu a Josefě Boučkovým za 100 zl. v. č. Manželka jeho asi zemřela dříve a Bouček se znovu oženil, neboť domek odkázal manželce Anně, které byl 21. listopadu 1832 připsán s oceněním 20 zl. k. m. Ta však domek 21. listopadu 1832 prodala manž. Prokopu a Anně Steinerovým za 108 zl. Steinerovi ještě týž rok domek prodali Anně Ptáčkové za 156 zl. stř. Postupem 18. ledna 1888 přešel do vlastnictví Václava a Majdaleny Varlichových. Varlich zemřel a jeho polovici převzala vdova. Ta jej 12. listopadu 1899 postoupila Janu a Anně Varlichovým, ale ti jej 6. ledna 1901 předali Josefu a Marii Růžičkovým.

Dům č. p. 26.

Domek ten stál od nepamětných dob. Postaven byl na vrchnostenském pozemku a proto uživatelé byli povinni vykonávat veškeré povinnosti jim stanovené. Prvý známý držitel od r. 1773 jest Tomáš Serynek. Domek po úmrtí tohoto měl připadnouti jeho synu Gotfriedovi, ale ten také zemřel a proto se domku ujala dcera z druhého manželství Kateřina, provdaná Klatovská, proti vyplacení podílů, zejména sestře Kateřině Volfové ze 4. manželství. Domek byl oceněn na 57 zl. a dne 1. září 1812 připsán.

Klatovská zemřela 4. března 1832 a domek měl připadnout dceři Anně, provdané za Jana Dolejše. Ta však přežila svoji matku pouze o 4 dny a dne 8. března 1832 zemřela patrně na cholera v té době v Jenči řádící. A tak domek ten 16. října 1832 převzal její manžel Jan Dolejš. Oceněn byl na 122 zl. 20 kr. k. m.

Dolejš domek držel do odstoupení synovi Vojtěchu Dolejšovi 30. července 1864. Domek však trvale nedržel, neboť jej 5. prosince 1875 prodal manž. Josefu Dolejšovi a Marii, rozené Urbanové.

Dne 7. března 1905 připadl domek Josefu Dolejšovi.

Dům č. p. 27.

Domek ten as náležel vrchnosti a byl obýván zaměstnanci vrchnosti. R. 1798 jej obývali manž. František a Petronila Podzámských, kteří byli vlastníky 6 korců 2 větelů polí. Pozemky ty prodali 12. října 1798 Flor. Prezslerovi z č. p. 12 za 154 zl.

– 43 –

Po celou řadu následujících let není o domku tom žádných zápisů.

Od 30. září 1867 nabyli domek ten dědictvím Josef Hanzlík, pak jej 25. července 1886 postoupil manž. Josefu a Marii Černým. Těmi byl 4. června 1900 prodán manž. Janu a Marii Novotným. Pak 19. července 1922 jej koupili Antonín a Marie Tůmovi.

Dům č. p. 28.

Domek ten stál od neznámé nám doby. Do 15. července 1814 patřil Kateřině Járové jako první známé držitelce, kdy jej prodala Josefu Boučkovi za 70 zl. Daně z domku co činže 15 kr. a 6 dní ve žních roboty bylo stanoveno vykonávat, neboť byl domek ten na vrchnostenském pozemku. Josef Bouček domek 12. května 1815 prodal Janu Káclovi za 100 zl. v. č. a Kácl zase 22. března 1825 jej prodal Anně Šebkové za 230 zl. v. č. Po úmrtí Šebkové domek převzala dcera Kateřina a 15. června 1833 byl jí připsán.

Po této drželi jej od 10. srpna 1884 manželé Antonín a Františka Vosmíkovi, po úmrtí Vosmíka jeho polovice připadla manželce Františce Kolářové, dříve Vosmíkové. Ta jej pak 17. ledna 1898 prodala Tomáši a Marii Kučerovým a Kučerová 3. dubna 1918 převzala i druhou polovici.

Dům č. p. 29.

Domek ten stál od nepamětných dob. Prvým známým držitelem je v r. 1773 Kateřina Barášková a pak syn Jan Barášek od 25. února 1787, který byl třikrát ženat, a sice s Terezií rozenou Hanzlíkovou, Kateřinou roz. Horešovskou a Barborou roz. Dortovou. Domek držel až do své smrti.

Domek pak připadl 25. ledna 1827 synovi Antonínu Baráškovi. Při převzetí daň z domku činila 24 kr. a roboty 6 dní zdarma ročně.

Po tomto převzal domek 28. března 1881 syn Josef Barášek, který polovici postoupil manž. Barboře 27. dubna 1881. Po těchto připadl dědicky dne 2. února 1888 Václavu Bradáčovi. Dne 24. března 1888 postoupil týž manž. Rozalii polovici. Dědickým právem opět 1. dubna 1909 připadl Rudolfu Bradáčovi. V roce 1915 Bradáč postoupil polovici manž. Boženě, ale 30. ledna 1917 domek prodali Františku a Anně Chlébičkovým.

Dům č. p. 30.

Kdy domek ten byl postaven, dnes nelze udati. Ze známých držitelů v r. 1773 jest Matěj Schejbal s manž. Annou. Po úmrtí Schejbala převzal jej nejstarší syn Matěj, a

– 44 –

sice 12. května 1815 za cenu 42 zl. 45 kr. v. č. Matěj Šejbal, později uvedeno Schejbal, držel domek až do své smrti a pak dědickými právy 5. března 1877 připadl dceři Anně Schejbalové, provdané Fišerové.

Fišerová 24. ledna 1897 domek prodala Janu a Antonii Kletečkovým. Po úmrtí Kletečkové polovice připadla Kletečkovi, avšak 20. prosince 1908 domek prodal Tomáši a Marii Fišerovým. Po úmrtí Fišera druhou polovici převzala vdova.

Dům č. p. 31.

Prvý zápis o domku tom nalézáme až 28. března 1861, kdy jej koupili manželé Josef a Majdalena Vondrovi.

Vondrová předemřela svého manžela a ten její polovici převzal. Po úmrtí jeho domek připadl 30. března 1887 Marii Vondrové a ta 3. července 1887 postoupila jej Antonínu a Marii Vondrovým.

Dům č. p. 32.

Domek ten stál od nepamětných dob s malou zahrádkou za ním. První známý držitel jest Jan Klecan, který domek již před rokem 1773 držel. Po jeho smrti přešel na dceru Josefu 4. března 1811 prošacován za 40 zl. Ta se provdala za Václava Eichlera a domek pak spolu r. 1832 prodali manželům Vojtěchu a Anně Hanzlíkovým za 156 zl. k. m. Hanzlíkovi domek 1. května 1849 prodali Janu a Anně Nejedlým za 230 zl. stř.

Nejedlých domek pak prodali 19. února 1866 manž. Antonínu a Kateřině Baráškovým za 200 zl. r. m.

Baráškoví domek 21. června 1896 prodali Josefu a Terezii Langmajerovým. Tito opět 10. února 1912 prodali jej Stanislavu a Josefě Novotným.

Dům č. p. 33.

Domek ten se zahrádkou za ním stál od nepamětných dob. Před rokem 1773 náležel již manž. Janu a Barboře Hátkovým a těmi byl 23. dubna 1822 postoupen dceři a zeti Vojtěchu a Magdaleně Rybářovým za 100 zl. v. č. Daně z domku činily 50 kr., robota 6 dní ročně, proti výhradě práva předkupního pro vrchnost.

Domek držeti až do 30. března 1840, kdy jej postoupili synu Tomáši Rybáři za 73 zl. 27 kr. k. m. Rybář domek 15. ledna 1847 prodal manž. Jiřímu a Kateřině Vorlichovým, těm však byl 4. dubna 1867 v dražbě prodán a koupil jej Nejedlý. Po úmrtí tohoto dědickým právem 20. září 1877 připadl Františku Nejedlému. Ten jej 29. září 1890 prodal Josefu a Kateřině Novákovým. Uvedení zas domek 8. května 1891 prodali Františku a Kateřině Schejbalovým. Schejbal brzo zemřel a polovici převzala vdova.

– 45 –

Dům č. p. 34.

Nejstarším známým držitelem od 14. prosince 1790 jest Jan Benda s manž. Ludmilou. Pak 30. dubna 1828 převzal jej syn Jan Benda za 150 zl., ale 1. dubna 1829 jej prodal sestře a švakru manž. Kristianu a Josefě Krejzovým (Kraisl) opět za 150 zl. Daň stanovená při domě činí ročně 15 kr. a robota 6 dní.

Kraislovi domek 24. října 1862 prodali za 400 zl. r. m. manž. Václavu a Marii Protivovým. Protiva r. 1867 zemřel a vdova se znovu provdala za Václava Žabku, kterému 15. září 1878 postoupila polovici. Žabková manželka předemřela a 10. března 1896 její polovice připadla Žabkovi.

Dům č. p. 35.

Domek ten stál od nepamětna. Dřívější držitelé nejsou známí, až prvý Jiří Bláha od r. 1773 a po jeho smrti ujal jej syn František s manželkou Veronikou 26. října 1804. Kdy byl prošacován za 454 zl. 18 kr. Manželka jeho r. 1808 zemřela a domek 5. května 1812 postoupen Josefě Bláhové. Bláhová se provdala za Klatovského a 29. září 1837 postoupila domek dceři a zeti manž. Janu a Anně Mariákovým. Pak domek držel František Mariák, který jej 29. prosince 1854 za 400 zl. stř. prodal Františku a Anně Plodrovým. Dědicty a postupem 24. srpna 1870 a 25. července 1894 připadl Josefu a Terezii Langmajerovým. Domek pak 14. června 1896 koupili Jan a Anna Nedvědovi.

Dům č. p. 36.

Domek ten se zahrádkou za ním stál od nepamětna. Daň jménem činže činila 15 kr. a 50 kr., celkem 65 kr. ročně.

Prvý známý uživatel byl Václav Klesner již před r. 1773, a když zemřel, převzal domek 1. června 1801 syn Jan Klesner s manž. Kateřinou, roz. Boučkovou za 200 zl.

Klesnerovi domek 5. května 1820 prodali Jiřímu a Anně Eichlerovým za 90 zl. v. č. Eichlerovi však domek 1. června 1847 prodali Antonínu a Františce Šmídovým za 120 zl. stř.

Šmíd manželku předemřel a jeho polovice připadla vdově 14. listopadu 1898. Ta pak domek prodala Antonínu a Anně Šmídovým.

Dům č. p. 38.

Domek ten se zahrádkou proti síni stál od nepamětna. Každý jeho uživatel musil v době žní robotovati 6 dní bez platu.

Prvým známým držitelem v r. 1773 jest Václav Barášek a po tomto Anna Barášková, pak od 28. prosince 1790 Tomáš

– 46 –

Horešovský s manž. Rozalií, po těchto od 10. listopadu 1826 dcera a zeť, manž. Josef a Magdalena Kohlíčkovi, kteří jej převzali v ceně 100 zl. v. č. Při tomto postupu vyhradila si vrchnost knihovně předkupní právo. Později při prodeji domku 15. srpna 1844 místo Kohlíčkovi jest uvedeno Kohlíkovi a domek prodán Karlu Rostislavovi za 210 zl. Rostislav domek již 10. února 1845 prodal manželům Matěji a Kateřině Zelenkovým za 360 zl. k. m.

Dne 8. listopadu 1861 domek koupili Josef a Marie Nejedlých. Nejedlý dříve zemřel a manželka 6. února 1901 jeho polovici převzala. Po její úmrtí domek připadl 3. prosince 1904 Anežce Nejedlé.

Dům č. p. 39.

Domek ten se zahrádkou proti síni stál od nepamětných dob. Prvý známý držitel Jan Truneček jej měl již před r. 1773. Po něm držel jej Jan Holub a dle kšaftu z 26. dubna 1804 připadl dceři Barboře, provdané Hodáčkové, prošacován za 221 zl. Mocí kšaftu Barbory Hodáčkové, opět provdané Knížetové, připadl domek ten jejímu manželu Matěji Knížetovi v ceně 170 zl. 15 kr. Kníže se znovu oženil a domek s manž. Barborou 16. února 1845 prodali Janu a Kateřině Holubovým za 256 zl.

Po úmrtí Holuba polovice připadla manželce a byla jí připsána 27. února 1875. Domek ten pak 14. července 1878 prodala manželům Simonu a Marii Hrabětovým. Od těchto 25. března 1891 domek koupili manž. Jakub a Anna Mísařovi. Po úmrtí Mísaře jeho polovice 26. listopadu 1910 převzata vdovou. Od této 3. července 1910 domek koupili manž. Alois a Rozalie Částkovi. Částková brzy zemřela a 1. srpna 1914 její polovici převzal manžel.

Dům č. p. 40.

Domek ten byl postaven na vrchnostenském pozemku před r. 1773. Prvý známý uživatel v r. 1773 jest Jakub Wünsch, který r. 1799 zemřel. Pak jej převzal syn Jan Wünsch 7. prosince 1802 v ceně 180 zl. 18 kr. v. č. Ten však 1. března 1814 domek prodal Janu a Marii Soukupovým za 325 zl. v. č.

Soukupovi drželi domek až do 11. ledna 1849, kdy jej převzal syn Václav Soukup v ceně 240 zl. stř. Ten domek 19. dubna 1896 postoupil manž. Hynku a Anně Soukupovým. Soukupovi na části pozemku při domku č. p. 40 postavili druhý domek v roce 1898–1899, který obdržel číslo 100. Oba domky drželi do 21. listopadu 1919, kdy prodali manž. Antonínu a Marii Bartlovým.

– 47 –

Dům č. p. 41.

Domek ten stál od nepamětných dob. Při domku byl zřízen mlátek a za tímto byla zahrádka. Prvým známým držitelem z r. 1773 jest Jan Veselý. Před r. 1800 nabyli ho manželé Krystian a Marie Velebovi a pak 5. června 1838 prodali jej manž. Martinu a Barboře Kadlecovým z Červeného Poříčí za 160 zl.

Kadlecovi pak 3. dubna 1841 jej opět prodali manž. Jakubu a Terezii Hanzlíkovým za 322 zl. k. m. Hanzlíkovi také dlouho domku nedrželi, neboť 31. prosince 1844 jej prodali Veronice Škvorové za 322 zl. k. m., Škvorová pak se provdala za Kotába a 7. února 1849 domek prodala manž. Janu a Marii Jeřábkovým za 400 zl. k. m.

Jeřábkovi drželi domek do 23. června 1872, kdy jej prodali za 320 zl. r. č. Matěji a Anně Rejtovým. Rejtovi domek zase 3. února 1881 prodali manž. Josefu a Alžbětě Jabůrkovým. Po úmrtí Jabůrkové její polovici převzal manžel. Po úmrtí tohoto dědicky připadl 21. srpna 1919 manž. Tomáši a Františce Jabůrkovým. Jabůrková ještě týž rok zemřela a její polovici převzal manžel.

Dům č. p. 42.

Domek ten stál od nepamětných dob. Prvý známý držitel v r. 1773 jest Josef Gott a později Josef Kratochvíl.

Na domku tom měl pohledávku 280 zl. Eliáš Reiman a ježto držitel nemohl zaplatiti, dal jej 23. července 1818 vytáhnouti do dražby a při veřejné licitaci jej koupil Matěj Schejbal za 503 zl. v. č. a ten jej 3. ledna 1826 prodal Václavu Kuchtíkovi. Ten domek postoupil dceři a zeti manž. Antonínu a Kateřině Karlovským za 40 zl. k. m. Zde jsou uvedeny daně 50 kr. ročně a robota 6 dní. Karlovských však domek 22. ledna 1850 prodali Janu a Anně Soukupovým za 120 zl. k. m. Soukupovi již 31. ledna 1830 prodali Josefu Kozákovi za 136 zl., které zaň zaplatil jeho otec Jan Kozák.

Dne 28. října 1847 Kozák domek prodal manž. Františku a Marii Dolejšovým. Po jich úmrtí dědicky připadl Václavu a Antonii Dolejšovým. Dne 29. října 1899 postupem přešel na manž. Josefa a Rozalii Pokorných. Od uvedených domek 9. srpna 1903 koupili manž. František a Marie Vlčkovi. Vlčkovi domek zase 27. března 1904 prodali Josefu a Kateřině Prokopovým a těmi 5. ledna 1911 opět prodán Josefu a Terezii Jabůrkovým. Po úmrtí Jabůrka 19. dubna 1920 převzala jeho polovici vdova.

Dům č. p. 43.

Prvým známým držitelem domku se zahrádkou před síní jest r. 1773 Vít Vondráček a r. 1785 Matěj Vondráček. Po

– 48 –

jeho smrti měl domek převzít syn Matěj 29. ledna 1808. Ten však domek nedržel vůbec, neboť si jej nedal připsati a prodal jej Vojtěchu a Kateřině Kopáčovým, jimž jest od 29. ledna 1808 připsán. Manželka jeho předemřela a proto se oženil po druhé s Kateřinou, ovdovělou Serynkovou. Kopáč zemřel 13. května 1828 a 22. července 1828 převzal domek syn Václav Kopáč v ceně 100 zl. Po tomto jej držel opět syn Jan Kopáč, ale 30. listopadu 1858 ho prodal manž. Josefu a Barboře Klatovským za 400 zl. r. m.

Klatovských 12. července 1891 postoupili domek manž. Václavu a Marii Klatovským.

Dům č. p. 44.

Domek ten se zahrádkou před síní stál od nepamětných dob. Prvým známým držitelem jest v r. 1773 Václav Veselý. Po něm jej držel František Veselý s manželkou Magdalenou. Po úmrtí Veselého, který zemřel 4. května 1814, jeho polovici převzala manželka v ceně 105 zl. 30 kr. Jelikož se neprovdala, držela domek sama až do svého stáří a pak 26. října 1849 jej prodala Jakubu a Anně Jelínkovým za 100 zl. stř.

Jelínkovi domek prodali synu a snaše, manž. Josefu a Marii Jelínkovým 30. září 1862 za 220 zl. r. č. Jelínek dříve zemřel a jeho polovice připadla vdově. Po úmrtí této připadl 20. března 1876 dceři Markétě Jelínkové.

Jelínková 6. prosince 1881 domek prodala Karlu a Anně Chaloupkovým. Chaloupkovi pak 6. července 1914 jej postoupili Františku a Marii Chaloupkovým.

Dům č. p. 46.

Kdy domek tento byl postaven, není možno udati. U domku byla zahrádka proti síni. Prvý známý držitel v r. 1773 je Josef Chalupa a pak Jakub Chalupa s manž. Magdalenou, kteří jej drželi od 25. února 1787.

Dle dohody z 17. prosince 1828 připadl dceři Anně, provdané Haušildové v ceně 100 zl. k. m. Ta domek 18. července 1851 postoupila manž. Václavu Haušildovi a Aloisii, rozené Svobodové. Haušild ženu předemřel a druhá polovice 4. června 1879 připadla vdově. Haušildová na zbývající ploše vedle domku postavila nový dům, který obdržel č. 103. Ten nově vystavěný ponechala sobě a 46 postoupila 3. května 1886 manž. Františku a Rozalii Haušildovým. Haušild dříve zemřel a jeho polovici 4. ledna 1896 převzala vdova, která se opět provdala za Kleina.

Dům č. p. 47.

Domek ten od svého založení byl veden v knize domkářské co majetek podruha. Postaven byl na vrchnosten-

– 49 –

ském pozemku a vrchnost mohla s ním nakládati dle své vůle. U domku byly dvě zahrádky, a sice jedna před a druhá za domem. Prvým známým uživatelem v r. 1773 je Jan Tichý a pak Matěj Tichý před rokem 1785. Pak jej měl Jiří Kácl, který jej 17. ledna 1802 prodal Petru Tichému za 250 zl. Tichý domek držel do 1. května 1849, kdy jej prodal Josefu a Marii Bernardovým za 120 zl. stř.

Bernardovi 21. srpna 1858 domek prodali manželům Janu a Kateřině Haškovým opět za 120 zl. stř. Po úmrtí Haškové její polovice byla 17. prosince 1876 připsána Janu Haškovi, který pak byl vlastníkem celého domku.

Hašek od domku prodal část plochy 26. ledna 1878 Adolfu Linhartovi. Po úmrtí Haška dědicky připadl 6. října 1897 Josefu Haškovi, který postoupil své manželce Marii polovici. Hašek dříve zemřel a jeho polovice připadla vdově dne 23. prosince 1919. Ta se později provdala za Bezděka a domek ten drží dosud.

Dům č. p. 48.

Dům ten stál od nepaměti. Byla u něho malá zahrádka. Prvý známý držitel r. 1773 jest Matěj Nedbal s manželkou Rozalií a drželi dům ten do 12. května 1815, kdy jej synu a snaze manž. Antonínu a Kateřině Nedbalovým postoupili. Ti jej 18. března 1842 postoupili opět synu Antonínu za 160 zl. k. m.

Antonín Nedbal dlouho jej nedržel, neboť již 20. března 1844 jej prodal Janu a Žofii Nejedlým za 291 zl. 41 kr. k. m. Po úmrtí manželů Nejedlých koupil dům Marek Klinger 12. února 1869, ale 19. ledna 1874 opětně ho prodal manž. Janu a Kateřině Nedbalovým za 450 zl. r. č. Od těchto 19. listopadu 1885 dům koupili Čeněk a Kateřina Wolfovi. Wolfová dříve zemřela a 26. dubna 1892 převzal její polovici manžel. Po úmrtí tohoto dědicky připadl 4. prosince 1912 Františce Wolfové. Od této 12. ledna 1920 koupili jej Antonín a Rozálie Jeřábkovi.

Dům čp. p. 49.

Kdy domek ten byl postaven, nelze udati. Postaven byl na vrchnostenském pozemku a byla u něho malá zahrádka. R. 1773 náležel Mařeně Fatkové. V r. 1785 držel jej Josef Fatka, po něm jej převzal Jan Fatka, patrně syn. Jan Fatka domek 30. prosince 1805 prodal Františku Náprstkovi za 150 zl. Daň v té době u něho stanovená činí 1 zl. 60 kr. a roba 6 dní ročně. Po něm jeho syn Josef dům převzal 16. října 1832 v ceně 200 zl. k. m.

Po úmrtí Josefa Náprstka připadl dědickým právem 3. října 1868 Václavu Náprstkovi oceněn 600 zl. r. č., a ten ještě týž rok postoupil polovici své manželce Vero-

– 50 –

nice, rozené Kovaříkové. Náprstek ženu předemřel a tato 13. května 1901 jeho polovici domu převzala.

Domek pak 20. listopadu 1905 prodala Majdaleně Slabyhoudové. Ta domek dlouho nedržela, neboť 1. září 1911 jej prodala Josefu a Terezii Langmajerovým. Manžel Langmajerové brzy zemřel a 2. července 1915 převzala vdova jeho polovici.

Dům č. p. 50.

Kdy domek ten byl postaven, nelze dnes udati. Při domku byla malá zahrádka. Před rokem 1773 již ho užíval Jan Šefl s manželkou Kateřinou, roz. Fejfarovou, po úmrtí Šeflově 1799 držela jej vdova sama a 5. května 1807 postoupila dceři a zeti Janu a Marii Haušildovým za 258 zl. 23 kr. v. č. dle ocenění vrchnosti. Robota na domku stanovena 8 dní zdarma ročně.

Haušildovi domek 14. srpna 1815 prodali Jakubu Soukupovi za 100 zl. v. č. Ten však domek 2. ledna 1817 prodal manželům Janu a Anna Vejvodovým za 400 zl.

Domek ten 28. října 1848 převzali v ceně 280 zl. Jan a Františka Vejvodovi. Jan Vejvoda zemřel a jeho polovici 1. září 1848 převzala Františka Vejvodová. Od domku 15. srpna 1878 prodala část zahrady Františku Klatovskému. Domek pak 31. prosince 1882 postoupila manž. Josefu Nedbalovi a Anastazii. Nedbal dříve zemřel a jeho polovici 9. května 1911 převzala vdova a 19. března 1914 vše postoupila manž. Františku a Aloisii Nedbalovým.

Dům č. p. 51.

Domek ten, pokud jest známo, držel v r. 1773 Mathes Soukup a pak později Václav Větrovský a Dorota. Byl to domek dominikální. Daň z něho kolem roku 1800 činí 55 kr. a robota 6 dní ročně a mimo to další domkářská břemena a posílky vykonávati. Po úmrtí Doroty kolem r. 1800 domek vyhořel. Větrovský jej znovu postavil a za to bylo zedníkům a tesařům zapláceno 79 zl. 33 kr. Za toto znovuzřízení vrchnost nechala mu jej v úplném užívání a patrně jej odtud vedla jako majetek podruha. Větrovský domek potom prodal za 550 zl. Františku Jirotkovi. Ten zemřel v r. 1833 a domek přešel na Jana Jirotku 31. prosince 1833 v ceně 111 zl. k. m. Dne 25. dubna 1848 připadl domek dětem Magdaleně a Anně Jirotkovým oceněný na 170 zl. k. m. Obě sestry Jirotkovy domek držely až do své smrti a 8. listopadu 1869 nabyla jedné a 18. října 1884 druhé polovice Marie Minaříkové. Ta domek 29. března 1896 prodala manž. Františku a Anně Fišerovým.

V Jenči až do r. 1900 byly dva domy s čís. 51, a sice jeden s 51a a 51b. Druhý domek byl v uvedeném r. 1900 pře-

– 51 –

přecíslován na č. 109, kdežto domek původně označený č. 51a nesl dále č. 51.

Domek postupem 1. července 1913 připadl manželům Aloisu a Marii Fišerovým. O domku č. 109 viz dále!

Dům č. p. 52.

Kdy domek ten byl postaven, nelze dnes udati. Postaven byl na vrchnostenském pozemku. V roce 1773 držel jej Vít Vondráček a r. 1785 jako uživatelka uvedena jest Mařena Vondráčková, patrně vdova. Pak ho užíval Václav Vondráček, snad syn jmenované, a ten jej 4. října 1805 v ceně 340 zl. 15 kr. předal dceři Anně. Tato se provdala za Tomáše Štorka, s kterým domek společně držela do 16. září 1832. Od té doby držela jej dcera Magdalena, provdaná Husáková, společně s manž. Václavem Husákem. Husák r. 1848 zemřel a polovici po něm převzala vdova. Husáková 18. července 1871 domek prodala za 400 zl. manželům Janu a Anně Nejedlým. Nejedlá dříve zemřela a její polovice 26. března 1896 připadla Janu Nejedlému. Po úmrtí tohoto 22. června 1906 převzal domek Josef Nejedlý s manž. Marií, které postoupil polovici. Nejedlý zemřel dříve a vdova jeho polovici převzala 24. ledna 1916.

Dům č. p. 53.

Prvý známý držitel domku toho v r. 1773 jest Martin Soukup. Ten domek 28. července 1903 postoupil svému synu Janovi v prošacované ceně 24 zl. v. č.

Robota a další povinnosti stanoveny jako u jiných domků.

Jan Soukup 1810 zemřel a 1819 byl domek znovu prošacován za 295 zl. 15 kr. a v té ceně jej převzal Jakub Soukup, jemuž byl r. 1819 připsán.

Postupem 14. února 1875 připadl manž. Vojtěchu a Františce Šelmatovým. Od těchto 14. února 1889 jej koupili Antonín a Anna Černých a směnou 6. prosince 1917 nabyli jej manželé Jan a Kateřina Hložkovi.

Dům č. p. 54.

Prvý známý držitel domku toho jest v r. 1773 Tomáš Hodáček a po něm Václav Hodáček. Ten domek postoupil vnučce Anně Hodáčkové, provd. Čihákové, opět provd. Bambáskové a Václavu Bambáskovi z Řepína v Pracheňsku smlouvou z 3. února 1824 za 50 zl. v. č. Po úmrtí Bambáskové byl domek 20. května 1845 prodán Matěji Procházkovi.

Od tohoto 27. března 1831 domek koupili Václav a Marii Čermákovi. Čermáková dříve zemřela a její polovice připadla Václavu Čermákovi. Od něho převzali domek 13. května 1888 manželé František a Anna Čermákovi. Pak Julius Plicka koupil domek 8. července 1907 a manž. Barboře

– 52 –

20. března 1916 postoupil polovici.

Dům č. p. 55.

Domek ten v r. 1773 držel Václav Chalupa a r. 1785 Václav Biedlman. Po něm jej držela Alžběta Chalupová a po jejím úmrtí jej koupil 20. ledna 1808 Václav Fortel za 80 zl. Daň z něho činí v té době 30 kr. ročně a 6 dní roboty. Kdy a komu byl Fortelem domek zcizen, nelze nalézt, až shledáváme, že 31. března 1865 domek ten prodali manž. Stanislav a Terezie Trojanovi jako jeho držitelé manž. Tomáši a Magdaleně Kardovým za 550 zl. Od těchto 10. května 1867 domek koupili manž. Václav a Marie Matičkovi za 600 zl. a od nich opět 26. června 1875 jej koupili manž. Jan a Kateřina Chalupovi.

Od Chalupů 13. listopadu 1876 domek koupili manž. Ferdinand a Anna Penkovi. Penka dříve zemřel a jeho polovice připadla vdově, která celý domek 5. února 1894 prodala manž. Heřmanu a Barboře Plickovým. Již 24. října 1897 koupili jej Julius a Barbora Plickovi a posléz jmenovanými byl 3. prosince 1920 prodán Rudolfu a Anně Šťastným.

Dům č. p. 56.

Prvým známým držitelem domku toho již před r. 1785 byl Václav Koželůžek. Ten později domek asi převedl na manžele Jana a Marii Förstrový, neboť uvedenými byl 4. prosince 1800 prodán manž. Jakubu a Magdaleně Benešovým za 200 zl. hotově zaplacených. Svědkem tohoto převodu jest uveden Jan Škarda, rychtář Kyšický.

Manželé Benešovi oba 15. srpna 1832 na cholera zemřeli a domek připadl jich dceři Anně Benešové, provdané Klatovské, v ceně 85 zl. 20 kr. k. m.

Klatovská 20. února 1835 postoupila polovici manželu Františkovi. Po úmrtí jednoho z nich 30. srpna 1877 jedna polovice a postupem 6. listopadu 1883 druhá polovice připadla Marii Klatovské a při provdání se za Antonína Studničku 27. července 1893 postoupila mu jednu polovici.

Studnička ženu předemřel a 25. října 1919 měla tedy opět obě polovice. Od ní 7. prosince 1920 domek koupila Barbora Šímová.

Dům č. p. 57.

Domek stál od nepamětné doby. Prvým známým držitel jest Václav Nedbal, který jej s manželkou Magdalenou již před r. 1773 obýval. Za komorou domku byla zahrádka. Po úmrtí Nedbalově se vdova se synem Josefem dle dohody domek prodali 18. dubna 1815 manž. Janu a Marii Netušilovým za 595 zl. v. č. s výhradou předkupního práva vrchnosti.

Netušilovi domek 16. června 1826 prodali Jakubu a Anně

– 53 –

Vinšovým za 260 zl. stř. Vinšovi domek 31. října 1843 prodali manž. Vojtěchu a Terezii Adámkovým za 120 zl. k. m.

Adámkovi opět 1. dubna 1847 jej prodali Josefu a Rozálii Rabochovým za 419 zl. 12 kr. stř. Raboch dříve zemřel a jeho polovice 3. května 1877 byla přiřknuta vdově Anně Rabochové. Dědickým právem 1. prosince 1858 polovice a postupem 13. června 1884 druhá polovice domku připadla manž. Matěji a Anně Kejmarovým.

Dům č. p. 58.

Prvým známým držitelem domku toho se zahrádkou za ním v r. 1773 byl Jan Koželůžek neb Koželoužek. Po jeho smrti vdova Kateřina vzdala se nároku na chalupu a převzala ji dcera Anna.

Daň a robota při domku jako u jiných.

Anna Koželoužková se provdala za Bublů a ježto neměla dítek, odkázala domek manž. Petru a Magdaleně Tichým, jimž byl 28. října 1832 v ceně 96 zl. prošacován, proti zaplacení podílu Josefu Koželoužkovi 24 zl. 44 ½ kr. víd. č. neb 9 zl. 54 kr. stř.

Tichých domek 19. července 1946 prodali manž. Františku a Kateřině Pulcovým za 500 zl. k. m. Po úmrtí Pulce domek pak připadl synu Václavovi dne 27. prosince 1852 v ceně 303 zl. 50 kr. stř. Po úmrtí Václava Pulce dědicky připadl 30. dubna 1883 ještě nezl. Josefu Pulcovi. Po oženění 29. prosince 1889 postoupil polovici manželce Anně.

Pulcovi pak 15. prosince 1893 domek prodali Františku Plodrovi a ten 10. srpna 1897 postoupil polovici Marii Plodrové.

Dům č. p. 59.

Domek ten dle vrchnostenského povolení vystavěl Jakub Chalupa kolem roku 1740, ale nedal si jej do knih zanésti. R. 1773 jej držel Václav Veselý, po něm jej měl Matěj Haušild a 26. září 1834 prodán manž. Tomáši a Anně Šafránkovým za 140 zl. k. m. Dne 8. března 1844 jej prodali manž. Václavu a Marii Heltovým za 315 zl. k. m.

Po úmrtí Heltové její polovice připadla 28. dubna 1882 Václavu Heltovi, jenž 25. září 1882 postoupil celý domek Václavu a Anně Pulcovým. Pulec dříve zemřel a polovici jeho převzala vdova 30. dubna 1883. Domek držela sama až do 13. února 1907, kdy jej prodala Václavu a Anně Fialkovým.

Dům č. p. 60.

Prvým známým držitelem domku toho v r. 1773 byl Antonín Procházka, od které však doby, nelze udati. Procházka na domku měl mnoho dluhů a mezi věřiteli byl i Abrahám Klinger, který žádal splacení své pohledávky. Procházka

– 54 –

nemohl zaplatiti, proto mu dal Klinger domek v exekuci vytáhnout. Při veřejné licitaci 5. listopadu 1828 vedené na právomocnosti v Jenči jej koupil Jan Gregor aus Liboschin za 1 583 zl. 37 kr.

Gregor držel domek až do 16. listopadu 1852, kdy jej prodal Eliášovi Lichtensternovi. Ten pak 5. února 1878 jej prodal Jakubu Lichtensternovi, ale ten ještě týž rok 8. srpna 1878 jej prodal manž. Josefu a Marii Veselým.

Veselý manželku předemřel a jeho polovice 5. května 1891 vdova byla připsána. Veselá pak 9. ledna 1906 domek postoupila manž. Antonínu a Bedřišce Veselým.

Dům č. p. 61.

Domek ten v r. 1773 držel Mathes Ptáček a od 10. prosince 1784 patrně syn Matěj Ptáček. Po jeho úmrtí převzal jej 17. dubna 1828 syn Václav v ceně 120 zl. k. m.

Domek od svého zřízení stál na vrchnostenském pozemku a proto každý jeho držitel mimo placení daní musil odbejvat robotu tak, jak robotním patentem byla stanovena, t. j. 6 dní ročně.

Ptáček domek 2. dubna 1882 postoupil synu a snaše Václavu a Majdaleně Ptáčkovým. Ptáčkoví domek pak 6. ledna 1910 prodali Jaroslavu a Boženě Zvoníčkovým.

Dům č. p. 62.

Prvý známý držitel v r. 1773 je Jan Náprstek a v r. 1785 jej držel patrně syn František Náprstek, který domek dle úmluvy z 26. května 1809 přípovědí a dle smlouvy z 7. ledna 1816 prodal Václavu a Rozalii Kratochvílovým za 174 zl. 55 kr. v. č. Daně z domku činí 15 kr. ročně a 6 dní roboty. Kratochvílovi měli na domku mnoho dluhů a proto Löwi Taussig dal domek do exekuce vytáhnouti a sám jej 6. listopadu 1821 koupil, ježto nebylo jiných kupců.

Dle nařízení vrchnosti nesměl v Jenči mimo křesťana příslušník jiného vyznání náboženského míti nemovitost, proto domek mu nebyl připsán, ale naopak nařízeno co nejdříve jej prodati. Taussig však brzy kupce našel v Alžbětě Kratochvílové z Nových Dvorů, která domek koupila za 450 zl. v. č.

Po úmrtí Kratochvílové, rozené Šípkové, koupili domek Tomáš a Magdalena Fišerovi za 146 zl. k. m. Fišerová, která ovdověla, domek 15. března 1848 prodala Janu a Magdaleně Weinerovým za 400 zl. k. m.

Weinerová muže předemřela a ten pak domek 8. února 1865 za 420 zl. prodal manž. Janu a Anně Melínovým.

Po úmrtí Melína připadla polovice 31. července 1887 synu Václavu Melínovi a postupem z 15. srpna 1887 nabyla

– 55 –

druhé polovice jeho manželka Karolina.

Václav Melín dosti brzy zemřel a jeho polovici 10. února 1890 převzala vdova. Ta pak postoupila domek 25. dubna 1913 Josefu a Marii Malínovým.

Dům č. p. 63.

Na části obecního pozemku ve výměře 45 čtver. sáhů od neznámé nám doby byla vystavěna obecní sýpka. Po prvé jest uváděna 19. ledna 1865 jako vlastnictví obce Jenečské a náleží obci dosud.

V pozdější době nalézáme u této sýpky poznámku, že byla změněna v pastoušku (viz též kapitolu Kontribučenský fond obilní).

Dům č. p. 64.

Grunt ten nazýván Srbovský a nejprve držel jej Vavřinec, jinak Vávra, s manželkou Dorotou od neznámé nám doby a měli jej r. 1610 úplně zaplacený.

Po úmrtí Vavřince byl grunt r. 1622 prošacován na 30 kop míš. a převzal jej v této sumě Jan Chalupa s manž. Annou, dcerou zemřelého Vavřince nebo Vávry. Chalupovi grunt ten o velikonocích prodali Jiříkovi Prýfkovi za 60 kop míš., z nichž hotově složil 20 kop a zbytek splácel. Prýfkovi grunt buď vyhořel neb vůbec byl vypálen vojáky, vlastník z něho zběhl a grunt byl 3. ledna 1630 prošacován ve 30 kop míš. a převzal jej v této sumě Jiřík Řezáč s povinností spláceti po 3 kopách ročně. Řezáč složil jen 7. ledna 1630 první splátku a dalších zápisů není, neboť pro válečné nepokoje grunt as opustil neb zahynul. Po gruntě r. 16954 bylo nalezeno jen místo a pozemky zarostlé.

Ještě r. 1662 nalézáme grunt ten s 18 strychy polí pustý a úplně zničený. Toho roku stály při něm 3 hrušně, na platech ouročních patří vrchnosti z té doby 1 kopa 30 gr. o Jiří a stejně tolik o Havla.

Vrchnost chalupu znovu zřídila a 28. února 1679 ujal ji Vavřinec Čipera za 50 kop míš., po něm 29. ledna 1682 převzal grunt Jakub Švejda v téže ceně a po krátké době 23. března 1688 koupil vše Václav Plyr opět za 50 kop. Jako předchůdci i on koupil chalupu na dluh, ani příštím rokem na ni ničeho nesložil a pak asi z ní zběhl, neboť nalézáme, že na chalupě té hospodaří Vít Pařízek. Dne 19. dubna 1703 ujal vše Jiřík Noháč za 50 kop a mimo to ještě prikoupil část pozemků od hospody Buriánovské za 100 kop (viz č. p. 12), tudíž bylo nyní při gruntě celkem 32 ½ strychu polí.

Od Noháče 9. února 1718 ujal grunt Václav Čermák za sumu 126 kop. Čermák měl jediného syna „nedbalce, který

– 56 –

se na vojně vynachází, a ježto pro stáří pracovat nemohl, prodal vše 28. prosince 1746 Václavu Kozákovi za 228 kop 18 gr. R. 1773 ročně robota 156 dní potažitá a 28 dní ruční. Kontribuce 35 zl. 37 gr. Kozák dříve zemřel a vdova Mařena hospodařila sama a pak 4. prosince 1778 postoupila vše synu Josefovi Kozákovi a manž. jeho Anně.

Při měření polí sedláky v červnu 1785 bylo u gruntu 34 jitra 1405 sáhů orných pozemků a 134 $\frac{3}{6}$ sáhu zahrady.

Jednotlivé druhy práce robotní stanoveny jako u jiných gruntů.

Josef Kozák zemřel bez kšaftu r. 1792, zanechav vdovu, syna Jana a 3 dcery. Ježto děti byly nezletilé, byl jim poručníkem ustanoven Jakub Chalupa. Vdova se již neprovdala a hospodařila sama.

Od gruntu byla 20. února 1801 odprodána část pozemků ve výměře 17 jiter 860 sáhů a zbytek gruntu 30. března 1801 postoupen vdovou synu Janu Kozákovi. Ten před r. 1821 zemřel a zůstala po něm vdova se synem. Ta sama hospodařila a synovi Janu Kozákovi, narozenému 8. února 1821, tedy ještě neploletému, již 2. října 1835 s označením „chalupnickou živnost“ s pozemky ve výměře 16 jiter 1237 sáhů postoupila za 1662 zl. 3 kr. k. m.

Kozák 4. června 181 postoupil polovici manž. Anně a oba pak 28. ledna 1880 usedlost postoupili synu a snaše Josefu a Žofii Kozákovým. Žofie Kozáková zemřela, Kozák se znovu oženil a druhé manželce Anně postoupil polovici.

Václav Kozák 25. dubna 1905 koupil polovici a druhou koupila jeho manželka Anna Kozáková. Po úmrtí Kozáka 18. března 1912 jeho polovice připadla Anně Kozákové. Ta usedlost 13. prosince 1920 prodala manž. Josefu a Anně Vyšatovým.

Dům č. p. 65.

Prvým známým držitelem v r. 1773 byl Vít Ptáček a pak patrně syn Jakub Ptáček, který bez kšaftu v městě Rakoměři v Uhřích r. 1792 zemřel. Po 15ti letech 14. července 1807 byl proveden dědičný pořádek mezi synem Václavem Ptáčkem a dcerou Kateřinou provdanou Jirátkovou. Domek byl připsán Václavovi v ceně 125 zl. 22 kr. proti vyplacení podílu sestře. Po úmrtí Václava ptáčka připadl dědičným právem 14. listopadu 1843 dceři Marii, provdané Šafránkové, v ceně 162 zl. 30 kr. k. m.

Šafránková pak 20. září 1867 postoupila domek synu a snaše manž. Josefu a Anežce Šafránkovým za 585 zl. r. č.

Domek pak převzal postupem 14. června 1911 Petr Šafránem a týž rok 7. prosince postoupil manž. Anně polovici.

– 57 –

Domek ten 30. ledna 1917 prodali Rudolfu a Boženě Bradáčovým a 8. května 1922 prodali jej Františku a Marii Krejzovým. Krejzovi však 3. března 1926 prodali jej Josefu a Marii Melínovým.

Dům č. p. 66.

Prvým známým držitelem domu a gruntu jest Martin Zábranský s manž. Annou, a to již před r. 1773. Prikoupením pozemků od různých držitelů mělo grunt dle měření v červnu 1785 17 jiter 1381 $\frac{1}{6}$ sáhu orných pozemků (půllánový grunt).

Zábranský 20. února 1801 od gruntu Josefa Kozáka č. 64 prikoupil polovici jeho polí 17 jiter 860 sáhů za 580 zl. 27 kr., čímž svůj majetek podstatně zvětšil. S prikoupením polí však přibyla i robota týdně s párem koní 1 $\frac{1}{2}$ dne, pěší každý týden 1 den, placení jménem úroků co gruntovní daně ročně 2 zl. 3 kr.

Martin Zábranský 18. ledna 1812 zemřel bez kšaftu, starší syn Jakub svá dědičná práva mladšímu bratru Václavovi postoupil a dle dohody z 3. ledna 1816 celý grunt za cenu 4 092 zl. víd. č. tak přešel na Václava Zábranského.

Převzetí gruntu musilo vždy vyhověti patentu z 11. května 1786.

Zábranský pak 1. března 1866 prodal vše Josefu a Anně Horešovským a tíž 6. prosince 1879 prodali Janu a Barboře Tureckým. Po úmrtí Turecké 3. března 1910 připadla polovice Tureckému. Usedlost sám dlouho nedržel, neboť ji 11. května 1912 prodal manž. Josefu a Barboře Chalupovým.

Dům č. p. 67.

Prvním známým držitelem byl František Šebesta s manželkou Mařenou, kteří jej postavili a od 4. května 1798 užívali. Z domku stanovena daň 1 zl. 20 kr. a 6 dní roboty ve žních. Šebesta zemřel bez kšaftu r. 1810 a domek převzal František Šebesta 15. ledna 1817 v ceně 55 zl., patrně syn, neboť jest uvedeno, že převzatí stalo se po provdání jeho matky Magdaleny Šebestové za jakéhosi Fortele.

Šebesta držel domek do 1. června 1827, kdy jej prodal Ludmile Bradáčkové za 595 zl. a ta 15. prosince 1830 domek opět prodala Jiřímu Havlíčkovi a manž. Anně roz. Čihákové za 285 zl. v. č.

Havlíčkovi domek 2. července 1841 prodali Floriánu a Magdaleně Chalupovým za 320 zl. k. m.

Chalupovi domek 8. února 1871 prodali Václavu a Anně Kulíkovým. Když Kulík zemřel 23. dubna 1878, polovici převzala vdova a 7. února 1882 domek prodala Janu Turecké-

– 58 –

mu. Domek ten však r. 1899 vyhořel a znovu vystavěn nebyl.

Dům č. p. 68.

Tomáš Chalupa držel grunt č. 4 až do 12. června 1781, kdy pro stáří a neschopnost k práci se svolením vrchnosti bylo mu povoleno, aby svůj grunt č. 4 skládající se z dvojího obytného stavení, a sice dnešní číslo 4 a 68, s pozemky pod 2 lány mohl mezi své dvě děti, syna Jakuba Chalupu a dceru provdanou za Jana Horešovského, rozdělit. (Předcházející držitele viz č. p. 4.)

Polovice náležející k tomuto číslu skládala se z obytného stavení přízemního, chlíva, kůlny a při tom malého ovčínku, na tom všem jest 11 párů krovů, v ceně 25 zl., dala malá zahrádka pod větel a lán orných polí. Vše včetně živého i mrtvého inventáře oceněno na 260 zl.

Nastupující byl povinen zaplatit k záduší Svárovskému z dluhu 4 zl. a zbytek postupní ceny 256 zl. po 3 zl. ročně splácet. Mimo to odstupující hospodář si vyhradil výměnek. Při rozdělení připadla také polovice robotních povinností, vrchnostenský ourok, desátek, kontribuce a jiné urbární povinnosti. Při měření pozemků r. 1785 vykazuje se 35 jiter 930 ²/₆ sáhů pozemků a 88 sáhů zahrady.

Jan Horešovský hospodařil na gruntě do r. 1807, kdy jej 22. června postoupil synu Josefu Horešovskému za 5 757 zl. 43 kr. Ten hospodařil až do 11. dubna 1834, kdy vše prodal Tekle Hölzelové z Prahy a její sestře Teresii Langekerové z Jenče za 2 720 zl. k. m. Ta však 18. srpna 1838 vše prodala za 3 650 zl. k. m. Františku a Kateřině Fialovým. Zde poprvé při inventáři jmenována „pryčna“. Fialovi hospodařili do 29. srpna 1866, kdy hospodářství postoupili synu Františku Fialovi. Ten 12. listopadu 1871 prodal hospodářství Rozalii Fialové za 18 100 zl. r. č.

Fialová domovní a hospodářské stavení s polovicí pozemků ve výměře 35 korců prodala 16. března 1872 Marii Veselé, sobě si podržíc polovici zbývajících pozemků.

Veselá pak od hospodářství 27. února 1875 opět prodala část pozemků za 7 020 zl. manželům Antonínu a Marii Dufkovým. Dům však držela jen do 19. ledna 1884, kdy jej prodala Josefu a Boženě Kmochovim. Kmochovi jej dlouho nedrželi, neboť 14. ledna 1888 jej prodali Josefu a Marii Veselým. Veselý předemřel svoji manželku, která 5. května 1891 jeho polovici převzala a již 22. června 1891 vše prodala Antonínu a Kateřině Šťastným. Posléz jmenovaní vše postoupili 1. listopadu 1923 synu Karlu Šťastnému.

Dům č. p. 69.

Blažej Kott žádal vrchnostenský úřad o svolení k po-

– 59 –

stavení chalupy na vrchnostenském placu. Žádosti bylo vyhověno povolením stavby 20. prosince 1748 a následujícím rokem domek postavil.

Domek držel až do své smrti a 22. září 1761 převzal jej syn Josef Kott. Ten zemřel 14. září 1806 a teprve dle rozhodnutí z 23. června 1836 připadl domek jeho synu Františku Kottovi. Domek byl oceněn na 20 zl.

Kott domek pak postoupil 2. února 1876 synu a snaše manž. Františku a Marii Kottovým a těmito 20. června 1914 postupem Františku a Anně Tesárkovým.

Dům č. p. 70.

Prvním uživatelem již v r. 1773 byli Josef a Anna Mlsovi. U domku byly dvě zahrádky. Dne 12. února 1811 postoupili domek dceři a zeti Tomáši a Marii Horešovským za 400 zl. s povinností platiti 1 zl. 55 kr. daní a vybejvat 8 dní roboty ročně. Horešovských domek drželi až do své smrti. Po úmrtí jich 2. února 1863 připadl Floriánu Chalupovi. Ten také domek 4. června 1872 postoupil Josefu a Anně Chalupovým za 1 000 zl. r. č.

Postupem 14. února 1910 a dědickým právem 28. června 1910 připadl domek Stanislavu Chalupovi a jím 25. června 1923 prodán Jaroslavu a Anně Zahálkovým.

Dům č. p. 71.

Prvý známý držitel v r. 1773 je Jan Bibrlík. Od 25. února 1787 drželi jej Jan a Anna Bíbrlíkovi. Pak jej 15. června 1822 postoupili dceři a zeti Tomáši a Anně Šafránkovým dle přátelského vyrovnání za 300 zl. v. č. proti splacení podílů sourozencům Anny Šafránkové. Při domku v té době stanovená daň z něho 35 kr. ročně a roboty 8 dní. Šafránkovi domek 19. srpna 1837 prodali Kateřině Hrdinové za 460 zl. v. č. Ta však brzy zemřela a 14. prosince 1837 převzal jej Jan Hrdina, manžel zemřelé, v ceně 160 zl. k. m.

Hrdina pak domek držel do 9. prosince 1839, kdy jej prodal manželům Tomáši a Barboře Najmanovým za 288 zl.

Po úmrtí Najmana dědicky připadla polovice Anně Kellerové a Marii Najmanové, obě pak vše 6. října 1889 prodali Josefu a Barboře Rohlovým.

Dům č. p. 72.

Prvním známým držitelem domku toho a snad i jeho zřizovatelem je Jiří Pinkas, který jej již r. 1773 obýval.

R. 1785 tu jsou manželé Antonín a Kateřina Pinkasovi. Antonín Pinkas zemřel r. 1805. Vdova po něm se znovu provdala a syn Josef Pinkas domek 3. března 1806 převzal v pro-

– 60 –

šacované ceně 270 zl. 55 kr.

Postupem 22. června 1862 převzali jej Václav a Marie Hanzlíkovi. Po úmrtí Hanzlíka jeho polovici převzala vdova, která 14. února 1910 domek postoupila Antonínu a Růženě Hanzlíkovým. Od těchto 27. května 1918 koupili jej Antonín a Anna Matějkovi.

Dům č. p. 73.

Prvým známým držitelem jest Jakub Soukup, který 14. srpna 1815 prodal Janu Haušildovi za 100 zl. v. č. Haušild jej ale 21. května 1821 prodal manž. Antonínu a Žofii Chalupovým za 485 zl. v. č. Chalupovi pak domek opět prodali manž. Janu a Terezii Jelínkovým za 202 zl. k. m. Od těchto 24. dubna 1849 koupila jej Marie Zrůbecká, po úmrtí této dědic-
kým právem 11. června 1881 přešel do vlastnictví Anny Zrůbecké, provdané Adamové.

Dům č. p. 74.

Josef Nedbal rozdělil svůj rustikální grunt č. 17 mezi své dvě dcery a jich manžely. Jednu polovici s původním označením č. 17 převzali Jan a Anna Mouchovi a druhou nově označenou č. 74 dne 15. května 1789 obdrželi Matěj a Kateřina Linhartovi. Polovice, nyní jako celek gruntovní byla rychtáři: Josefem Dudou z Červ. Újezda a Matějem Pachmanem z Hostivice prošacována na 1 721 zl. rýn. se vším příslušenstvím, tudíž s rozestavěným novým obytným stavením a potřebami k tomuto, kůlnou, komorou a maštálí, jakož i polovicí pozemků ve výměře 17 jiter 1 191 ⁴/₆ sáhu polí a 279 ¹/₂ sáhu zahrady.

Při tomto rozdělení jest rozdělena i robota, která s párem koní 1 ¹/₂ dne týdně, pak 78 dní ročně po 24 kr., oceněna za celý rok 31 zl. 12 kr. rýnských obnáší.

Dřívější držitelé jsou uvedeni u č. p. 17.

Kateřina Linhartová svého manžela předemřela, neboť zemřela 22. listopadu 1822 a pozůstalý manžel grunt postoupil synu Josefu Linhartovi a jeho manž. Anně rozené Bejlišové dne 24. ledna 1823. Josef Linhart brzy zemřel, polovici jeho převzala manželka, která se znovu provdala za Rajtora a 30. listopadu 1824 grunt prodala Františkovi a Anně Rabochovým za 1 840 zl. k. m.

František Raboch též brzy zemřel a vdova vzdavši se nároku na pozůstalost postoupila i svoji polovinu dceři Marii Rabochové, která celou usedlost převzala 17. dubna 1838 v ceně 1 815 zl. k. m. V ceně usedlosti jsou povinnosti k vyplacení podílů bratří a sester s tím, že bratr Václav, toho času voják u hulánského pluku v Zatci, již vybytý jest.

Marie Rabochová provdala se za Václava Chalupu, kte-

– 61 –

rému 16. prosince 1838 postoupila polovici. Po úmrtí Marie Chalupové její polovice 19. listopadu 1866 připadla manželu, který vše 27. července 1885 prodal Josefu Chalupovi. Po úmrtí tohoto 30. dubna 1914 vše připadlo synovi Josefu Chalupovi.

Dům č. p. 75.

Prvým známým držitelem jest František Wünš, který kšaftem domek ten odkázal bratru Jakubu, který byl vlastníkem domku č. 40. Jakub Wünš odkazu se vzdal ve prospěch své dcery Kateřiny, jíž připadl 7. srpna 1802 s oceněním 34 zl. 45 kr. v. č. a ujala se majetku společně se svým manželem Matějem Kratochvílem, za něhož byla provdána. Kratochvílovi domek 11. října 1815 prodali Janu Kozákovi za 380 zl. Kozák domek již 17. března 1816 prodal Františku Pulcovi za 530 zl. v. č., který hotově splatil 500 zl.

Když pak Pulec zemřel, vdova Anna 10. června 1850 domek prodala Jakubu a Anně Jelínkovým. Dne 28. října 1849 prodali domek zase Anně Hanzlíkové za 80 zl. stříbra. Hanzlíková 20. února 1852 domek prodala bratru Janu Hanzlíkovi a ten pak 27. listopadu manž. Václavu a Alžbětě Rezkovým za 80 zl. r. m. Rezek dříve zemřel a jeho polovice připadla 16. září 1889 vdově. Po úmrtí této připadl 12. února 1894 Antonínu Rezkovi a po ožehání 18. července 1897 postoupil manželce Josefě polovici.

Dům č. p. 76.

Domek ten se zbytky empírové výzdoby a letopočtem 1806 oznamuje rok svého zřízení. Povolání k jeho postavení bylo vydáno až 25. února 1814 manželům Antonínu a Barboře Staňkovým, kterým byl od 25. června 1814 připsán v ceně nákladu 100 zl. Poplatky z domu stanoveny 2 zl. 40 kr., mimo to robota. Staňkovi jej 22. března 1817 prodali Josefu a Kateřině Kučerovým za 1 550 zl. s povinností platiti daně a vykonávat robotu 13 dní ruční práce ročně. Kučerovi 10. března 1827 postoupili domek synovi Václavovi a manž. jeho Anně rozené Šestákové za 400 zl. v. č. Kučerovi 4. května 1831 prodali Magdaleně Žeberové za 350 zl. k. m. Žeberová zase 20. května 1838 jej prodala manž. Václavu a Kateřině Blažkovým za 264 zl. k. m.

Blažkovi domek opět prodali, a sice 20. března 1842 manželům Františku a Marii Fišerovým za 400 zl. k. m.

Fišerovi domek prodali 12. května 1867 Vojtěchu a Ludmile Dolejšovým za 490 zl. r. m. Dědicky 15. června 1900 připadla polovice Václavu Dolejšovi a druhou polovici 19. července 1909 koupila Karolina Dolejšová.

Dům č. p. 77.

Při původní usedlosti č. 68 rozdělené v r. 1781 od

– 62 –

usedlosti č. 4, kterou od 12. června 1871 držel Jan Horešovský, během svého držení postavil výměnkářské stavení, které obdrželo č. p. 77. Při postupu gruntu 22. června 1807 nepostoupil nově zřízené výměnkářské stavení a ponechal si je ve svém držení. Po jeho úmrtí připadl 1. května 1838 Josefu Horešovskému s oceněním 160 zl. k. m. Ten domek postoupil 28. září 1842 synu Václavu Horešovskému opětně s oceněním 160 zl. k. m. Václav pak 18. února 1848 domek prodal Václavu a Anně Urbanovým za 520 zl. k. m.

Urbanovi domek postoupili 5. února 1880 Josefu a Majdaleně Urbanovým a těmi 5. května 1912 postupem Josefu a Bohumile Urbanovým.

Dům č. p. 78.

Domek ten byl dle povolení z 13. dubna 1810 vystavěn Janem a Annou Mouchovými. Na stavbu bylo vzato z panského pozemku vedle rybníka 6 sáhů a 12 sáhů z obecního místa.

Mouchovi byli povinni vykonávat královské a vrchnostenské povinnosti, a sice daně 35 kr. ročně z domku platiti a ročně 13 dní roboty vybejvat. Domek byl oceněn na 403 zl. Mouchovi domek 19. ledna 1829 prodali Václavu a Anně Kroupovým za 567 zl. 12 kr. Kroupovi domek prodali 31. prosince 1846 Tomáši a Marii Šťastným za 700 zl. stříbra.

Šťastný dříve zemřel a jeho polovice 3. prosince 1867 připadla Marii Šťastné, domek však 7. února 1887 postoupila Antonínu a Kateřině Šťastných, kteří jej 13. dubna 1893 prodali Václavu a Kateřině Chalupovým. Dědicky polovice 19. prosince 1911 připadla Tomáši Káclovi, ale 21. dubna 1912 domek koupil Václav Chalupa, který jej 15. března 1913 prodal Pavlu a Zdeňce Burgrovým. Po úmrtí Burgrové její polovice 8. února 1919 připadla Pavlu Burgrovi.

Dům č. p. 79.

Dle povolení z 10. srpna 1812 na obecním místě postavil Josef Nedbal novou chalupu, jež byla mu připsána v ceně nákladu 100 zl. Jménem ouroků co daně uloženo platiti 45 kr. a jménem činže 1 zl. 30 kr. a povinnosti robotní dle vypsání.

Domek ten držel až do 5. února 1841, kdy jej prodal Václavu a Františce Trýbovým za 200 zl. k. m. Od těchto 20. února 1884 převzala jej Františka Vondrová a od této postupem 5. května 1923 přešel do vlastnictví Josefa a Marie Bernardových.

Dům č. p. 80.

Od neurčité doby stál při gruntě č. 3 domek, který sloužil za výměnkářské stavení. Prvý známý uživatel v r.

– 63 –

1773 byl Matouš, pak Jiří Kácl, jako výměnkáři. Syn posléz jmenovaného Jakub Kácl původní grunt č. 3 v Jenči 30. srpna 1809 prodal Karlu Černému a sobě ponechal výměnkářské stavení ve vlastnictví. Když pak zemřel, byl domek 12. června 1824 právně přiřknut dceři a zeti, manž. Janu a Kateřině Vinšovým v ceně 400 zl. v. č. Vinšovi pak 27. října 1847 domek postoupili synu Josefovi za 263 zl. 23 kr. k. m. R. 1878 14. července jej koupili Antonín a Anna Tůmovi a 23. července 1910 jej koupili Josef a Anna Rákosovi.

Dům č. p. 81.

Část zahrady, která patřila k domku č. 51 Matěje Soukupa, byla dle vrchnostenského povolení z 14. října 1831 prodána Augustovi Dolejšovi za 100 zl. k. m., který sobě na té zahradě vystavil nový domek a 30. listopadu 1839 tomuto v domkářské knize připsán byl. Celá výstavnost byla oceněna při zápisu na 211 zl. 25 kr.

Dolejš 31. prosince 1839 dal připsati polovici manž. Barboře. Dědicky 18. července 1892 a postupem 17. ledna 1872 připadl Emanuelu a Barboře Dolejšovým. Dolejšová dříve zemřela a 21. srpna 1893 její polovice připadla manželu. Dědickým právem 14. dubna 1915 připadl Barboře Šepsové, která týž rok polovici postoupila Josefu Šepsovi.

Škola č. p. 82.

Se stavbou školy bylo započato v r. 1836, dokončena r. 1838. Byla postavena na obecním pozemku. Občané na svezení materiálu ke stavbě dali povozy zdarma, když ku stavbě vrchnost dala svolení. Stavba byla přízemní s bytem učitele. R. 1885 byla dokončena přístavba školy nákladem 5 830 zl. r. č. Zahrada při škole byla zřízena r. 1889. Škola do r. 1882 byla jednotřídní a od r. 1882 dvoutrídni. V době, než byla druhá třída zřízena, vyučovalo se v domě č. p. 20. Školní obec jest v držení této nemovitosti od její zřízení.

Dům č. p. 83.

Domek ten měl nejdříve č. p. 90a, které bylo po r. 1905 přečíslováno na č. 83. Byl zřízen jako strážní domek při železniční trati a náležel od zřízení Výhrad. priv. Buštěhradské železnici.

Dům č. p. 84.

Prvý držitel tohoto domku, který jej as také postavil, byl od 27. října 1847 Josef Vinš, který polovici postoupil manželce Anně 30. října 1847. Dědicky připadl 11. srpna 1885 Josefu Vinšovi a ten 2. února 1887 postoupil po-

– 64 –

loviči manž. Marii, která však dříve zemřela a 4. března její polovice opět Josefu Vinšovi připadla. Ten se opět oženil a manž. Kateřině 18. února 1903 postoupil polovici.

Dům č. p. 85.

Domek ten postavila Kateřina Nedbalová a od 5. února 1867 byl této připsán. Směnou z 31. prosince 1882 připadl Františku Vejvodovi a po tomto dědicky připadl 24. dubna 1884 Marii a Aloisii Horešovským. Dne 29. dubna 1887 opět dědicky připadl Adolfu Linhartovi, ale ten před nabytím vlastnictví 16. března 1887 prodal jej manželům Josefu a Kateřině Nedvědovým. Po úmrtí Nedvěda 15. listopadu 1894 připadla jeho polovice vdově.

Dům č. p. 86.

Od domku č. 56 bylo ku stavbě tohoto domku zabráno kus zahrady ve výměře 25 sáhů a na dílci tom domek postaven, který manželé Antonín a Františka Plodrovi dne 9. února 1869 koupili. Plodrovi domek drželi do 29. června 1877 a pak připadl synu Františkovi s oceněním na 200 zl. r. č. Ten domek 15. srpna 1893 prodal Antonínu a Anně Ptáčkovým. Ptáček dříve zemřel a polovice jeho 26. ledna 1904 připadla vdově. Dědicky 8. prosince 1907 připadl dceři Rozalii Ptáčkové. Touto byl 22. července 1913 prodán Anně Ptáčkové.

Dům č. p. 87.

Od domku č. 78 náležejícího Antonínu a Kateřině Šťastným 19. března 1887 prodali jmenovaní dílec plochy manž. Josefu a Marii Závorovým, kteří tu vystavěli domek. Domek ten pak 13. dubna 1908 koupil Josef Rajtora a Anna Stříbrná, ale již 22. června 1908 jej prodali Františku a Anně Čermákovi. Čermáková zemřela a její polovici 15. března 1917 převzal Tomáš Čermák.

Dům č. p. 88.

Na části plochy domku č. p. 54/I později přečíslovaném na č. 110 byl kolem r. 1870 postaven Ferdinandem a Annou Penkovými domek č. 88.

Penka dříve zemřel a jeho polovice připadla vdově. Domek ten s domkem č. 110 dědicky připadl Juliu Plickovi, a sice 27. dubna 1917. Po této době domek č. 88 a č. 110 byl spojen a později zbořen, čímž zanikl úplně.

Dům č. p. 89.

Dne 26. ledna 1872 koupili manželé Josef a Anežka Klatovských od domku č. 48 část plochy s nově postaveným

– 65 –

domkem, a sice za 549 zl. Domek byl 9. února 1874 soudně oceněn na 820 zl. Klatovských domek 17. dubna 1875 prodali Adolfu Linhartovi za 650 zl. Linhart postoupil polovici manželce Alžbětě a dědicky této 13. ledna 1908 připadla i druhá polovice.

Dům č. p. 90.

Dům ten po vystavění byl označen nejdříve č. p. 37 a byl zřízen jako přijímací budova Buš-
těhradské železnice, které také náležel. V pozdější době byl přecíslován na č. p. 90 jako
nádražní budova.

Dům č. p. 91.

Domek ten vystavěli manželé František a Anna Hrabánkovi na pozemku, který 25. května
1866 od velkostatku Tachlovického za 100 zl. 50 kr. r. č. koupili. Hrabánek svoji polovici
domku postoupil manželce 29. září 1870 za 1 000 zl. r. č. R. 1871 byl domek soudně
odhadnut na 750 zl. r. č. Hrabánková dlouho domek nedržela, neboť 12. května 1872 jej
prodala manželům Josefu a Anně Vorlovým za 1 650 zl. Od uvedených 12. září 1889 byl
postoupen Josefu a Marii Vyhnanovským a 30. října 1890 prodán Janu a Anně Fritsch-
ovým. Dne 24. března 1895 jej koupili Jan a Barbora Peckovi a těmi byl 14. října 1896
prodán manž. Františku a Barboře Hudcovým.

Dům č. p. 92.

Domek ten prvně vyznačen od 9. dubna 1879 jako vlastnictví Antonína a Marie Dufkových.
Po úmrtí Dufkové připadla 29. prosince 1876 polovice Dufkovi. Pak 9. října 1904 domek
přešel do vlastnictví Karla a Anny Sýkorových.

Dům č. p. 93.

Při domku č. 79 stálo ještě druhé stavení, domek č. 93, které 5. února 1941 koupili manž.
Václav a Františka Trýbovi, dědicky a postupem 20. prosince 1884 připadl domek ten Janu
a Aloisii Šmídovým, od těchto 2. července 1905 jej koupili manž. Matěj a Marie Šmídovi.
Od těchto 3. února 1910 koupili jej Jan a Barbora Bechyňovi.

Dům č. p. 94.

Dědicky připadl domek ten 25. února 1875 Josefu Hanzlíkovi a po tomto opět dědicky
29. září 1880 připadl zl. Terezii Hanzlíkové. Dne 20. května 1887 koupil jej Václav Hanzlík.
Dědicky připadl 15. července 1901 Marii Hanzlíkové a od té 14. února 1910 koupili jej
Antonín a Růžena Hanzlíkovi.

Dům č. p. 97.

Od usedlosti č. 64 koupili 9. prosince 1888 manž. Jan

– 66 –

a Anna Kozákovi část zahrady, na níž postavili domek č. 97. Po úmrtí Jana Kozáka připadla jeho polovice 5. ledna 1917 Josefu Kozákovi.

Dům č. p. 98.

Domek ten byl postaven r. 1901 nejprve jako tabáční bouda, která r. 1912 změněna v obecní váhu bez čísla.

Dům č. p. 99.

Na dílci pozemku koupeném 24. listopadu 1889, který náležel k domu č. 63, byl postaven Antonínem a Marií Husákovými domek ten. Po úmrtí Husáka 17. ledna 1906 převzala jeho polovici manželka a ta jej 28. července 1906 prodala Václavu a Marii Hodíkovým.

Dům č. p. 100.

Při domě č. 40, který náležel manž. Hynku a Anně Soukupovým, na zbývající ploše r. 1899 postavili tito domek, který obdržel č. 100. Soukupovi oba domky drželi do 21. listopadu 1919, kdy oba prodali Antonínu a Marii Bartlovým.

Dům čp. p. 101.

Manželé Tomáš a Anna Nejedlých koupili 24. listopadu 1889 dílec pozemku, který náležel k domu č. 63, a postavili na něm domek.

Dům č. p. 102.

Domek ten byl postaven jako strážní domek při Buštěhradské železnici a náležel společnosti téhož jména.

Dům č. p. 103.

Domek ten byl postaven před r. 1886 na volné ploše u domku č. 46 Aloisíí Haušildovou, který sama držela a 17. května 1901 koupili jej Emanuel a Anna Kodejšovi, od těchto 17. ledna 1917 jej koupili František a Františka Jabůrkovi.

Dům č. p. 107.

Při domu č. p. 1 byl rozdělením v r. 1908 vyznačen též dům č. 107, který byl užíván vlastníky domu č. 1.

Dům č. p. 108.

Při usedlosti č. 22 byl v r. 1902 postaven dům č. 108. Postavili jej jakož i užívali vlastníci domu č. 22.

Dům č. p. 109.

Prvý známý držitel domku v r. 1785 Matěj Soukup. Po jeho smrti připadl jeho sestře Anně, provdané Eichlerové, ale ta jej bez zápisu prodala Matěji Soukupovi 24. června 1819 za 600 zl. v. č. Daně na domku stanoveny 1 zl.

– 67 –

45 kr. a 6 dní roboty ročně.

Matěj Soukup od domku odprodal 14. října 1831 kus zahrady 76 sáhů za 100 zl. k. m. Augustinu Dolejšovi na stavbu domku. V roce 1842 1. března patřil již domek Josefu a Alžbětě Soukupovým, neměli jej však připsaný, neboť jej v týž den prodali Janu a Marii Chalupovým za 460 zl. Od těchto jej koupil Antonín Vlček. Ten však jej 1. března 1850 prodal za 420 zl. Sáře Klingerové. Od 25. února 1871 náležel Františku Klatovskému, který 15. ledna 1882 postoupil manželce Barboře polovici. Domek ten až do r. 1900 nesl č. 51b neb 51/2, tudíž uvedeného roku byl přečíslován na č. 109.

Manželka Klatovského dříve zemřela a její polovice 3. července 1901 připadla manželu. Ten pak 22. května 1919 postoupil domek Josefu a Anežce Klatovským.

Dům č. p. 110.

První známý uživatel v r. 1773 je Václav Hodáček a pak od 25. února 1798 František Hodáček, který 15. března 1816 zemřel; od té doby dceři Veronice a Josefu Merhautovi, za něhož se provdala, patřil. Tehdy byl oceněn na 54 zl. 36 kr. v. č., ale 15. dubna 1825 jej prodali Jiřímu a Anně Stejskalovým za 185 zl. v. č. Stejsklaovi 30. prosince 1835 postoupili jej dceři a zeti Františku a Magdaleně Sládkovým za 160 zl. k. m., Sládkovi 29. prosince 1866 domek prodali Ferdinandu a Anně Penkovým za 700 zl.

Penk zemřel dříve a jeho polovice 23. července 1886 připadla vdově.

Domek od svého vzniku až do r. 1900 nesl č. 54/I a byl přečíslován na č. 110.

Dědickým právem 27. dubna 1917 připadl Juliu Plickovi, který pak polovici postoupil manželce Barboře.

Dům č. p. 111.

Domek ten byl postaven při usedlosti č. 64 a po prvé vyznačen byl r. 1912. Užívali ho vlastníci usedlosti č. 64.

Dům č. p. 112.

Domek ten byl nejdříve označen č. 90b, které bylo po roce 1905 přečíslováno na č. 112. Byl zřízen jako strážní domek při železniční trati a náležel společnosti Buštěhradské železnice.

Domek č. p. 113.

Na části pozemku od domku č. 63 koupeném 25. února 1896 Josefem a Marií Protivovými postavili tito domek, který byl nejprve označen číslem 103, ale roku 1900 byl přečíslován na č. 113.

– 68 –

Po úmrtí Protivové 27. listopadu 1896 převzal její polovici manžel. Od tohoto 19. června 1899 převzala domek Markéta Protivová a touto byl 19. června 1910 prodán Josefu a Kateřině Prokopovým.

Dům č. p. 114.

Domek ten po prvé byl vyznačen 22. července 1875 jako vlastnictví císaře Frant. Josefa a byl nejdříve označen č. 83. R. 1900 byl přecíslován na č. 114.

Dům č. p. 115.

Na dílcích pozemků 3. července 1872 a 24. srpna 1901 koupených Janem a Annou Vyšínovými byl kolem r. 1901 vystavěn tento dům. Od uvedených jej 29. října 1910 koupili Antonín a Emilie Malých.

Dům č. p. 116.

Domek ten byl postaven jako strážní domek při Buštěhradské železnici a náležel společnosti téhož jména.

Kaplička.

Na místě dnešní upravené kapličky neb zvoničky za starých dob bývala dřevěná zvonice.

U dnešní kapličky jest železný kříž z r. 1881, avšak zbudována byla kaplička v r. 1903 „Nákladem podílníků kontribučenského fondu“, jak uvnitř kapličky jest uvedeno.

Požáry.

Jeneč byl postižen nejvíce požáry v době třicetileté války. Roku 1620 vyhořeli: Hroch Jiří č. 17, Jiří Škarohlíd č. 3, Bakalář č. 19.

Kolem r. 1629 Jiřík Prýfka č. 64 a zbylé chalupy celé obce po r. 1631 byly zničeny požárem a rozbořením vůbec. Dravý živel vždy zničil budovu až do základů, neboť stavby byly většinou celé ze dřeva. R. 1654 nalezeno 13 domů spálených a ostatní rozbořené, neboť ve zprávě berniční komise jest uvedeno: „Tato ves na stavení spálená.“

R. 1709 vyhořel Martin Mařík (grunt Hrochovský), který požárem zanikl. R. 1719 vyhořel Václav Procházka č. 4, r. 1800 Václav Větrovský č. 51, r. 1899 Jan Turecký č. 67.

Jiných požárů ze starých zápisů zjistiti nebylo možno.

Obec, její zřízení a obyvatelé.

Obrátiti několik listů historie a zadívati se do života obce – vesnice, jaký byl před dávnou dobou, je jistě velmi zajímavé. Některá nařízení udržela se do dneška, ale mnohá vzala za své a jiná nápadně se odlišila od dřívějších zvyků a způsobů.²⁰

Mluvčím každé obce jakož i zodpovědným za vše byl rychtář. K jmenování tohoto sešli se sedláci na faře, neboť dříve ponejvíce bývaly volby na farách nebo vrchnostenském úřadě, a sice z několika vsí najednou a za dozoru komisaře – úředníka panství – provedla se primitivní volba. Námitky proti volbě místa neměly. Chalupníci neměli ani aktivního ani pasivního práva volebního.

Rychtáři bývali voleni na 12ti leté období. Kde byla obec místní, jako Jeneč, tam byl rychtář, kde katastrální, tam pouze konšel, tolik jako radní. Gruntu, na němž rychtář hospodařil, říkalo se rychta, odtud „na rychtě“.

Před 30ti letou válkou byl Jeneč obcí místní, po 30ti leté válce byl v Jenči jen konšel, neboť podléhalo se krátkou dobu rychtě Hostivické, než byla zřízena opět rychta místní.

Rychtář, zvláště, byl-li to muž rozšafný a rozumný, býval vážen i v obcích sousedních. Často býval dožadován od stran, aby jako svědek na „ouřadě“ podpis za ně učinil, neboť tehdy uměli se málokterí občané podepsati.

Nejen rychtář, ale i konšel mívali jako odznak svého úřadování tak zv. „právo“, které podobalo se roubíku, t. j. kulatému, slabšímu dřevu, na jednom konci do špičky zdlouha ořezanému. Toto „právo“ měli velikou moc. Udeřil-li jím při rozepři rychtář nebo konšel na stůl, ihned rozvaděné strany musely v hádce nebo rvačce ustati. Toto „právo“ zastávalo ve vsi funkci posla. Putování „práva“, u lidu zv. „roubíku“, bylo dvojího rázu. Buď byl roubík holý anebo byla na něm připevněna cedulka, na níž bylo napsáno, co jest činiti. Tento roubík donesl rychtář nebo konšel k sousedovi, ten vedlejšímu a to se dělo tak dlouho, až se celá ves vystřídala a o nařízení věděla. Byl-li roubík holý, věděl ihned každý, že bude jednání nebo valná hromada u rychtáře nebo konšela. Tato valná hromada konala se vždy v neděli a povinen byl k ní dostavit se

²⁰ Tuto kapitolu sestavil Duda zřejmě na základě obecné představy o fungování obecní samosprávy a životě na vesnici v raném novověku, bez studia konkrétních místních pramenů

– 70 –

každý. Na ní zvěděl, kdy a kam má kdo jeti (robota potažitá) nebo jíti (robota pěší).

Bylo-li něco zvlášť pilného, důležitého, byla na roubíku připevněna cedulka, jejíž obsah každý si musil přečísti a podle toho své jednání zařídit. Kdo čísti neuměl a těch bylo v obci mnoho, musil optati se buď souseda, nebo jíti přímo pro vysvětlení k rychtáři či ke konšelovi.

Po 30ti leté válce, pokud grunty byly obydleny, zavíraly se venkovské dveře u chalupy a chléva na závoru, u síně domu ve dne také jen na klín. Síň po šířce stavení měla na konci pro kouř otvor ve střeše a žádný strop. Před pecí a kamny na síni byla pecina. Na dvou placatých kamenech, postavených kolmo, byl položen vodorovně třetí placák. Od jara do zimy se zde vařilo na rendlíku nebo v hrncích na třínožkách. V ty doby po třicetileté válce místo rendlíku a třínožky stavěly hliněné hrnce na dva kameny, mezi nimiž hořel oheň. V zimě topilo se v kamnech nebo peci. Pec byla ležatá, kamna stojatá. Před zatápěním se musilo vlézt do kamen i pece a ke kraji narovnat dříví. Ústa kamen i pece se zavírala placatým kamenem a kouř odcházel jedním nebo dvěma capouchy, které po vytopení také se zandaly kamenem. Tak se udrželo dlouho teplo. Byla-li ráno kamna ještě horká, zatopilo se v peci nebo obráceně. Za takového opatření naši předci v zimě nemrzli.

Dalším zařízením v domě či v bytě byl jednoduchý stůl a lavice, po případě dvě, teprve později se objevila židle a nepostradatelná truhlice, v níž byly uloženy cennější svršky celé rodiny.

Od jara do zimy se skoro nesvítilo. V zimě hořely borové třísky (louče). Oči za takového osvětlení trpěly, zejména u dětí. Mnoho lidí trpělo „vlčí mlhou“ a také v důsledku toho bylo mnoho slepců. Že zdravé bydlení to nebylo, jest samozřejmé, a každého roku z jara byly časté „fúnusy“.

Za starých dob nedbalo se na vsi tak úzkostlivě pořádku jako nyní, ani se nehledělo tolik na hygienu. Grunty ani chalupy neměly žádných dvorků jako nyní, neboť nebyly plně ohraženy, nýbrž jen z části a tak hnojiště často bývalo na návsi.

Celá obec měla na stavení kryty slamou – došky, stavení bývala nízká s malými okénky. Postupem času starých stavení ubývalo přestavěním a opatřeny bezpečnější krytinou, upraveny kolem všech hradby, ponejprve dřevěné, později zděné.

A zemědělství? Na selských statcích třístranné s ú-

– 71 –

hořením a jen na panském dvoře střídavé. Pěstovalo se ponejvíce obilí, pak luštěniny, mák, len, částečně i chmel, zkrátka plodiny, jejichž kultura nevyžadovala mnoho práce. Té bylo nejvíce v době žní. Pro robotu pak na vlastní práci nebylo ani času. Jinak život plynul zvolna.

Všude byly rozsáhlé pastviny, na nichž se pásli dobytek hovězí, vepřový a skopový, ovšem i husy. Celou zimu se mlátilo veškeré obilí cepem, jak vlastní tak i panské. Z obilí se odprodala jen část, aby bylo trochu hotových peněz na daně a dávky.

Všecky potřeby hleděly se vyrobit doma. Doma se předlo, obleky se dědily s pokolení na pokolení. Jedlo se jen to, co se doma urodilo a vypěstovalo, aby se co nejméně utratilo.

Boty se nosily jen v neděli a ve svátek, jinak se chodilo boso nebo v dřevákách.

Hospodářský inventář byl chudičkový. Živého nebylo mnoho, mrtvého ještě méně. Vůz, pluh, brány, sáně, nějaký řetěz, vidle, sekera a dost. Obilí selo se ručně.

Ze zajímavosti lze uvést, že při předávání gruntu č. 19 Janem Káclem 4. ledna 1790 byly při inventuře nalezeny zásoby: 5 strychů ječmene po 2,48 zl. celkem za 14 zl., 5 strychů ova po 2 zl 6 kr., celkem za 10 zl. 30 kr., 1 strych vikve za 3 zl. 30 kr. a 2 věrtele hrachu za 3 zl. 30 kr. Tudíž zásoby z 35 strychů polí v lednu značně nepatrné.

Od třicetileté války po více než 130 let, t. j. do r. 1781 byla na vesnici stejná bída a jednoduchost. Teprve po této době zařízení všemi směry se zlepšovalo a rozmnožovalo.

– 72 –

Rychtáři.

Kalivoda Jiří	1679–1682
Nedbal Jiří	(1720)
Noháč Jakub	(1731)
Nedbal Jan	1742–1751
Čermák Vavřinec	(1759)
Náprstek Tomáš	(1768)
Nedbal Tomáš	1781–1785
Kácl Matěj	1790–1794
Nedbal Josef	1799–1800
Dolejš Jan	1801–1826
Presler Florián	1827–1840
Dvorský Jiří	1841–1844
Vlček Antonín	1844–1847
Malý Jan	1847–1850

Pokud jsou roky uvedeny v závorce, byly nalezeny jména rychtáře jenom tohoto roku.

Starostové.

Studený František	1850–1861
Malý Jan	1861–1874
Chvoj Václav	1874–1879
Vyšín Jan	1879–1883
Černý Josef	1883–1889
Turecký Jan	1889–1909
Plodr František	1910–1915

– 73 –

Hranice katastru.

Nejstarší popis hranic katastru obce Jeneč, pokud jest znám z r. 1661, zapsaný v urbenní knize z r. 1662, ze zajímavosti uvádím a zní:

„Při vsi Velké Jenči vejchoz na mezníky v přítomnosti sousedův Velkého Jenče, dne 1. Máj léta 1661.

Ves Velká Jeneč mezuje s grunty Dobrovízskými, Hostouňskými, Aunošťskými a Strahovskými a takto vejchoz se učinila.

Od rohu panské zahrady ke dvoru panskému Velko-Jenečskému náležející přijdouce na horu až k Dobrovízským kruntům, kteréžto gruntové Dobrovízští začínají se před dobíhajícími poli panských ke dvoru Jenečskému náležejících při průhonu aneb drahách Dobrovízských, při těch drahách k Dolíku panské pole a grunty po levé – a dobrovízské po pravé straně zůstává.

Odtud dále Hostounský po pravé straně, což silnice Rakovnická dělí, a z druhé strany silnice po levé straně J. M. Grunty náležejí.

Potom dále po pravu Aunhošťský a J. M. po levé straně zůstávají až k dřevěným Božím mukám. A tu se začíná pole popluží panské k Červenému Aujezdci na pravo a k Jenči též grunty selské zůstanou na levo odtud až blízko k samému Loretu, jakž meze dělí. Potom když se jde od Červeného Aujezdce, Loret zůstane na levý a pole Chajenský, Grunty Strahovský, jak všudy mezníky vysazeno jest, na pravé straně, však 4 kusy pole mezi grunty Jenečskými k Chejni ku gruntům Strahovským náležející a docházejí, mezi Břevskou a litovskou cestou tu již všady Grunty J. M. jsou a zůstávají.“

Přesné vyznačení katastru bylo provedeno po r. 1840, kdy také byla zřízena pozemková mapa.

– 74 –

Výměra vzdělávané půdy.

V Jenči byly dva dvory. Jeden z nich stával na místě dnešního státního statku a druhý na místě dnešních pivovarských sklepů. V letech 1360–1380 bylo u tohoto druhého dvora 5 lánů polí.

Půda obhospodařovaná dle zjištění roku 1662, tudíž i vzdělávaná před 30ti letou válkou, měla výměru 491 $\frac{1}{4}$ jitra. To však jest půda gruntovníků a domkářů. Při měření dle usnesení sněmu z r. 1650 nebyla měřena půda panská.

Měření bylo provedeno v r. 1654 „Generální Commissí Visitationis“ a zjištěno, že jest v Jenči 51 strych pozemků orných, 150 korců leží ladem a 1 328 $\frac{1}{2}$ strychu jest zarostlých porostlinami. Roku 1653 na podzim bylo oseto celkem 18 strychů a z jara 1654 20 $\frac{1}{2}$ strychu. Celkem sklizeň r. 1654 byla 38 $\frac{1}{2}$ strychu pozemků. Zaseto tudíž měli: Burián krčmář 4 $\frac{1}{2}$ strychu, Kašpar Vondra 9 str., Šimon Kalivoda 13 str. a Tomáš Vondra 12 strychů. Toho roku v Jenči byly 2 kusy tažného dobytka, 3 krávy, 7 jalovic a 5 kusů ovčích, t. j. celé obce živý inventář. Z toho náleží: Buriánovi 1 jalovice, Vondrovi 1 kráva a 1 jalovina a Kalivodovi 2 kusy potahu, 2 krávy, 5 jalovin a 1 ovce.

Při revisi „berniční role z r. 1654“ roku 1683 1^{ho} Octobris nalezeno, že ještě 14 $\frac{5}{8}$ strychu polí jest zarostlých.

Po tomto zjišťování orné půdy opětně soupis zhotoven r. 1714 tak zvaným „Tereziánským katastrem“, který později doplněn berniční rolí z r. 1757.

Nové měření veškeré půdy bylo provedeno „Josefinským katastrem“ z jara r. 1785 a vykazuje tyto plochy:

půda selská a domkařská	724 jiter	340 $\frac{3}{6}$ sáhu
půda panská	580 jiter	917 $\frac{4}{6}$ sáhu
celkem obděláná půda	1 304 jiter	1 258 $\frac{2}{6}$ sáhu.

Měření toto bylo provedeno sedláky, vyměřenou plochu možno pokládati za přiměřenou. Přesné zaměření pozemku provedeno zeměměřiči až r. 1840.

Nynější výměra katastrální obnáší 733 ha 85 a 53 m² neb 1 270 jiter 967 čtver. sáhů neb 2 541 strych 167 čt. s.

Při zemědělském obdělávání půdy nutno si povšimnouti i zahradničení a ovocného stromoví. U každého stavení byla vždy zahrada. Nalézáme však jen nepatrné

– 75 –

záznamy.

V roce 1662 při popisu gruntů v Jenči nalézáme též soupis ovocného stromoví, a to: Hrochovský grunt 2 stromy, Ledvinkova chalupa 6 štěpů, u č. p. 2 jsou 2 štěpy, u č. p. 4 jsou 4 stromy, u č. 17 též 4 stromy a u č. p. 64 jsou 3 hrušně, tudíž r. 1662 v celé Jenči jest 21 strom. V pozdější době o stromech jest uvedeno při č. 3 r. 1778, že odstupující hospodář – výměnkář si pro své užívání vyhrazuje 1 hrušku a pár švestek, kteréžto stromy při silnici stojí. Roku 1790 při popisu gruntu čp. 19 nalézáme uvedeno, že při gruntu je pěkná zahrada s mnoha stromy.

Jiný soupis ovocného stromoví znám není.

Právimocnost.

Vrchnostenský úřad, pokud Jeneč tomuto podléhal, býval nejdříve v Červeném Újezdě. Když dědictvím panství Červenoújezdecké po 30ti leté válce bylo rozděleno, byl zřízen v Jenči, na kterémžto místě setrval i v pozdější době Tachlovického panství.

Právimocnost tohoto úřadu, chceme-li význam úřadu vyjádřiti dnešními výrazy, obsahoval v sobě okresní úřad (hejtmanství), okresní soud a berní úřad, tam ovšem bylo i sídlo správy hospodářské.

Při vstupu do velké kanceláře v týchž místech a týchž zdech jako dnes, náš zrak za návštěvy v době poddanství byl upoután odznakem trestní moci vrchnostenské: na zdi visel „úřední kožený karabáč“.

V místnosti kanceláře soustřeďoval se skoro všechn úřední život panství, a to po celá staletí.

Tam byly konány výroční soudy purkrechtní s jednotlivými rychtami, tam snad, či ještě lépe na nádvoří, slibovali poddaní svému pánu nevolnictví či člověčenství. Co rázovitých selských obličejů, postav a krojů usedlíků místních i okolních prodlelo v těchto místnostech! Kolik proseb, nářků, hněvů, co zoufalství a duševního vzteku!

K převzetí chalupy, gruntu, povolení svatby, provozování řemesla, jakož i svolení k přesídlení, vydání zhošťovacího listu a jiných, předcházela nespočetná řada proseb, a když toto nestačilo, vysazení i posledního groše, jež poddaný robotník měl, do bezedné kapsy justiciárovy.

Takový stav trval 500 let, teprve po nabytí účinnosti patentu ze dne 28. března 1848 o zrušení poddanství a

– 76 –

roboty přestal sem rychtář nebo sedlák docházeti jako poddaný milostivé vrchnosti, teprve tenkrát počala u nás likvidace středověku.

Poslední právní akty vrchnostenského soudu panství Tachlovického, zvaného tenkrát také „sídelním soudem“ nebo „právomocí“ podpisoval tu Václav Hoser dne 16. června 1850. V gruntovních knihách jest na konci zápisů uvedeno: „Geschlossen am 16. Juni 1850 Wenzl Hoser m. p.“ To byl poslední den feudálního středověku na „Tachlovickém panství“.

Počátkem srpna 1850 otevřel své kanceláře „c. k. okresní úřad v Unhošti“ později změněn titul v okresní soud, moderní dědic soudu vrchnostenského. Soudní právomoc po pěti letech se vystěhovala z vrchnostenské pevnosti do prostého měšťanského domu. I v tom se jeví názorně ráz nové kultury a nového řádu společenského. Stará právomocnost panství Tachlovského v Jenči ústavně odumřela.

Český jazyk.

V zemi České od dávných dob státním jazykem byl jedině český jazyk. Proti občasnému vyskytování se němčiny mezi panským stavem r. 1495 český sněm vynesl nálezný, že všechny vklady v desky zemské veskrze česky psány býti mají.

Roku 1554 na sněmu českém opět vydáno nařízení, že cedule či obsílky a vyzvání písemná musí se psáti jenom jazykem českým, jinak nikdo není povinen jich přijímati. Tak bylo až do r. 1625.

Po obnovení zemských nařízení r. 1625 byla ponejprv nařízena stejnost práva jazyka českého a německého jako obou jazyků zemských v Čechách, tudíž němčina prohlášena za druhý rovnoprávný jazyk v zemích českých.

Následkem toho český jazyk byl ze všech míst úřadů zemských i vrchnostenských vytlačován a jako jazyk pouhých poddaných a nevolníků téměř k zániku odsouzen. Český jazyk udržel se jedině na venkovských obcích. S jakými potížemi se naši předci v kanceláři vrchnostenské při různých jednáních, kde se jen německy mluvilo, dohodli, dnes nemáme ani zdání.

Obyčejem protizákonným za času císaře Josefa II. předepsání němčiny co výhradního vyučovacího jazyka na

– 77 –

školách normálních a vyšších byla tato rovnoprávnost úplně zrušena.

Stejně tak byla zvýšena přednost jazyka německého, pokud tam nebyla zavedena výhradně němčina, na všech úřadech zemských a vrchnostenských.

Prohlížíme-li gruntovní knihy obce Jenče, seznáme, že na pravomocnosti čili vrchnostenském úřade nejprve v Červeném Újezdě zřízením nejstarší kniha z r. 1610 jest česká. I pozdější knihy na témže úřadě, přemístěném do Jenče, až do roku 1800 jsou veškeré zápisy, týkající se gruntovníků i domkářů, česky psány. Po tomto roce jest často již zapisováno německy, neboť vnitřní úřadování bylo od r. 1690 vůbec pro všechny další doby německé, a stav ten dlouho trval. Když však poddaný na vrchnostenský úřad přišel, bylo s ním zde česky mluveno.

Dne 23. března 1848 byl vydán kabinetní list o užívání českého jazyka v ouřadech tak i ve školách, že se mají ustanovení zřízení zemského všady, kde se úplně nezachovala, dokonale vyplňovati, kdekoli by naproti tomu jednati v obyčej přišlo anebo kdekoli by stávala nařízení tomu odporná, všecko hned zrušeno býti má.

Kabinetním listem dále uvedeno zřízení prvního Českého sněmu, jakož i o zrušení soudů privilegovaných a vrchnostenských, o uvedení neodvislých soudů okresních i veřejného a ústního jednání. Od nynějška mají v Čechách všichni ouřadové veřejní a všechny soudy obsazovány býti jedině osobami obojí řeči zemské mocnými.

Tímto průlomem opět český jazyk po právu uznán, ale nedodržován. Ministr vnitřních záležitostí rakouských v zápětí na tento kabinetní list vydal svůj cirkulář, aby k nařízení v kabinetním listě uvedeném nebylo přihlíženo a aby dále německy bylo úřadováno. Teprve vydání jazykového nařízení ze dne 4. dubna resp. 22. dubna 1897 bylo povinností vyřizovati veškeré záležitosti v předneseném jazyku, ovšem i s ohledem na jazyk německý, jak uvedené nařízení obsahuje.

Poddanství a robota.

Ve středověku, kdy za Přemyslovců a Lucemburků stav šlechtický a stav městský dle vzorů cizích i v Čechách vždy větší moci nabývaly, poklesl lid selský na dav bezprávný, na zboží robotné a prodejné, jak tomu dle staro-²¹

²¹ Stejně jako některé jiné kapitoly byla tato část knihy sestavena hlavně na obecných publikacích o problematice a místní prameny využívá jen doplňkově

– 78 –

slovanského zřízení v Čechách nikdy nebylo.

Jen války husitské, opíraje se o živel selský, jakožto cizotou neporušený, zachránily na čas sedláka od úplné poroby. Ale šlechta u Lipan nad demokracií českou zvítězila a tu opět se obnovily snahy po ujařmění lidu dle feudálního zřízení německého.

Pověstným usnesením sněmu zemského ze dne 14. března 1487 bylo poddanství všeho lidu rolnického také zákonně prohlášeno, jako tomu v západních zemích evropských již po staletí bylo. Tam i v Čechách setkalo se porobování lidu selského s tuhým odporem. Teprve násilím byl „porob“ k poslušnosti přiveden.

První povstání sedláků na Křivoklátsku známo z r. 1517. Dle povstání na Křivoklátsku lze souditi, že i ve zdejším kraji selský stav nebyl spokojen, avšak paměti se nám o tom nezačovalo.

V důsledku poddanství a roboty nevzbudila žádného ohlasu předbělohorská vzpoura českých stavů mezi selským lidem, a stavové, bojíce se vlastního lidu, byli nuceni všelikou sebranku do svého vojska najímati. Kdyby byl svobodný český lid jako za husitských dob chopil se zbraně, nebyl by Ferdinand II. nikdy na Bílé Hoře zvítězil. Ještě ke konci října 1620, tedy jen několik dní před bitvou na Bílé Hoře, vzbouřilo se v Žatecku na 7 000 českých sedláků.

Ani porážka stavův českých na Bílé Hoře neučinila konec odbojům ujařměného lidu selského, neboť již v květnu 1621 vzniklo v Hradecku velké selské povstání a povstání ta se opakovala po krátkých dobách až do dob Josefinských.

Roku 1650 usnesli se stavové na sněmu zavésti řádný způsob daní a tu byly do katastru pojaty jen pozemky selské (rustikální), pokud byly v držení poddaných, a pak usedlosti ostatních poplatníků (farářů, měšťanů, svobodníků a p.), statky panské či dominikální byly opatrně z tohoto prvního katastru vyňaty.

Po třicetileté válce pro nedostatek lidu byla robota přitužena a následkem toho byl 28. června 1680 vydán robotní patent. Patentem tím ustanoveno na všech místech pro láníka robota: s párem koní 3 dny, pololáník párem koní 2 dny jakékoliv dílo se jim nařídí týdně.

Roku 1690 robota potažitá 14 gruntovníků v Jenči jest 310 dní.

Od této doby byly pak vydány nové robotní patenty roku 1717 a 27. ledna 1738.

Podle těchto patentů robota obyvatel Jenče dle „Robot Reluctions Kontrakt“ z r. 1773 ročně činí: 14 gruntovníků robota potažitá 2 028 dní, robota ruční těchže

– 79 –

(ženy) 480 dní, 62 podruhů (včetně domkářů) po 6ti dnech, celkem 372 dny ruční roboty. Tudíž robota celkem: potažitá 2 028 dní a ruční 852 dny, t. j. ročně 2 880 dní. Dle toho průměrně denně pracovalo 10 osob jakoukoliv práci po celý rok.

Robotná práce jest vyjmenována u domu č. p. 19 (viz str. 35 a 36) a u č. p. 21 (viz str. 38). K robotní povinnosti náleželo i odvádění smolných třísek, sloužících za osvětlení, které vrchnost na svých poddaných vymáhala jako desátek.

Pro nás jest nejzajímavější stanovení roboty patentem ze dne 13. srpna 1775, nejen proto, že nám podává obraz, jak se u nás robota až do r. 1848 konala, nýbrž i proto, že na základě způsobu roboty, ustanovené v tomto patentu, dělo se vyvazování a vykoupování z ní.

Dle tohoto patentu bylo poddaným volno, buďto na dále konati robotu v té míře, v jakéž k ní až doposud byli povinni, aneb zvoliti si robotu, jak ji vyměřoval patent. Rozsah roboty pro jednotlivce nalezneme u každého gruntu, neboť vrchnosti, aby si své právo ohledně roboty bez jakékoliv vzpoury pojistila pak při převzetí každé usedlosti jednotlivcem, celou robotní povinnost vtělili do gruntovních i domkářských knih.

Dle jmenovaného patentu v Jenči robota změny nedoznala, neboť její předpis r. 1798 jest stejný jako v r. 1773.

Nesplnění roboty bylo trestáno dle patentu z 1. září 1781 o trestání poddaných.

Rozhodnutím z 15. prosince 1846 bylo možno poddanému uzavřít s jeho vrchností dobrovolnou smlouvu o vykoupení roboty. Tímto všeobecným vyváděním z roboty a jiných břemen urbánních, zrušení poddanství, bylo podkladem pozdějších petic císaři.

Na základě toho byl 28. března 1848 vydán patent o zrušení roboty, který obsahuje, že povinnost robotování do roka, a to nejdéle dnem 31. března 1849 přestane pod tou výminkou, aby se za ni tomu, kdo právo má, dostalo přiměřené náhrady ode dne, kdy naturální robota přestala. Patent dále ustanovoval, že docílená již vykoupení se neruší, jakož i že náhrady a ustanovení způsobu vyjdou dalším nařízením.

Tento patent byl prvním trvalým zábleskem uvolnění svobody poddaného, ale mohl ji dosáhnouti jen ten, kdo se mohl vyplatiti a tudíž měl k tomu prostředky.

Prohlížíme-li stav dluhů na jednotlivých nemovitostech Jenečských, až na několik, nalézáme dluhy všady. Za těch okolností nebyla schopnost vyplatiti se z roboty. Stav ten byl v celých Čechách. Na základě toho sešel se v Praze výbor ve Svatováclavské lázni, který usiloval o

– 80 –

vydání patentu na zrušení roboty bez náhrady. Přípravné práce byly obsáhlé, ale nebyly zbytečné, neboť na říšském sněmu dosáhly svého cíle.

Dne 5. srpna 1848 podal poslanec Kudlich návrh na zrušení poddanství a osvobození pozemků od břemen. O návrhu tom počalo se jednati 8. srpna uvedeného roku a trvalo po 24 schůzí. Dne 7. září bylo jednání skončeno a týmž dnem vydán patent o zrušení a stanoveny komise.

Patentem z 4. března 1849 po vyšetření komise pro Čechy jmenované, jejímiž členy byli: Dr. Brauner, justiciár Příbyl, hrabě Albert Nostic, rytíř Bohuš, Dr. Sieber, sekretář Plaček, justiciár Thiemann a hospodářský rada Komers, byla roboty zrušena bez náhrady.

Po nabytí účinnosti těchto patentů nezbyvalo vrchnosti než se jim podrobiti.

Jak vyplácení z roboty bylo oceněno, jest uvedeno u č. p. 12 (viz tento dům).

Jaké myšlenky měl „pan vrchní“ Antonín Velebil na panství Tachlovickém, když dal příkaz k oznámení zrušení roboty úředně, se dnes již nedomyslíme. Jistě viděl nespravedlnost v tom, že bude vrchnost zkrácena a se sedláky a podruhy jako zbožím robotním nebude k vydržení.

Veškerý lid však neobdržel nic jiného než společenské právo a postavení, které mu dávno patřilo.

– 81 –

Početnost obyvatelstva.

Jeneč r. 1620 měl 17 domů, v nichž žilo 34 obyvatel (muž a žena), nepočítaje v to děti zletilé ani nezletilé, takže včetně těchto by se počet značně zvýšil.

Nejstarší známý soupis obyvatel jest z r. 1662. V „Řízení dětí otcův živých a sirotkův na panství Červeno-Aujezdeckém, obnoveném v létu 1662, nalézáme uvedeny všechny obyvatelé obce Jenče, které ze zajímavosti v doslovném znění uvádíme:²²

Rok 1662 Ves Velký Jeneč: Gruntovníci:

Kašpar Vondra – Anna žena jeho, děti: Alžběta 10 let, Jiřík 9 let, Kateřina 6 let, Havel 4 léta, Jakub 1 ½ léta, Matěj ¼ léta,

Jiřík Kalivoda – Anna žena jeho – nic nemají,

Šimon Kalivoda – Lidmila žena jeho – nic nemají,

Matěj Hošek – Kateřina žena jeho – ona umřela – děti: Václav 6 let, Matěj 1 léto,

Marek Tesař – Anna žena jeho.

Sirotci ve Vel. Jenči:

Sirotci nebožt. Kosíčka: Dorota dcera 31 let (neví se o ní od mnoha let).

Sirotci nabožt. Jana Krátery: Marjána 14 let (vdána na dvoře Jenečským), Štěpán 9 let (při Markovi Tesaři chován).

Podruzi:

Šimon Pokorný – Lidmila žena – v spáleníšti Štípačkovském, Tomáš syn 6 neděl stár z r. 1663.

Jan Svoboda – Kateřina žena – Tomáš syn r. 1663, stár ¼ léta.

Tudíž r. 1663 měl Jeneč 25 obyvatel (včetně dětí). Dle toho možno souditi, že r. 1650 bylo nejvýš 11 obyvatel.

Po roce 1663 zvolna obyvatel přibývalo, ale ještě r. 1690 bylo několik gruntů pustých a neobsazených. V uvedené době často nalezneme, že pro neudržitelné poměry a bídu poddaný zběhl. V r. 1699 bylo obsazeno 13 domů a tu možno uvést, že ještě r. 1700 měl Jeneč méně obyvatel než před r. 1620.

Z vlastníků domů před r. 1620 v r. 1662 nalézáme zde jen Hoška. Ostatní zmizeli a jest pozoruhodné, že se vyskytují po 30ti leté válce na panství Mikovickém a Zvoleněveském.

Po roce 1663 nový „Soupis mužů z r. 1720“ vykazuje,²³

²² Tého knize se věnuje svazek č. 1 řady O Pramenů k hostivické historii

²³ Soupis je zveřejněn jako svazek č. 3 řady O Pramenů k hostivické historii

– 82 –

že v Jenči jest:

Gruntovníků (včetně žen a dětí)	58
podruhů (včetně žen a dětí)	44 (2 z nich na vojně) ²⁴
celkem	102 obyvatel

Týž soupis z r. 1740 vykazuje:²⁵

Gruntovníků (včetně žen a dětí)	52
podruhů (včetně žen a dětí)	53
celkem	105

Roku 1750 gruntovníků jest včetně žen a dětí 41, tudíž ubývali, kdežto počet podruhů se zvětšil.

U těchto soupisů mužů nalézáme i seznam těch, kteří jsou na vojně neb zběhli, a sice r. 1740 10 osob: Matěj Nedbal 38 roků, Václav Procházka 28 roků, Tomáš Procházka 26 roků, Václav Pařízek 56 roků, Václav Mařík 28 roků, Václav Hlaváček 71 rok, Jakub Šindelák 34 roky, Šimon Šindelák 30 roků, Jakub Kácl 30 roků a Václav Procházka 23 roky.

Z r. 1760 jsou uvedeni: Tomáš Serynek 21 rok, na vojně dobrovolně, Jakub Peklo 20 roků, Jakub Čermák 43 roky, Matěj Nedbal 57 roků, Václav Procházka 47 roků, Tomáš Procházka 44 roky, Václav Pařík (snad Pařízek) 75 roků, Václav Auhonic (Mařík) 47 roků, Václav Hlaváček 90 roků, Jakub Šindelář 53 roky, Šimon Šindelář 48 roků (r. 1740 jmenování Šindelák?) a Kateřina Fridrichová 67 roků, tito poslední tři neznámo kde, Anna Hlaváčková vdova 99 let, Anna dcera 77 roků a syn 64 roky, též neznámo kde, Jakub Kácl 49 roků od r. 1737 a Václav Procházka 50 roků od roku 1734 na vojně, Franz Samson 53 roky, Jan Samson 49 roků, jsou oba u myslivců, Jan Kácl 26 roků, Bartoloměj Votava 26 roků a Jiří Procházka 27 roků, všichni tři na vojně dobrovolně od roku 1756.

A v r. 1780 nalézáme: Matěj Kozák 36 roků, Václav Peklo 39 roků, Jakub Čermák 63 roky, Václav Procházka 67 roků, Tomáš Procházka 64 roky, Šimon Bašta, Magdalena Baštová a Franz Kratochvíl 57 roků, vesměs na vojně.

Roku 1843 již má Jeneč	82 domy a	624 obyvatel
1857	84	672
1870	92	753
1880	98	925
1890	111	1 030
1901	117	1 047
1914	124	1 100 obyvatelů.

²⁴ V soupisu je ve skutečnosti zapsáno 118 podruhů a asi 21 sirotků

²⁵ Soupis je připravován je zveřejnění v řadě O Pramenech k hostivické historii

Jeneč za dob válečných.

I. Z dob válek husitských.

Z dob válek husitských (1420–1434), kdy tvrz Jenečská patřila Prokopovi, řečenému Jidášek z Rakovníka, o tom podrobnějších zpráv se nám nezachovalo. Jedinou zprávu z oné doby objevil P. Josef Motl, a sice o Unhošti, jak uvádí ve svém rukopise o dějinách města Unhoště, že Václav Carda, hejtman vojáků husitských, které byly ve službách Starého města Pražského, s bojovnými zástupy svými obsadil městečko Unhošť, zdržuje se zde delší čas a vybíraje od Unhošťských poplatky válečné. Z toho vzešly rozepře mezi Cardou a Malostranskými o jistá práva Malostranských. Zde možno odvozovati, že uvedenými voji husitskými byla Jeneč navštívena buď při cestě z Prahy do Unhoště, neb zájezdy z Unhoště do Jenče.

S hejtmanem Cardou bylo dne 9. května 1439 uzavřeno jakési narovnání, které jest zapsáno v knihách Malostranských z r. 1419.

Husitské návštěvy v obci Jenečské byly jistě časté, neboť cesta vedoucí ze západních Čech ku Praze či obráceně vždy směřovala přes Jeneč.

Za válek husitských byly v sousedství svedeny šarvátky, a sice 1. dubna 1432 u Lodenice mezi Bedřichem Libštejnským z Kolovrat a posádkou karlíštejnského hradu, a pak r. 1434 u Tachlovic.

Roku 1444 oblehl tvrz Jenečskou Aleš ze Štemberka a na Křivoklátě a po dobytí zajal vlastníka a odvezl jej na Křivoklát. Při tomto dobývání tvrze zajisté že utrpěli i poddaní.

II. Za války 30tileté.

Před Svatodušními svátky r. 1620 přitáhlo do Prahy 300 rejtharů hraběte ze Štýru. Pro potřebnou spíž jezdili si tito rejthari do okolí Prahy, tudíž i do Jenče, ba i do Unhoště. Kam přišli, tam po nich zůstaly stopy škody svévolně způsobené, neboť pobrali vše, nač přišli.

Dne 20. července 1620 objevily se v Jenči hlídky vojska Výmarského pluku, královského to vojska, které směřovalo do jižních Čech.

V sobotu dne 7. listopadu 1620 kolem 9 hod. večer pro-

– 84 –

jelo Jenčí české stavovské vojsko, vedené Kristianem I., knížetem z Anhaltu, složené z pluků moravských (Šlikův), Žerotínova (později Kaplířova), a Thurnova, ustupujíc od Rakovníka před Unhošť k Bílé Hoře. Průchod trval po několik hodin. Téhož dne odpoledne projel Jenčí kurýr Anhaltův ku Fridrichu Falckému, který žádan důtklivě, aby neprodleně opevňoval Bílou Horu a vyvezl tam z Prahy hojně spíže, střeliva a náčiní hradebního.

Dne 8. listopadu 1620, t. j. v neděli ráno za tmy a za svítání, procházelo již vojsko císařské, a sice nejdříve čelný houf, jež vedl Jan Čerklas sv. p. Tilly. Vojsko to bylo ležením přes noc mezi Valdekem a Kyšicemi. Nejdříve projela veškerá jízda a po této kolem 9. hod. procházela Jenčí pěchota, aby obě strany se utkaly v osudné bitvě na Bílé Hoře.

Způsobilo-li vojsko královské či císařské při tomto průchodu škody, nám není známo, avšak po vyhrané bitvě Jeneč navštívena a vyrabována byla. Nalézáme i vypálení gruntů: Škarohlída (č. p. 3), Hrocha č. p. 17 a Bakaláře č. p. 19. Obyvatelé, pokud od svého majetku utekli, se vrátili a hospodařili opět.

V roce 1629 ohni padl za opět grunt Prýfkův (č. p. 64). Přes trvalé nepokoje obyvatelé nevzdávali se naděje na klid a hospodařili na svých statečkách, skládali veškeré splátky vrchnosti na nich žádané, i splátky na svůj majetek až do roku 1631. Ještě v lednu 1631 vedla vrchnost správné zápisy o platech složených poddanými v gruntovních knihách, které chodili skládat na Červený Újezd. Možno uvést, že od r. 1620 až do roku 1631 Jeneč mimo jmenované škody částečně ušetřena byla.

Roku 1631 přitáhlo vojsko kurfirsta saského, Jana Jiřího, ku Praze a veškeré dědiny na cestě tohoto vojska za své vzaly, a tak i Jeneč. Co kde bylo, bylo pobráno, a co nebylo možno vzít, bylo spáleno. Následkem trvalých přepadání různými hordami obyvatelstvo uprchlo do okolních lesů. Vzalo s sebou jen sporé zbytky majetku svého a dobytek, pokud o něj dříve nepřišli, a tak zůstala vypálená Jeneč ponechána svému osudu. V lesích snažili se lidé zachovati holé životy před vojsky nepřátelskými i přátelskými.

Nejhůře bylo v létech 1639 a 1640, kdy dvě armády okolo Prahy ležely, a sice jedna švédská a jedna císařská. Ve všech okolních obcích mnoho škod nadělaly na majetku znovu zřízeném, i na polích, aby zkáza byla úplně dovršena.

Od roku 1640 a následující léta až do roku 1648, t. j. do míru Vestfálského, obcí Jeneč neb spáleništěm této projely všechny druhy vojska. Každé snažilo se zničit

– 85 –

to, co předchůdce dosud nezničil.

Obyvatelé, kteří utekli do lesů, uhajující život jak se dalo, nebyli často ani tam ušetřeni na životech a tak nalézáme Jeneč po 30tileté válce pustou, na stavení spálenou a pozemky křovím zarostlé, jak v r. 1654 bylo zjištěno.

Z obyvatelů, kterých včetně tvrze bylo nejméně 90 v r. 1620, nalézáme r. 1654 jen Kašpara Vondru se ženou, dva Kalivody s manželkami, Matěje Hoška s manž. Kateřinou, Tesaře s manželkou a sirotky po Janu Kráterovi.

V jakém stavu byly jednotlivé grunty po válce, nalezneme uvedeno u každého čísla domu.

III. Z doby války o posloupnost rakouskou.

V roce 1741 vpadl do Čech kurfirst bavorský, Karel Albert, se svým a francouzským vojskem jako spojenec krále pruského Fridricha II., a zmocnil se Prahy. Při cestě do Prahy i při útěku zpět vojenské šiky prošly opět Jenčí, avšak bez zanechání škod, žádajíce jen spíž. Od této doby následovala celá řada přechodů vojska přátelského i nepřátelského, žádajícího potravin a píce, až do roku 1765.

IV. Války Napoleonské.

Za válek Napoleonských jedině r. 1814 prošlo Jenčí dvakrát vojsko Ruské beze způsobení jakékoliv škody.

Braní na vojnu.

Za starých časů nebylo všeobecné branné povinnosti jako nyní. Sloužit museli jen chudáci, neboť zámožní se prostě několika sty tolarů vyplatili. Nebylo také žádných odvodů jako nyní. Obce byly povinny dodat určitý počet branců, ať si je sehnaly kde a jak chtěly. Lidé se proto vojně vyhýbali, jak mohli. Ponejvíce se předčasně ženili, poněvadž ženatí nesměli tam brát.

Kdo se dostal jednou na vojnu, tomu kynula malá naděje, že se dostane brzy domů. Odvádělo se podle druhu zbraní na osm, třináct až dvacet let činné služby a několik let zálohy. V dobách válečných stalo se často, že voják musil vysloužit, vydržel-li to, dvojnásobnou dobu aktivních let. Zdráv a statný šel na vojnu, domů však se

– 86 –

vrátil zestárlý, vysílený alkoholik.

Když nastal čas braní, svolal rychtář kurendou (pouzdro, v němž bylo pozvání na ujednání ohledně vzetí branců) konšely k tajné schůzi, v níž bylo rozhodnuto, který z místních nemajetných mládenců má být chycen na vojnu. Rychtář s konšely, mušketýrem, ponocným a s některými nešlechtnými pomocníky, opatření řetězy a provazy vydali se v noci na „brani“ ke stavení, kde jejich vyvolený spal. Jedni obsadili východy a rychtář s druhými vrazil dovnitř. Někdy branec dověděl se o hrozícím nebezpečí a v čas zmizel. Proto rychtář s konšely se uradil o náhradě. Ale často ani tam dobře nepochodili, neboť všichni statní a zdraví mladíci rozběhli se jim na všechny strany a našli si bezpečné skryše. Ponejvíce utekli do lesů. Sousedé jim tam nosili jíst. Bráči však trpělivě hlídali stavení v předpokladu, že by branec se mohl domů vrátit. Tam se mnohdy hledaný mladík spálil a byl chycen. Někdy též nástrahou i falešné milé.

Někdy se však lidé vzbouřili, přepadli bráče, chyceného rekruta osvobodili a bráčům i s rychtářem pořádně napráskali. Z toho pak byly soudy. Schovávačky trvaly tak dlouho, dokud obec neměla dostatečný počet branců.

Přes to vše bojovníků se nedostačovalo a vojenská komanda byla nucena vyplňovat meze-ry sháněním dobrovolců. Z města, v němž bylo vojenské „depot“, vyšli „verbíři“: muzika s dvěma důstojníky, felčarem, několika vojáky a vozem, na němž byly krabice s čepicemi všech odstínů zbraní. A verbíři šli krajem, v každé vesnici muzika vyhrávala a kdo se dal dobrovolně, dostal „traufkelt“ na ruku, čepici té zbraně, kterou si vyvolil, a šel hned s verbíři. V depositní kase uložilo se pro něj 1 000 zl., které po návratu z vojny dostal vyplaceny i s úroky. Zahynul-li ve válce, dostali peníze zákonití jeho dědici. V městech s posádkami byly verbovny, v nichž se dobrovolně mohli branci hlásit každé soboty.

K nařízené ochraně zemské jest nám znám patent vydaný v červnu 18085.

Změna braní na vojnu byla slíbena kabinetním listem z 8. dubna 1848, ale neuskutečněna. Způsob braní na vojnu po rozpuštění ústavodárného sněmu říšského 4. března 1849 měly změnit základní články ústavy oktrojované dne 4. března 1849. V částce XV. ústavního zákona „O branné moci“ při § 119 jest uvedeno: „Zřízení brannosti občanské upraveno bude obzvláštním zákonem“. Změna ústavy však nevešla v platnost a byla zrušena patentem z 31. prosince 1851.

Zemská správa 24. dubna 1849 vydala „Okružník“ stran hojnějšího odvádění k vojsku osob nepříjemných, poněvadž

– 87 –

nebylo možno správně zakročiti proti osobám, jejichž politické působení a vystupování úřadům bylo nepříjemné, a tu připadla na myšlenku zbaviti se takových osob pomocí bílého kabátu, odvésti je na vojnu. Přání zemské správy vyhovělo generální komando a všem okresním komandům a odvodním komisím v Čechách uložilo odváděti nepohodlné lidi. Potom ovšem nikdo jen poněkud způsobilý nebyl bezpečen, jakmile úřadům nejmenší příčiny k nelibosti zavdal.

Na základě nové ústavy z 14. listopadu 1867 byl vydán 5. prosince 1868 zákon o všeobecné branné povinnosti. Zákon ten pozbyl účinnosti ustanovením nového zákona dne 11. dubna 1889.

Dle tohoto zákona služební povinnost trvala: 1. ve vojsku: a) 3 léta v řadě, 7 let v záloze a 2 léta v zeměbraně. 2. v loďstvu válečném 4 léta v řadě, 5 let v záloze a 3 léta v námořní obraně, 3. v zeměbraně přímo vřazením 12 let.

Posledním upravováním branné povinnosti byl zákon z 5. července 1912 s prováděcími předpisy z 27. července 1912. Pravidelná služební povinnost stanovena ve společném vojsku: 2 léta v činné službě, 10 let v záloze; u jízdy atd. 3 léta v činné službě a 7 let v záloze, 12 let pro zařazence do náhradní zálohy, v loďstvu válečném: 4 léta činné služby, 5 let v záloze a 3 léta v mořebraně.

V případě potřeby bylo povinností i ostatních obyvatel v tom kterém kraji poskytnouti vojsku příprěž, t. j. dodatí potahy a povozy. Povinnost ta stanovena patentem již r. 1748 a o vojenských příprěžích roku 1782. Potrvaly však dlouho v platnosti, neboť povinnost příprěže byla vázána na původní nařízení až byla změněna zákonem z 22. května 1905 a 25. května 1905.

– 88 –

Škola.

Kdy byla postavena školní budova jest uvedeno u č. p. 82 (viz dům č. p. 82 str. 63).

Všechn dorost obce, pokud do školy chodil, až do r. 1838 navštěvoval školu v Hostivici. Odškolení obce bylo povoleno 24. května 1833. Stavba nové školy byla r. 1838 dokončena a téhož roku započalo se v této učití.

Seznam učitelů na škole.

František Sládek 1838–48, František Janžár 1845–48, František Kučera 1848–57, Václav Dvořák 1848–50, Matěj Tůma 1857–58, Ondřej Pinkava 1858–59, Ferdinand Janoušek 1859–63, Leopold Specinger 1863–66, Václav Kukla 1866–72, Alois Křišťůfek 1872–74, Adolf Studený 1874–76, říd. uč. Josef Kmoch 1876–1909, Josef Strejček 1882–86, Ferdinand Janoušek, syn 1886–98, Bohumil Laube 1888, František Hádek 1888–89, Cyril Šarapatka 1889–95, Karel Konečný 1895, Hermína Šmídová 1895, František Sequens 1895–97, František Pechlát 1895, Božena Stejskalová 1897–99, Tomáš David 1898–1904, Karel Pokorný 1903–7, Josef Blažka 1904–19, Otakar Kalla 1909–13, říd., uč. Norbert Vorlíček 1910–24, Drahomíra Kratochvílová 1917–19, Boh. Skutchan 1917–19, Ferd. Janoušek syn 1920–21, Julie Kubrová 1920, František Trčka od r. 1921, Albína Neradová 1921–23, Anežka Zpěváčková 1923–25, 1927, Marie Bláhová 1924–26, Jindřiška Fürstová 1925–26, říd. uč. František Plecháč od r. 1926, Josefa Kaňková-Schettinová od r. 1927 a Františka Cinková od r. 1929.

Industriální učitelky, nyní učitelky domácích nauk:

Božena Kmochová 1879–88, Božena Landová 1888–91, Marie Nováková 1891–95, Marie Humlová 1896–97, Jaroslava Pelzová 1897–1921, Josefa Soukupová 1922–23, Marie Šmídová 1923, Marie Pokorná 1924, Marie Stehlíková 1925–27 a Anna Hoffmanová-Pokorná od r. 1927.

Správa duchovní.

Náboženství poddaných ponejvíce se řídilo dle vyznání vrchnosti. Vzhledem k tomu, že vlastníci panství Červeno-Újezdeckého Žďárové byli přísní vyznavači ritu římsko-katolického, z kteréhožto důvodu bylo panství ušetřeno konfiskace po válce třicetileté, dle toho možno souditi, že i poddaní byli téhož vyznání již před válkou třicetiletou.²⁶ A po této zbytek poddaných, celkem 7 rodin, jak napočteny r. 1662, i kdyby jevíli zájem o jiné vyznání náboženské, dali vrchnosti té nejmenší práce, aby byli přivedeni na pravou víru.

Jeneč od dávných dob náležel k farnosti Hostivické, kam poddaní musili odvádět desátek faráři, neboť vrchnost z větší části náklady na jeho spotřebu uložila nésti poddaným.

Roku 1690 urbář uvádí, že se panu faráři v Hostivici vyplácí od 2 krav 48 gr., dále žita 30 strychů 3 větele a 1 míru, ječmene 2 strychy 1 větel a 2 míry a ova 6 strychů 1 větel. Panu faráři ve Svárově od 1 krávy 24 gr.

Dle starého urburu dával Jeneč, jak v obnovených registrech z r. 1707 jest uvedeno, panu faráři hostivickému desátek na zrně: žita 22 strychy a ova 22 strychy. Při jednotlivých zápisech o přebírání majetku nalezneme často zmínku o placení desátku faráři ve Svárově. Patrně obvod fary Svárovské měl menší příjem a proto stanoveno vrchností několika poddaným platiti do Svárova.

Mimo desátek byly stanoveny za různá provinění poddaným pokuty v prospěch faráře, neb kostela: R. 1748 přes Jenč vezl žid z Dobré kůže. Ježto to bylo v neděli, za to mu byla vyměřena pokuta, kterou musil zaplatiti faráři v Hostivici. Roku 1748 nařízeno procesí do Hájku, ale Matěj Kácl, Jan Netušil, Matěj Hynek, Matěj Vlček, Matěj Procházka, Václav Kozák, Jakub Kos, Tomáš Čermák, Martin Kácl, Jan Netušil a Jan Nedbal byli ve věcech víry trochu nedbalí a za to, že nešli na pouť do Hájku, jak bylo nařízeno, usouzeno jim pokuty do truhlice Hostivického záduší po 17ti krejcařích. R. 1829 odkázal Hostivickému záduší Jakub Netušil, výměnkář z Jenče 50 zl.

Změniti vyznání, kde plně nebylo zakořeněno, nebylo jednoduché, neboť sotva po válce třicetileté lidu více

²⁶ Katolíkem se stal pod vlivem svého prastrýce Ctibora Tiburcího až Florián Jetřich Žďárský ze Žďáru, jeho děd Gothard Florián byl kališníkem

– 90 –

přibýlo a na některých místech odpadlictví se objevilo, bylo proti kacířství vydáno nařízení 26. ledna 1726 císařem Karlem VI., otcem Marie Terezie, tohoto obsahu:

„Kdo by v kacířství postižen byl, budiž na rok ve veřejné dílo odsouzen. Pakliby se neobrátil, ať se tu i dvě i tři léta drží a jestli pak vypovězen byv, do země by se navrátil, má býti na hrdle mečem trestán. Kdo se na veřejném díle obrátí k víře pravé, ať jest domů propuštěn. Kdyžby ale opět kacířství se dopustil a zdráv a silen byl, na galeje přijde. Kdo by knihy kacířské do země vozil, nosil, vyslance kacířské a učitele přechovával, mečem zahyne. Ten, kdo takové věci vyzradí, 100 tvrdých tolarů dostane.“ Možno se domnívati, že z Jenečských poddaných žádní toto vyzrazení neučinil a snad ani tak učiniti nemohl.

Pokrokem proti dobám předešlým, které právě po znásilňování svědomí a přesvědčení byly nazvány dobou temna, byl toleranční patent, vydaný dne 30. října 1781. Na české konfese, hlavně Českobratrskou, se patent však nevztahoval. Avšak určitou možnost přeci dával, neboť od té chvíle nekatolíci se směli zakupovat v domech i pozemcích, mohli studovat a dosahovat hodností akademických a jako živnostníci práv mistrovských a mohli se dostávat i k veřejným úřadům.

– 91 –

Průměrné ceny obilí a jiné.

Roku 1531 byla v Čechách veliká dražota, která až do žní trvala. Ceny nejběžnějších plodin z té doby jsou: 1 strych žita (93,592 litru) 50 grošů českých až 1 kopu (35-42 K předválečné), pšenice 47 grošů, oves 18 grošů, ječmen 1 kopu, hrách 52 gr. (1 český groš tehdy rovnal se asi 70 h předválečným).

Průměrné ceny obilí od r. 1655–1890 za 100 kg v korunách předválečných (před r. 1914):

Období:	Pšenice	Žito	Ječmen
1655–1679	2,80	2,24	1,96
1680–1704	3,92	3,24	2,76
1705–1729	4,42	3,40	3,30
1730–1754	5,10	4,10	3,30
1755–1779	7,92	5,92	4,74
1780–1804	8,78	6,54	5,12
1805–1829	12,64	9,22	7,62
1830–1854	11,40	7,60	6,44
1855–1879	16,14	11,98	9,74
1880–1890	16,64	13,86	12,80

Za starých dob až do roku 1871 obilí se nevážilo, ale jen měřilo na duté míry. K uvedeným cenám bylo použito ceny za 1 míru, která obsahuje 0,6145 hl a počítáno dle nynějších obilních hodnot, že váží 1 litr pšenice 79 dkg, 1 litr žita 70 dkg a 1 litr ječmene 67 dkg.

Pozoruhodným jest rozdíl cen hospodářských plodin a dalších za 100 let:
 (uvedeno v korunách předválečných)

Předmět	Roku	
	1791	1891
Pšenice (1 míra)	3,18	8,24
žito	2,78	6,76
ječmen	2,80	5,64
hrách	3,22	12,30
čočka	4,48	19,68
oves	1,54	4,42
brambory	1,68	2,46
sůl kuchyňská 1 žejdlík	0,04	0,11
mléko 1 žejdlík	0,005	0,04
pivo	0,01	0,08
cukr 1 libra	0,82	0,40

– 92 –

Předmět	Roku	
	1791	1891
máslo 1 libra	0,20	1,12
maso jelení	0,14	1,13
maso srnčí	0,12	0,84
maso hovězí	0,10	0,62
maso skopové	0,08	0,54
maso vepřové	0,12	0,66
maso telecí	0,08	0,54
kapr	0,14	1,02
zajíc 1 kus	0,80	2,40
koroptev	0,22	1,00
husa	0,22	3,00
kuře	0,08	0,80
vejce	0,005	0,04
houska	0,01	0,04
bochník chleba	0,08	0,80

Sledujeme-li ceny potravin za starých dob, musíme znáti též ceny piva, které se povždy pilo a v Jenči již před 30tiletou válkou vařilo.

Roku 1674 stálo vědro piva v Čechách 3,10 K (předválečné), v létech 1676 do r. 1691 3,20 K, roku 1692 vystoupilo na 3,40 K, 1693 na 3,60 K, roku 1702 a 1703 na 4,10 K, kleslo pak opět na 3,60 K, kolísalo pak mezi 3,20 K až 5,40 K až do roku 1804, po tomto roce r. 1805 vystoupilo na 7 K, v následujících letech kleslo na 6,20 až 5,00 K, roku 1808 na 3,40 K a r. 1809 i na 2,20 K, v roce 1810 stálo 2,30 K.

Roku 1811 stálo vědro 7,40 K, r. 1812 4,90 K, v létech 1813 až 1855 stálo 4,40 K až 9,20 K mimo rok 1817, kdy vědro piva stálo 10 K.

K poddanství obyvatelů byla připojena i povinnost pít pivo. Stalo se tak, když za staré doby se várka nepovedla a bylo uvařeno špatné pivo, tu se nevyšlo jako za dnešních dob. taková várka špatného piva rozvezla se do obecních šenků a poddaní musili na rozkaz špatné pivo vypít. Mohli je i vylíti, ale musili ho zaplatiti, aby vrchnost nebyla zkrácena.

Hostince.

Vejsadní krčma v Jenči jest jmenována r. 1553 a pak r. 1586. Jest to nynější dům č. p. 11 (viz dům č. p. 11 str. 25). Poslední jmenování téže krčmy–hospody jest dne 22. listopadu 1787. Druhou krčmou již v r. 1598 byl dům čp. 12. Obě hospody v pozdější době zanikly. Hospoda čp. 12 co panská byla vedena od r. 1758.

– 93 –

Kontribučenský fond obilní.

Na panství Tachlovickém jako na jiných panstvích pro každou obec byly zřízeny sýpky, jichž účelem bylo stráždati zásoby obilí, z nichž v době všeobecné nouze aneb jiné potřeby obilí se půjčovalo.

Poddaní byli nuceni obilí do sýpek pro společnou potřebu odváděti bez nároku na vrácení množství původně odvedeného. Z těchto odvedených částí plynul nárok v době nouze na výpomoc ze sýpky, která se opět po sklizni vrátila.

Kde sýpky z nejstarších dob zřízeny nebyly, bylo nutno zřídit kontribučenské fondy obilní a zřízení těchto bylo nařízeno patentem ze dne 9. července 1788. Obilní sýpky plnily svoji povinnost dle tohoto patentu po 76 roků a následkem pokroku pozdější doby, v níž hospodářství naturální změnilo se v peněžitě a zřízení sýpek bylo věcí přežitou a nepotřebnou, byly roku 1864 přeměněny v kontribučenské záložny a z těch zákonem z 22. března 1882 č. 26 z. z. sloučením podle zastupitelských okresů vznikly nynější okresní záložny hospodářské.

Při zřizování kontribučenských záložen byly sýpky zrušeny a zásoby obilí v nich uložené prodány a tak získán základní kapitál. Výnos z prodeje obilí byl podle výměry pozemků rozdělen jako podíly jednotlivých držitelů pozemků.

Při zřízení kontribučenské záložny Tachlovické, později okresní záložny hospodářské v Unhošti, činil za obec Jeneč kmenový základ 24 podíly s celkovou částkou 2 337 zl. 66 kr. čili 4 715 K 32 h. Roku 1914 byly jen 23 podíly, ale kmenový základ byl 4 840 K.

Koňská dráha.

Jeneč je obcí, kterými probíhá druhá trať železniční v Čechách vystavěná.

V Praze r. 1825 ustavila se soukromá společnost, která obdržela povolení ke stavbě koňské dráhy z Brusky

– 94 –

do Vejhybky v délce 25 km. Postavením dráhy společnosti byl pověřen Vojtěch Lanna.

Na území obce Jenče stavěno v r. 1828. Pokud jest nám známo, z Jenče pracoval na zřízení koňské dráhy Klatovský, který odvážel přebytečný materiál.

Poprvé počalo se jezdit dne 21. března 1830 a vozilo se jen dříví. Jízda po trati byla přerušena po roce pro nesjízdnost a společnost octla se rok později v úpadku. V říjnu 1834 dráhu koupil Karel Egon kníže z Fürstenberka i s privilegiem dřívější soukromé společnosti.

Na základě smlouvy svým nákladem dráhu upravil, aby byla sjízdná, pražský dřevař Schimman, a mimo to ji prodloužil až do Píně. Schimmanovi pak nahradil vlastník veškeré útraty stavební. Dne 14. září 1837 zahájena opětně vozba. Na území Jenče trať měří 1 km 590 m.

Roku 1852 založena „Buštěhradská železniční společnost akciová“, do jejíž správy koňská dráha přešla. Roku 1855 obdržela společnost výhradní právo ke stavbě a provozování vozby na trati, jakož i výsady železnice z Prahy do Lán.

Jmenovanou společností r. 1863 přestavěna koňská dráha v lokomotivní na základě povolení z téhož roku. Po této úpravě žádala společnost o koncesi na uvedenou železnici, která jí byla r. 1867 vydána na dobu 80 let a tudíž její právo koncesní mělo skončit r. 1947.

Měny a jejich hodnoty.

Nejstarší praktická měna byly kopy grošů. Rozeznává se kopa míšeňských grošů a kopa českých grošů. České groše nazývaly se též bílými, protože byly z lepšího stříbra. Každá z těchto kop měla 60 grošů, ale groše české „bílé“ měly dvojnásobnou cenu grošů míšeňských a česká kopa rovnala se dvěma kopám míšeňským.

V století XVIII. vytlačeny byly kopy měnou konvenční, která byla zavedena patentem ze dne 12. ledna 1754. Pro tuto změnu ustálil se v obecné mluvě i listinách název zlatých „rýnských“. Zlaté rýnské dělily se jako kopy na 60 dílů, které se nazývaly krejcarey. Poměr mezi kopami míšeňskými a zlatými rýnskými ustálil se v poslední době, kdy kop vůbec se ještě používalo, na 7:6, poměr ten platí pro přepočítávání dodnes. Rovná se tedy 1 kopa mí-

– 95 –

šeňská t. j. 60 grošů míšeňských 1 zlatému 10 krejcarům rýnským neb 70 kr. rýnským.

Časté války v druhé polovici XVIII. století vedly k tomu, že vydávány byly peníze papírové zvané bankovní cedule neb bankocetle poprvé na základě patentu ze dne 15. června 1762.

V létech devadesátých začaly bankovní cedule klesat proti minci kovové a konečný kurs bankocetlí od počátku října 1810, dle něhož pak brány z oběhu, byl stanoven na pětinu jejich nominální hodnoty. Měna zavedená finančním patentem ze dne 20. února 1811 č. 929, za kterou bankovní cedule byly brány z oběhu, nazývá se „vídeňskou“. Zněla rovněž na zlaté a krejcare, jichž bylo rovněž 60 na 1 zl., a byla zamýšlena za rovnocennou kovové měně starých rýnských, kterážto kovová měna se nyní nazývala již jen měnou konvenční, neboť slovo rýnské vymizelo i z listin. Protože však vídeňská měna vydávána byla jen v papírech, klesl kurs její vbrzku a ustálil se poměr vídeňské měny čili „šajsu“ ke konvenční měně čili „stříbru“ na 1:2 ½, takže 1 zl. stř. čili konvenční měny rovnal se 2 zl. 30 kr. víd. čísla.

Dvojí tato měna platila vedle sebe až do konce října r. 1858. Není-li v této době uvedeno, jaké zlaté a krejcare jsou míněny, platí měna vídeňská.

Patenty ze dne 19. září 1857 č. 169 a ze dne 27. dubna 1858 č. 63 zavedena byla ode dne 1. listopadu 1859 měna rakouská. Zlaté dělí se na 100 „nových“ krejcarů. Starší dvě měny přepočítávají se takto: 1 zl. víd. čís. rovná se 42 kr. rak. čís., 1 zl. stř. či konvenční měny rovná se 1 zl. 05 kr. rak. čís.

Zákonem ze dne 2. srpna 1892 č. 126 vystřídána byla měna rakouská měnou korunovou. Koruna dělí se na 100 halířů. Relace měny rakouské a korunové stanovena na 2:1 takže 1 zl. r. č. rovná se 2 K a 1 kr. rak. č. rovná se 2 h.

Podle rozhodnutí v praxi uvedené měny se přepočítávají: 1 zlatý rýnský rovná se 1 zl. vídeňské měny, rovná se 42 kr. rak. č., rovná se 84 h. Kopa míšeňských grošů rovná se 1 zl. 10 kr. rýnským, rovná se 1 zl. 10 kr. víd. čísla (t. j. 1 ⅙ zl. víd. č.), rovná se 49 kr. rak. čísla, rovná se 98 h. Kopa českých grošů jest dvakráté tolik, totiž 1 K 96 h.

Jak značná devalvace během času nastala, možno posouditi z toho, že původní kopy českých grošů, ražení za Václava II. kolem r. 1300, rovnaly se hřivně stříbra, tedy 20 zl. konvenční měny, čili 42 K.

Příklad: Jíra Sládek prodal r. 1586 grunt v Jenči s 42 korci polí (nynější č. p. 11) za 400 kop míš., tudíž 400 × 98 h, tj. 392 K. Týž grunt zbořený 6. března 1654

– 96 –

prodán za 90 kop, t. j. 90 × 98 h, t. j. 88 K 20 h. V r. 1705 koupen týž grunt za 327 kop 30 gr., tj. 327,5 × 98 t. j. 320 K 95 h. Roku 1743 koupen za 395 kop, t. j. 395 × 98, t. j. 387 K 10 h, r. 1787 převzat za 623 zl. rýn. 20 kr., t. j. 523 K 62 h, 1829 převzat za 1 600 zl. k. m., t. j. 3 360 K, roku 1849 prodán za 25 250 zl. k. m., t. j. 53 025 K a roku 1876 prodán za 16 000 zl. r. č., t. j. 32 000 K.

Staré míry plošné a duté.

I. Míry plošné.

Chceme-li si výměry pozemků z různých dob na dnešní výměry dle metrické soustavy, zavedené u nás v r. 1873, přepočítati, musíme počítati, že do Josefinské doby čítalo se 1 jitro, t. j. 3 míry výsevu, 1 míra = 528 víd. čtver. sáhů. Rozhodnutím dvorské komise z 15. ledna 1785 stanoveno, že 1 jitro obsahuje 1 600 čtver. sáhů místo 1 584 čtver. sáhů víd.

Lán kněžský = 11 kopám záhonů = 4 960 brázdám = 25,6164 ha

Lán panský (zemanský, svobodný) = 10 kopám záhonů = 4500 brázdám = 23,2876 ha

Lán selský = 8 kopám záhonů = 3 600 brázdám = 18,3601 ha

Zemský lán (od r. 1268 do r. 1764) = 192 čtver. provazců = 64 strychů = 18,3001649 ha

Královský lán (dobrý, orný podle Hájka) = 12 kopám záhonů = 5 400 brázdám
= 27,9452 ha

Výsevek na lán = 64 korců pšenice

Korec či strych (výsevek) = 1/2 jitra = 800 čtver. sáhů = 27,78 a

Míra česká = 800 čtver. sáhů či 1/2 dolnorak. jitra = 17,27 a

II. Míry pro obilí.

Obilí do r. 1871 se nevážilo, jen měřilo na duté míry:

1 strych-korec = 93,592 litru

1 míra = 160 žejdlíků

1 měřice (míra) = 0,6145 hl

1 míra = 4 čtvrtce

1/2 měřice = 30,743 litru

1 míra = 8 osmerek

1 míra = 3364 krychl. palců

1 míra = 16 mejtníků

1 mejtník = 10 žejdlíků

III. Míry pro tekutiny (platné od r. 1871).

1 sud piva = 4 vědra = 0,1405 m³ = 1,40 hl

1 sud vína = 10 věder = 0,55798 m³ = 5,80 hl

1 vědro = 40 mázů = 0,566 hl = 56 3/5 litru

1 máz = 2 pinty či holby = 1,415 litru

1 pinta = 2 žejdlíky = 0,707 litr

1 žejdlík čes. = 0,481 lit.

1 žejdlík vídeň. = 0,35 litru

– 97 –

Opravy.

[Opravy byly zapracovány přímo do textu]

– 98 –

Obsah.

Předmluva	3
Archiválie a literatura, z nichž čerpáno	4
Jeneč	5
Z dávnověku Jenče a okolí	7
Z doby pozdější	9
Jeneč v r. 1620	16
Domy, které zanikly	17
Domy, které trvají (č. p. 1 – 116)	18
Požáry	68
Obec, její zřízení a obyvatelé	69
Rychtáři a starostové	72
Hranice katastru	73
Výměra vzdělávané půdy	74
Právomocnost	75
Český jazyk	76
Poddanství a robota	77
Početnost obyvatelstva	81
Jeneč za dob válečných	83
Braní na vojnu	85
Škola	88
Správa duchovní	89
Průměrné ceny obilí a jiné	91
Kontribučenský fond obilní	93
Koňská dráha	93
Měny a jejich hodnoty	94
Staré míry plošné a duté	96
Opravy	97